

TÜRKÇE ÖĞRENİYORUZ 2

Türkisch aktiv

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
1. Ders : Otelde Resepsiyonda	6-18
Dilbilgisi: Ulaş: -arak (-erek) Ali etrafına bakarak yürüyor. Sıfat eki: -lı (-li, -lu, -lü) banyolu oda Olumsuz sıfat eki: -sız (-siz, -suz, -süz) banyosuz oda	
2. Ders : Lokantada Dönercide	20-31
Dilbilgisi: -dan beri (-den beri) Düünden beri kar yağıyor. -dır (-dir, -dur, -dür) İki gündür yağmur yağıyor. Pekiştirme sıfatları: p : kırmızı, kıp kırmızı m: beyaz, bembeyaz s : mavi, masmavi r : temiz, tertemiz	
3. Ders Giyim Mağazasında Cengiz Bey Elbise Alıyor Köylü ve Denizci	32-43
Dilbilgisi: Dilek-şart kipi: -sa (-se) Param olsa gemi alırdım.	
4. Ders : İş Dönüşü Öğrenci ve Bakkal	44-55
Dilbilgisi: Belirsiz geçmiş zaman: -miş (-miş, -muş, -müş) Dün gece çok ders çalışmış.	
5. Ders : Piknikte Otobüs Durağında	56-67
Dilbilgisi: Yeterlik eylemi: -a (-e) bilmek; Bu paketi kaldırabilirim.	

6. Ders : Doktorda 68-78
Kışın Nelere Dikkat Etmeliyiz?

Dilbilgisi: Gereklik kıpı: -malı (-meli) Sigarayı bırak**malısın**.
-ma (-me) Sigarayı bırak**man** lazım.
-mak (-mek) Çok çalış**mak** gerek.
-ken ulacı : Kahvaltı yaparken gazete okurum.

7. Ders : Dişçide 80-85
Erksin Hanımın Dişi Çekiliyor

Dilbilgisi: Edilgen eylem: -l (-ıl, -il, -ul, -ül) Kapı aç**ıldı**.
-n (-ın, -in, -un, -ün) Gemi gör**ündü**.

Küçültme Sıfatları: -ca (-ce, -ça, -çe) küçük**çe**
-cık (-cik, -cuk, -cük) küçüc**ük**
-cık, -cağız: anneci**ğim**, kadınca**ğız**

8. Ders : Kitapçıda 90-101
Bilgin ile Kayıkçı

Dilbilgisi: -an (-en) gelen adam, okunan kitap
-acak (-ecek) okun**acak** kitap, kalk**acak** uçak
-dık (-dik, -duk, -dük) okudu**ğum** kitap

9. Ders : Üniversitede Hipnotizma 102-111
Şiir: İstanbul Türküsü
Şiir: Besbelli
Şiir: Kır Şarkısı

Dilbilgisi: -dığı zaman : Dün akşam odaya girdi**ğim zaman** sen uyuyordun.
- dığımda : Dün geldi**ğimde** sen yoktun.
- dığı için : Akşam eve geç gitti**ğim için** annem kızdı.
Sıra sayı sıfatları: -ncı (-nci, -ıncı, -inci, -uncu, -üncü)
Ahmet bu yıl yarışlarda bir**inci** geldi.

10. Ders : Memur Hayatı 112-123
Hocanın Paltosu

Dilbilgisi: -ınca, -ince: Adam bayıl**ınca** hemen cüzdanını al.

11. Ders : Berna Hanım Tiyatroya Gidiyor 124-135
Bugün Nereye Gidelim?

Dilbilgisi: Dönüslü Eylem: -n (-ın, -in, -un, -ün)
Lütfi Bey banyoda yıkandı.
-la (-le): Erol Bey çok yaşlandı.

12. Ders : Benzincide 136-145
Kamyonla Araba Çarpıştı

Dilbilgisi: İşteş eylem: -ş, (-ış, -iş, -uş, -üş)
Hamza Beyle İsmail Bey selamlaştılar.
Ortaç: **-dikten sonra**: Cumhurbaşkanı geldikten sonra tören başlayacak.

13. Ders : Usta Şoför 146-155
İklim Dengesi

Dilbilgisi: Ulaç: -a (-e) Çocuklar koş a koş a arabaya gittiler.
-alı (-eli) Esen Hanım yaz geldi geleli tatile çıkmadı.

Ortaç: -ır (-ir, -ur, -ür), -ar (er)
Çocuklar uyanır uyanmaz hemen arabaya koştular.
Arabaya benzin koyar koymaz hemen çalıştı.

-miş (-miş, -muş, -müş) pişmek + yemek: pişmiş yemek
Berna Hanım pişmiş yemekleri masaya getirdi.

14. Ders : Uludağ'da 156-165
İlk Heyecan

Dilbilgisi: Eylem çekimleri: Şimdiki zaman, Geniş zaman, Belirli geçmiş zaman,
Belirsiz geçmiş zaman, Gelecek zaman.
Dilek, İstek, Gereklik, Emir.

1

OTELDE

Bülent: İyi akşamlar.

Otelci : İyi akşamlar efendim.

Bülent: Boş odanız var mı?

Otelci : Kaç kişilik?

Bülent: Bir kişilik.

Otelci : Var efendim. İki odamız boş.
Görmek istiyor musunuz?

Bülent: İyi olur.

Otelci : Buyurun anahtarı alın. Görevli arkadaş size odaları göster-sin. Asansör şurada, merdivenin yanında.

6

Bülent: Bu oda güzel. Fakat cadde tarafında gürültü çok oluyor.

Otelci : Arka tarafta bir oda daha var. Bir de oraya bakın.

Bülent: Bu oda güzel. Fiyatı ne kadar?

Otelci : Geceliği 750 lira.

Bülent: Bu odayı tutuyorum.

Otelci : Kaç gün kalacaksınız?

Bülent: Üç gün kalacağım.

Otelci : Şu fişi doldurmanız gerekiyor. Lütfen sorularıma cevap verin?

Bülent: Tabii, buyurun, sorun.

Otelci : Adınız?

Bülent: Bülent.

Otelci : Soyadınız?

Bülent: Samlı.

Otelci : Baba adı?

Bülent: Sadun.

Otelci : Doğum tarihiniz?

Bülent: 1950.

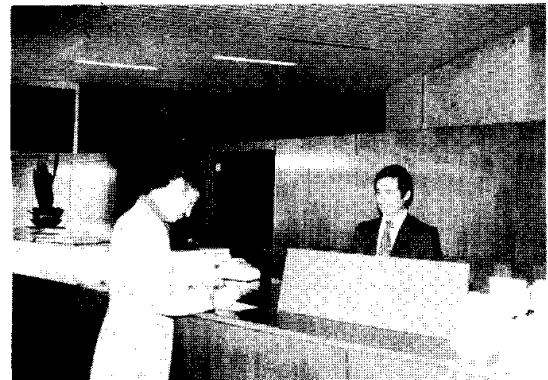
Otelci : Doğum yeriniz?

Bülent: İzmir.

Otelci : Evli misiniz?

Bülent: Hayır, bekâırım.

Otelci : Teşekkür ederim.

- İyi günler hanımefendi.
- İyi günler.
- 30 34 64 numarayı bağlar mısınız?
- Hemen bağlıyorum, ayrılmayınız.

- Bu oda sessiz ve rahat.
- Ön taraf çok gürültülü.
- Caddeden çok ses geliyor.
- Bu odada rahat edeceksiniz.

- Çarşafları değiştirdiniz mi?
- Hepsini bu sabah değiştirdim.
- Banyodaki havlu da temiz mi?
- Evet, onu da yeni değiştirdim.

- Otelde üç gün mü kalacaksınız?
- Kesin değil, belki uzatacağım.
- Ne kadar uzatacaksınız?
- Bir hafta kadar.

RESEPSİYONDA

Resepsiyon Memuru: Buyurun efendim.

Bülent : Size bir not bırakmak istiyorum.

Resepsiyon Memuru: Ne hakkında?

Bülent : Bu akşam yemeğe misafirlerim gelecek.

Resepsiyon Memuru: Kaç kişi?

Bülent : Üç kişi.

Resepsiyon Memuru: Misafirleriniz saat kaçta gelecek?

Bülent : Akşam saat yedide gelecekler. Ben de saat altıda geri döneceğim.

Resepsiyon Memuru: Yemeği saat yedide mi yiyeceksiniz?

Bülent : Yemekten önce oturur biraz sohbet ederiz. Yemeği saat sekizde yeriz.

Resepsiyon Memuru: Oldu efendim, ben size saat sekiz için dört kişilik bir masa ayırtırım.

Bülent : Teşekkür ederim.

Dilbilgisi:

1. -erek (-arak) ulacı:

Ali etrafına bakıyor.
Ali yürüyor.
— Ali nasıl yürüyor?
— Etrafına **bakarak**.

Ahmet gülüyor.
Ahmet bana bakıyor.
— Ahmet nasıl bakıyor?
— **Gülerek**.

Ali etrafına **bakarak** yürüyor.

Ahmet bana **gülerek** bakıyor.

Kardeşim yürüyor.
Kardeşim okula gidiyor.
— Kardeşim okula nasıl gidiyor?
— **Yürüyerek**.

Çocuk koştu.
Çocuk gitti.
— Çocuk nasıl gitti?
— **Koşarak**.

Kardeşim okula **yürüyerek** gidiyor.

Çocuk **koşarak** gitti.

2. -lı (-li, -lu, -lü) sıfat eki:

-sız (-siz, -suz, -süz) olumsuz sıfat eki:

banyolu oda
faydalı kitap
ağaçlı yol
bahçeli ev
tehlikeli madde
tuzlu su
gözlüklü öğrenci
şekerli kahve

banyosuz oda
faydasız kitap
ağaçsız yol
bahçesiz ev
tehlikesiz madde
tuzsuz su
gözlüksüz öğrenci
şekersiz kahve

Faydalı kitaplar okuyunuz, faydasız kitaplar size bir şey kazandırmaz.

Bahçeli evler, bahçesiz evlerden daha güzeldir.

Denizlerin suyu tuzludur, ırmakların suyu tuzsuzdur.

Gözlüklü öğrenciler, gözlüksüz öğrencilerden daha çok kitap okuyorlar.

—Kahveyi şekerli mi içersiniz?

— Hayır, lütfen şekersiz olsun.

— Odalarınız banyolu mu?

— Hayır, maalesef banyosuz.

Atasözleri:

Dikensiz gül olmaz.
Bitli baklanın kör alıcısı olur.
Oynaşına inanan avrat, ersiz kalır.
Kusursuz güzel olmaz.
Kusursuz dost arayan, dostsuz kalır.

Alıştırılmalar:

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Otele kim gidiyor?
2. Otelde kaç oda boş?
3. Caddede tarafındaki oda nasıl?
4. Bülent hangi odayı tutuyor?
5. Bülent otelde kaç gün kalıyor?
6. Otelde asansör var mı?
7. Bülent'in doğum yeri neresi?
8. Bülent'in doğum tarihi kaç?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Lütfen boşlukları doldurunuz.

Neşeli insanları severim. — Neşesiz insanları sevmem.

1. Akıl..... çocukları severim.
2. Dalga..... denizi severim.
3. Yağmur..... havaları severim.
4. Resim..... kitapları severim.
5. Limon..... çayı severim.
6. Ütü..... elbiseyi severim.
7. Güneş..... havaları severim.
8. Sabır..... insanları severim.

- Akıl..... çocukları sevmem.
- Dalga..... denizi sevmem.
- Yağmur.... havaları sevmem.
- Resim..... kitapları sevmem.
- Limon..... çayı sevmem.
- Ütü..... elbiseyi sevmem.
- Güneş..... havaları sevmem.
- Sabır..... insanları sevmem.

3. Lütfen doğru cevabı işaretleyiniz.

Geçen hafta yalnız bir gün okula

— Evvelki gün kahvaltı.....

- gitmem.
- gitmeyeceğim.
- giderim.
- gitmedim.

- yapmam.
- yapmadım.
- yapayım.
- yaparım.

.....kurşunkalem var?

Sakın içkili araba

- Kimden
- Kime
- Kimin
- Kimde

- kullan.
- bin.
- sat.
- kullanma.

4. Lütfen iki cümleyi birleştiriniz.

- a. Çocuk ağlıyor.
b. Çocuk bana bakıyor.

Çocuk ağlayarak bana bakıyor.

- a. Ağzını kapa.
b. Öksür.

.....

- a. Planlı çalıştı.
b. İyi not aldı.

.....

- a. Koştu.
b. Gitti.

.....

- a. Yazınız.
b. Çalışınız.

.....

- a. Bağırıldı.
b. İçeri girdi.

.....

- a. Güldü.
b. Geçti.

.....

5. Lütfen soru cümlesine çeviriniz.

Arabasız bir yere gitmez. — Arabasız bir yere gitmez mi?

1. Tren rötarsız geldi.
2. Bu ay, parasız kaldı.
3. Aralıksız üç saat çalıştım.
4. Sensiz sokağa çıkmam.
5. Bugün çok halsizim.

6. Lütfen olumsuz yapınız.

Ali akıllı, bilgili bir adamdır. — Ali akılsız, bilgisiz bir adamdır.

1. Ahmet güçlü ve kuvvetlidir.
2. Turgut kaloriferli bir ev aldı.
3. Çantalı bir adam seni aradı.
4. Gözlüklü kız bize bakıyor.
5. Telefonlu bir daire kiraladım.
6. Banyolu bir oda istiyorum.

7. Lütfen cevap veriniz.

Siz nerelisiniz? — Iraklıyım.

1. Sen nerelisin? Ankara.....
2. O nereli? Ürdün.....
3. Onlar nereli? İran.....
4. Siz nerelisiniz? İstanbul.....
5. Biz nereliyiz? İzmir.....
6. O nereli? İsviçre.....

8. Lütfen boşluklara -siz (-sız, -süz, -suz) ve -li (-lı, -lu, -lü) eklerini yazınız.

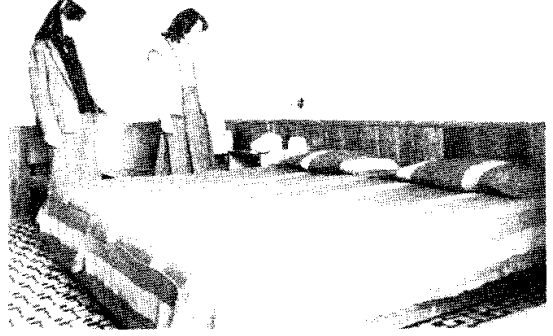
Dalga..... denizi severim. — Dalgasız denizi severim.

1. Öğretmen, sınıfa kravatgirmez.
2. Yağmur..... havalarda dışarı çıkmam.
3. Şeker istemem, çayımı şeker.....içeceğim.
4. Okula niçin defter.....kitap.....geldin?
5. Ali hak.....Ahmet hak.....
6. Sen hak.....ama ben de hak.....
7. Şu gözlük.....adamı tanıyor musun?

Henrike ve Gönül Otelde

Henrike ile Gönül otele giderek bir oda kiralamak istiyorlar.

Otelci onlara iki kişilik bir oda gösteriyor. Odanın geceliği 3000 lira.

Henrike telefonun çalışıp çalışmadığını kontrol ediyor.

Aynaya bakarak saçlarını tarıyor. Makyaj yapıyor.

Aşağı salona inerek birlikte oturuyorlar. Otel çok pahalı buluyorlar.

Bir gazete alarak kiralık ev ilanlarına bakıyorlar.

9. Lütfen cümle kurunuz.

çıkma-okul-zaman — Okuldan çıkma zamanı.

1. dönme-ev-saat
2. çocuk-saat-uyutma
3. gün-sınav-yazılı
4. ders-çıkma-saat
5. tren-saat-hareket
6. çocuk-uyku-saat

- Eve.....
- Çocuğu.....
- Yazılı.....
- Dersten.....
- Trenin.....
- Çocuğun.....

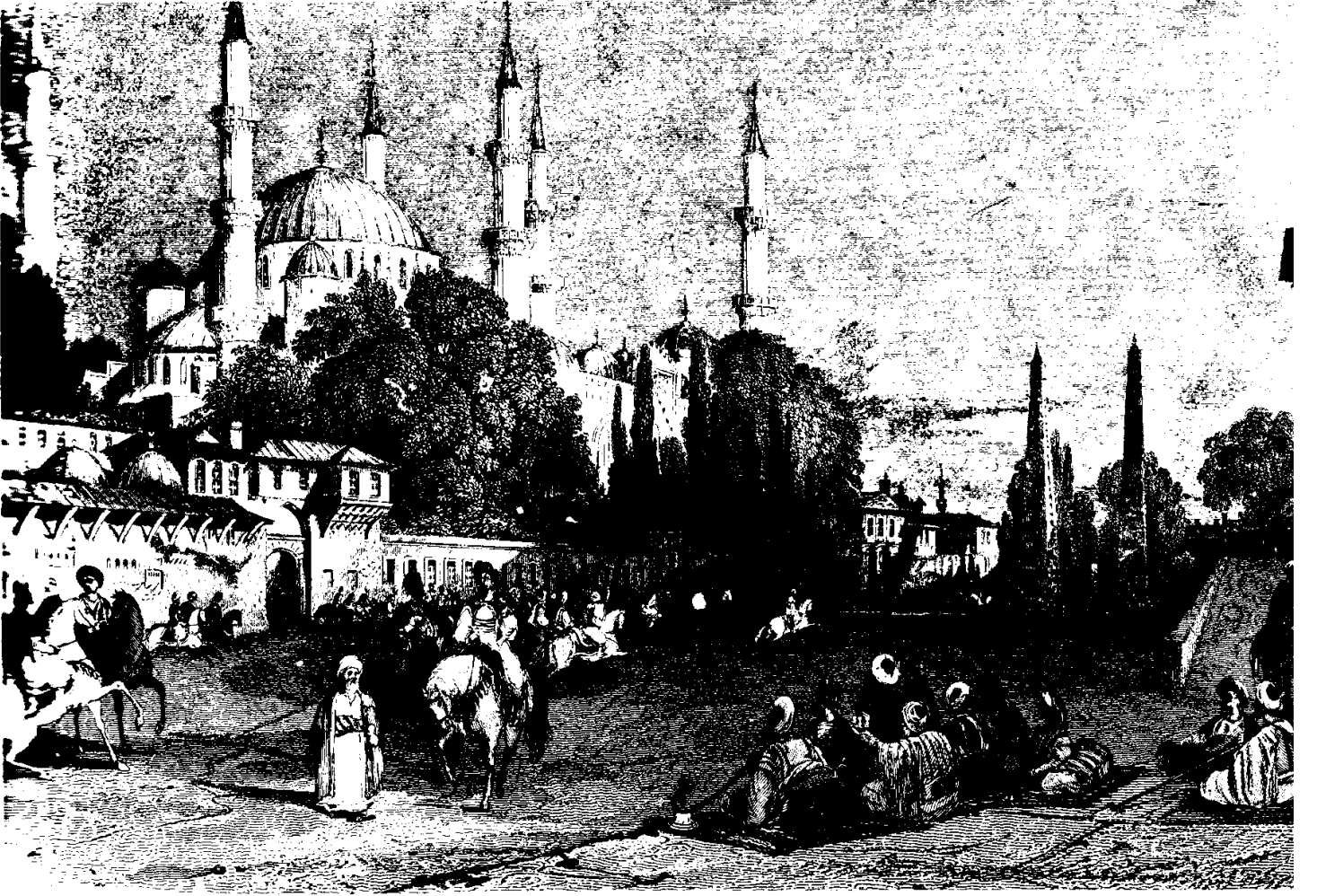

10. Lütfen cevap veriniz.

İyi, ama otobüsü kaçıracağız. — Olsun, taksiyle gideriz.

1. İyi, ama geç kalacağız.
2. İyi, ama evde yemek yok.
3. İyi, ama adresi yok.
4. İyi, ama onu tanımıyoruz.
5. İyi, ama yorgunuz.

- Olsun,.....
- Olsun,.....
- Olsun,.....
- Olsun,.....
- Olsun,.....

Atasözleri:

Az söyle, çok dinle.
Bugünün işini yarına bırakma.
Akıl yaşta değil, baştadır.
Damlaya damlaya göl olur.
Arslan yatağından bellidir.
Dikensiz gül olmaz.
Dost acı söyler.
Akıl para ile satılmaz.
Dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur.
İyi dost kara günde belli olur.
Bakarsan bağ, bakmazsan dağ olur.
Bilmemek ayıp değil, sormamak ayıp.
Anasına bak kızını al, kenarına bak bezini al.
Boş gezmekten bedava çalışmak yeğdir.

2

LOKANTADA

Garson : Buyurun efendim, ne arzu edersiniz?

Bülent : Önce bir yemek listesine bakalım. Sonra söyleriz.

Erksin Hanım: Listeyi sesli okur musunuz?

Bülent : Elbette. Önce çorbaları söyleyeyim. Domates, yayla, mercimek ve sebze çorbası var.

Erksin Hanım: Ben sebze çorbası istiyorum.

Deniz : Ben çorba içmeyeceğim.

Bülent : Balık ister misiniz?

Deniz : Balıklardan ne var?

Bülent : Kefal, mercan, hamsi.

Emin Bey : Ben kefal isterim.

Erksin Hanım: Ben de kefal isterim.

Deniz : Et yemeklerini söyler misiniz?

Bülent : Şiş kebab, şiş köfte, biftek, pırzola ve döner var.

Deniz : Hah, döner yerim!

Garson : Ne içersiniz efendim?

Emin Bey : Bana maden suyu lütfen.

Erksin Hanım: Bana bir pepsi.

Deniz : Bana da bir pepsi. Yok yok meyve suyu olsun. Yahut ayran getirin, daha iyi.

Garson : Siz ne emredersiniz, Bülent Bey?

Bülent : Bana bira getirin lütfen.

Garson : Tatlı ister misiniz?

Emin Bey : Ben istemem.

Erksin Hanım: Ben de.

Deniz : Ben isterim. Hangi tatlılar var?

Garson : Baklava, kadayıf, sütlaç, aşure..

Deniz : Aşure olsun.

DÖNERCİDE

Erksin Hanım: Ben çok acıktım, sabahtan beri bir şey yemedim.

Esen Hanım : Ben de çok açım. Sabahleyin kahvaltı da yapmadım. Saatlerdir midem bomboş.

Erksin Hanım: Şurada tertemiz bir lokanta var. Orada bir şeyler yiyelim mi?

Esen Hanım : Lokantada yemek uzun sürer. Şöyle ayak üstü bir şeyler atıştır- sak?

Erksin Hanım: Ne gibi?..

Esen Hanım : Şöyle sandviç, hamburger gibi, hafif şeyler...

Erksin Hanım: Olmaz, ben çok açım. Canım şöyle sımsıcak bir çorba istiyor. Ardından da biftek, pırzola gibi doyurucu şeyler...

Esen Hanım : Saat kaç?

Erksin Hanım: Üç çeyrek var.

Esen Hanım : Vakit ikindi olmuş. Şimdi hafif şeyler yiyelim, akşama evde yer- sin.

Erksin Hanım: Galiba yağmur başladı.

Esen Hanım : Evet, şemsiyelerimizi açalım da fazla ıslanmayalım.

Erksin Hanım: İyi ki şemsiyelerimizi almışız, yoksa yağmurdan sırlıklam ola- caktık.

Esen Hanım : Sıcak bir dönere ne dersin?
Erksin Hanım: Sandviçten iyidir. İyi bir dönerci tanıyor musun?
Esen Hanım : Şurada az ilerde iyi bir dönerci var. Sandviç gibi ekmek arasında döner veriyor.
Erksin Hanım: Allah aşkına, sen de bugün sandviçi kafana taktın. Döneri bile sandviç gibi düşünüyorsun.
Esen Hanım : Ama bunda vakit kaybetmeyeceğiz. Döneri sandviç gibi yolda yiyeceğiz. İşte dönerciye de geldik.
Dönerci : Buyurun efendim.
Erksin Hanım: Bize iki döner, lütfen.
Dönerci : İçerde mi yiyeceksiniz?
Esen Hanım : Hayır, ekmek arasında, sandviç gibi.
Dönerci : Tabii efendim, hemen. Soğanlı mı istersiniz, sade mi?
Esen Hanım : Benimki sade olsun.
Erksin Hanım: Benimki de sade olsun. Soğan ağız kokusu yapıyor.
Dönerci : Buyurun efendim, dönerleriniz.
Erksin Hanım: Teşekkür ederiz.

Dilbilgisi:

1. -dan beri (-den beri)

Dünden beri kar yağıyor.
Sabahtan beri seni bekliyorum.
Akşamdan beri bir şey yemedim.
Evvelki günden beri onu görmedim.
Üç günden beri okula gelmiyor.
Ne zamandan beri hasta?
Uzun zamandan beri pek iyi değil.
Çoktan beri aç susuz yaşıyor.
İstanbul'dan beri hiç durmadım.
Ne zamandan beri Türkiye'desin?

2. -dır (-dir, -dur, -dür), -tır(-tir, -tur, -tür)

İki gündür yağmur yağıyor.
Kaç gündür onu hiç görmedim.
Epey zamandır bize gelmedi.
Epey zamandır ondan haber alamadım.
Üç gündür başım ağrıyor.
Kaç saattir bekliyorsunuz?
Yarım saattir seni bekliyorum.
Ne zamandır buradasın?
Günlerdir dışarı çıkmıyor.

Pekiştirme sıfatları: p, m, s, r

p: kırmızı, k**ı**pkırmızı (çok kırmızı)
ince, i**p**ince (çok ince)
sarı, sa**p**sarı (çok sarı)
karanlık, ka**p**karanlık (çok karanlık)
taze, ta**p**taze (çok taze)
uzun, u**p**uzun (çok uzun)

m: beyaz, be**m**beyaz (çok beyaz)
boş, bo**m**boş (çok boş)
sıcak, si**m**sıcak (çok sıcak)
yeşil, ye**m**yeşil (çok yeşil)
başka, ba**m**başka (çok başka)
düz, dü**m**düz (çok düz)

s: mavi, ma**s**mavi (çok mavi)
koca, ko**s**koca (çok büyük)
mor, mo**s**mor (çok mor)
doğru, do**s**doğru (çok doğru)
bayağı, ba**s**bayağı (çok bayağı)

r: temiz, te**r**temiz (çok temiz)
çabuk, ç**a**rçabuk (çok çabuk)
çıplak, ç**i**riliçiplak (tamamen çıplak)

Alıştırılmalar

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Lokantaya kimler gidiyor?
2. Listeyi kim okuyor?
3. Kim sebze çorbası içiyor?
4. Kimler balık yiyor?
5. Kimler ayran ve bira içiyor?
6. Kim tatlı istemiyor?

2. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

İki saatten beri bekliyorum. — İki saattir bekliyorum.

1. Bir aydan beri okula gelmiyor.
2. Ayşe, beş günden beri hasta.
3. Onu dört günden beri görmedim.
4. Günlerden beri kar yağıyor.
5. Üç yıldan beri evliyim.
6. Kaç aydan beri Türkiye'desin?
7. Yıllardan beri tatile çıkmadım.
8. Uzun zamandan beri gülmüyor.
9. Çoktan beri arabam bozuk.
10. Çoktan beri spor yapmıyorum.

3. Lütfen cevap veriniz.

Ne zamandan beri okula gelmiyor? — Üç gündür okula gelmiyor.

1. Kaç yıldan beri İstanbul'dasın?
2. Kaç yıldır Türkçe öğreniyorsun?
3. Aylardan beri niçin gelmedin?
4. Yıllardır neden mektup yazmadın?
5. Günlerden beri kardeşin nerede?
6. Cumadan beri neredesin?
7. Sabahtan beri nerede kaldın?
8. Saat üçten beri okuyor musun?

4. Lütfen sorunuz ve cevap veriniz.

Balıklardan ne var? — Uskumru var.

1. Balıklardan ne var?	Kalkan balığı var.
2.	Barbunya.....
3.	Palamut.....
4.	İstavrit.....
5.	Hamsi.....

5. Lütfen sorunuz ve cevap veriniz.

Et yemeklerinden ne var? — Şiş kebab var.

1. Et yemeklerinden ne var?	Döner kebab var.
2.	Şiş köfte.....
3.	Pirzola.....
4.	Biftek.....
5.	Bonfile.....

6. Lütfen cevap veriniz.

Ne zamandan beri buradasın? — İki saatten beri.

1. Ne zamandan beri hastasın?
2. Kaç saatten beri açsınız?
3. Kaç aydan beri Türkiye'deler?
4. Ne vakitten beri hastanedeler?
5. Kaç yıldır sinemaya gitmiyor?
6. Ne zamandan beri kar yağıyor?

7. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Günlerdir bekliyorum. — Günlerden beri bekliyorum.

1. Epey zamandır onu görmedim.
2. Kaç saattir buradasın?
3. Günlerdir bir şey yemedim.
4. Ne zamandır dışarı çıkmıyor.
5. Çoktandır okula gelmiyorlar.

8. Lütfen pekiştirme sıfatı yapınız.

Sıcak bir çorba içtim. — Sımsıcak bir çorba içtim.

1. Sarı bir çiçek gördüm.
2. Beyaz bir kumaş aldım.
3. Taze fasulye istiyorum.
4. Mavi bir suda yüzüyorum.
5. Yeşil bir bahçem var.
6. Karanlık bir odada çalışıyorum.
7. Temiz bir lokanta tanıyorum.
8. Bu film başka bir güzellikte.
9. Sorduklarıma doğru cevap ver.
10. Boş bir odada kalıyorum.

9. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Ona “yemeğini ye!” dedim.
Ona yemeğini yemesini söyledim.

1. Öğretmen bize “Kitaplarınızı alın!” dedi.

.....

2. Onlara “Dışarı çıkın!” dedim.

.....

3. Sana “Erken gel!” demedim mi?

.....

4. Onlara “Saat altıda gelin!” dedik.

.....

5. Öğretmen bana, “Gidip Ali’yi gör!” dedi.

.....

6. Annem “Erken kalkıp ders çalış!” dedi.

.....

10. Lütfen tamamlayınız.

1. Ankara’nın en iyi lokantalarından biridir.

2.otel.....

3.gazino.....

4.yer.....

5.plaj.....

6.kebabçı.....

11. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Öğretmen “Burada bekle” dedi.
Öğretmen burada beklememi söyledi.

1. “Kitapları açın” dediniz.

.....

2. “Sınıftan çıkın” dediler.

.....

3. “Niçin erken gelmediniz” diye sordular.

.....

4. “Yemeğini lokantada ye” dedi.

.....

5. Polis “Arabanızı oraya park etmeyin” dedi.

.....

6. “Çok konuşma” dedim.

.....

7. “Nereye istersen oraya git” dedim.

.....

8. Öğretmen “Bu kitabı oku” dedi.

.....

9. Babam “Her gün spor yap” dedi.

.....

12. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

İşte, suçsuz çocuk bu. — İşte bu çocuk suçsuz.

1. İşte, asansörsüz otel bu.
2. İşte, tuzsuz yemek bu.
3. İşte, şekersiz çay bu.
4. İşte, başarısız öğrenci bu.
5. İşte, telefonsuz ev bu.
6. İşte, akılsız adam bu.

13. Lütfen cevap veriniz.

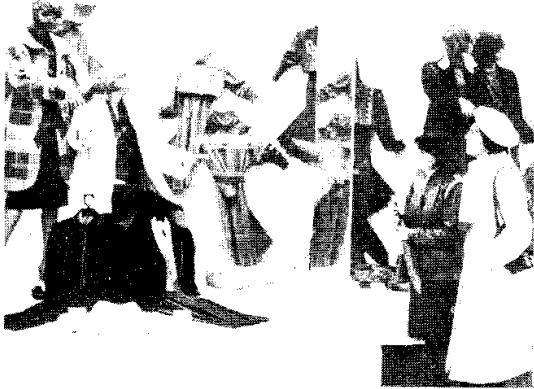
Yemekten sonra tatlı mı istersiniz, meyve mi? — Lütfen meyve.

1. Yemekten sonra çay mı istersiniz, kahve mi?
.....
2. Yemekten sonra gitmek mi istersiniz, kalmak mı?
.....
3. Yemekten sonra bira mı istersiniz, ayran mı?
.....
4. Yemekten sonra çalışmak mı istersiniz, gezmek mi?
.....
5. Yemekten sonra uyumak mı istersiniz, yüzmek mi?
.....

3

GİYİM MAĞAZASINDA

Esen Hanım : Ceketı hangi mağaza-
dan almak istiyorsun?

Erksin Hanım: Bilmem, henüz karar
vermedim. Sen eteği
nereden alacaksın?

Esen Hanım : Ben de henüz karar
vermedim. Şöyle vitrin-
lere bakarak gidelim.
Hoşumuza giden bir
şey olursa, alırız. Bu-
gün Deniz gelecek mi?

Erksin Hanım: Vakti olursa, gelecek.
Saat beş otuzda Kızı-
lay'da postanenin ön-
nünde olacak. "Gele-
mezsem, beni fazla
beklemeyin, en çok beş
dakika bekleyin" dedi.
Fırsat bulursa, Cengiz
de gelecek. Elbisesi çok
eskidi. Yeni bir elbise
almak istiyor.

- Esen Hanım : Desene bugün epey alışveriş yapacağız.
- Erksin Hanım: Evet, gelirlerse öyle olacak. Biz önce postaneye doğru yürüelim. Sonra da mağazaya gideriz.
- Satıcı : Buyurun efendim, hoş geldiniz. Ne arzu edersiniz.
- Esen Hanım : Kendimize bir şeyler almak istiyoruz. İzin verirseniz, önce şöyle bir bakacağız.
- Satıcı : Tabii, istediğiniz gibi bakabilirsiniz.
- Erksin Hanım: Esenciğim, bu ceketi nasıl buluyorsunuz?
- Esen Hanım : Bence güzel.
- Cengiz Bey : Bence de güzel. Beğendiysen, alalım.
- Erksin Hanım: Beğendim, çok güzel oldu.
- Esen Hanım : Bu etek bana nasıl oldu? Kazağın rengine uydu mu?
- Erksin Hanım: Kahverengi renk kazağına güzel uydu. Ama bu etekte bir tuhaflık var.
- Esen Hanım : Boyu biraz uzun, galiba biraz da geniş.
- Satıcı : Efendim, siz eteği ters giymişsiniz. Bu modelde fermuar arkada değil, önde olacak.
- Deniz : Benim elbiseyi nasıl buldunuz?
- Esen Hanım : Sen de mi kahverengi seçtin. Sen henüz gençsin. Şöyle güzel, canlı renkler seç.
- Erksin Hanım: Kemerlere de bir bakalım.
- Cengiz Bey : Biraz acele etseniz, ben de bir elbise almak istiyorum. Hanımların işi ama da uzun sürüyor!

Erksin Hanım ve Cengiz Bey mağazadaki koltuklara oturuyorlar. Model dergilerine bakarak, yılın modası olan elbiseleri inceliyorlar. Erksin Hanım kendisine yeni bir ceket, Cengiz Bey de yeni bir elbise almak istiyor.

Cengiz Bey kareli, çizgili bir elbise beğeniyor. Elbisenin kolu kısa geliyor. Başka modellere bakarak, uzun kollu bir elbise arıyorlar. Ama bütün elbiselerin kolları aynı uzunlukta. Bu nedenle satıcı, ceketini terziye vererek kolunu uzattırıyor.

Esen Hanımla Deniz bluzlara bakıyorlar. Deniz beyaz bir bluz beğeniyor. Çok pahalı bulduğu için almıyor. Esen Hanım kahverengi eteğin üzerine açık sarı bir bluz beğeniyor ve alıyor.

Esen Hanımla Deniz elbiselerine uygun birer kemer almak istiyorlar. Satıcı bayan onlara pek çok kemer gösteriyor. Esen Hanım ince, Deniz de kalın bir kemer beğeniyor. Erksin Hanım da seçimde onlara yardımcı oluyor.

CENGİZ BEY ELBİSE ALIYOR

- Satıcı : Nasıl bir elbise düşünüyorsunuz, efendim?
Cengiz Bey : Kareli ya da çizgili. Üzerimdeki elbise düz desen. Bu defa şöyle değişik bir şey olsun.
- Satıcı : Renk olarak ne düşünüyorsunuz?
Cengiz Bey : Mavi ya da lacivert, gri de olabilir.
Satıcı : Şu kareli elbiseye ne dersiniz? Çok güzel bir deseni var. Mavi, gri ve lacivert karışımı. İstedığınız üç renk de var. Bir denemek ister misiniz?
- Cengiz Bey : Olur, bir deneyeyim.
Satıcı : Kaç numara giyiyorsunuz?
Cengiz Bey : Ölçüm, 54 numara, ama genellikle bir numara büyük alıyorum.
Satıcı : Niçin?
Cengiz Bey : Ceketin kolları kısa geliyor.
Satıcı : Siz 54 numarayı bir deneyin. Küçük gelirse, değiştiririz.
Cengiz Bey : Elbise güzel oldu; ama kollar gene kısa.
Erksin Hanım: Ceketin kolları kısa değil, normal. Senin kolların uzun.
Esen Hanım : Yani, Cengiz Beyin kolları anormal mi, demek istiyorsunuz?
Erksin Hanım: Hayır, anormal değil, ama normalden uzun.
Cengiz Bey : Yani anormal!
Satıcı : Hayır efendim, kollarınız gayet normal. Boyunuz uzun. Bu nedenle kollarınız da uzun. Bu elbiseyi beğendiyseniz, ceketin kollarını biraz uzatırız. Size tam gelir.
- Cengiz Bey : Beğendim. Kollarını ne zaman uzatırsınız?
Satıcı : Yarına hazır olur. Geçerken alırsınız.

Dilek-şart kipi: -sa (-se)

al-mak	al-ma-mak	ver-mek	ver-me-mek
al-sa-m	al-ma-sa-m	ver-se-m	ver-me-se-m
al-sa-n	al-ma-sa-n	ver-se-n	ver-me-se-n
al-sa	al-ma-sa	ver-se	ver-me-se
al-sa-k	al-ma-sa-k	ver-se-k	ver-me-se-k
al-sa-nız	al-ma-sa-nız	ver-se-niz	ver-me-se-niz
al-sa-lar	al-ma-sa-lar	ver-se-ler	ver-me-se-ler
okumak	okumamak	görmek	görmemek
okusam	okumasam	görsem	görmesem
okusan	okumasan	görse	görmesen
okusa	okumasa	görse	görme
okusak	okumacak	görsek	görmesek
okusanız	okumasanız	görmeniz	görmeseniz
okusalar	okumasalar	görseler	görmeseler

1. -sa (-se)

Param olsa, güzel bir ceket alırım.
İzin verirseniz, elbiselere bakmak istiyoruz.
Deniz, vakti olursa, saat beş otuzda gelecek.
Ceketin kolları kısaysa uzatırız, uzunsa kısaltırız.
Yarın bize gelerseniz, birlikte ders çalışırız.
Cengiz Bey vaktinde gelmezse, sadece beş dakika bekleriz.

- Oğlum ders çalışmıyor.
- Keşke çalışsa.
- İspanya'ya ne zaman gideceksin
- Param olsa hemen giderim.
- Niçin arkadaşınla sinemaya gitmedin?
- Boş zamanım yok. Zamanım olsaydı giderdim.
- Sınavda Türkçeden kaç aldın?
- Beş. Şansım yoktu. Şansım olsaydı daha iyi not alırdım.
- Ahmet nerede?
- Gitti. Biraz önce gelseydin görürdün.

2. -mazsa (-mezse)

- Ahmet, okuldan sonra sinemaya gidecek mi?
- Çalışmazsa gitmeyecek.
- Ayşe benden isterse, para vereyim mi?
- Çok istemezse ver.
- Bu akşam saat kaçta buluşalım.
- Sekizde. Geç kalmazsan sevinirim.

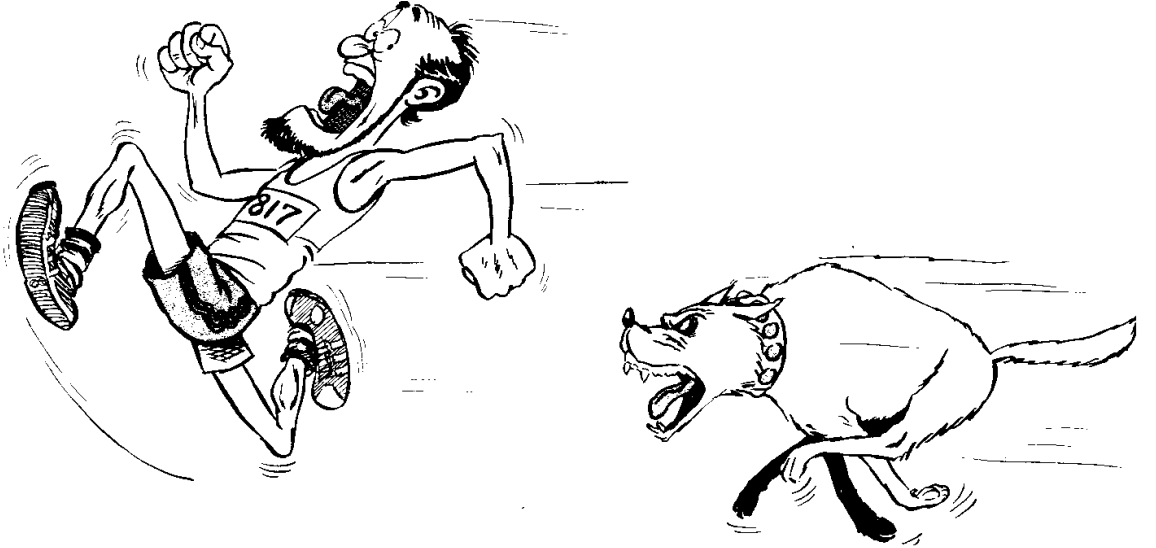
Atasözleri:

Allah gümüş kapıyı kaparsa, altın kapıyı açar.
Kaya uçmazsa dere dolmaz.
Kedinin kanadı olsaydı, serçenin adı kalmazdı.
Sık gidersen dostuna, yatar arka üstüne.

Alıştırılmalar:

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Giyim mağazasına kimler gidiyor?
2. Deniz saat beş otuzda nereye geliyor?
3. Kim eteği yanlış giyiyor?
4. Erksin Hanım ne alıyor?
5. Deniz, hangi renk elbiseyi beğeniyor?
6. Kimler kemer alıyor?

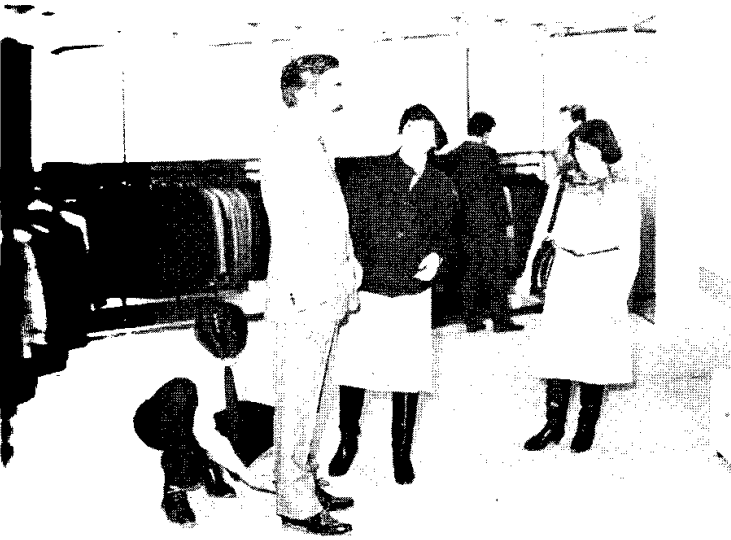

2. Lütfen soru cümlesine çeviriniz.

Köpek yetişirse, adamı ısırarak. — Köpek yetişirse adamı ısırarak mı?

1. Uçak gelirse, hemen havalanacak.
2. Ahmet gelirse, burada kalacak.
3. Kitabı okursam, sana vereceğim.
4. Sınıfı geçersen, tatile gideceğim.
5. İstanbul'a gidersem, sana uğrarım.
6. Tren gecikirse, uçakla giderim.

Bakınız ve anlatınız.

3. Lütfen tamamlayınız.

Param yok, keşke param olsa!
Evim yok, keşke.....
Radyom yok, keşke.....
Arabam yok, keşke.....
Telefonum yok, keşke.....
Dostum yok, keşke.....
Annem yok, keşke.....
Babam yok, keşke.....

4. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Param olsa, bisiklet alırdım.
Param olsa, bisiklet almaz, araba alırdım.

Param olsa, uçak alırdım.

.....

Param olsa, kitap alırdım.

.....

Param olsa, ev alırdım.

.....

Param olsa, fotoğraf makinası alırdım.

.....

Param olsa, güzel bir bavul alırdım.

.....

5. Lütfen olumsuz yapınız.

Adam su içerse, ölmeyecek. —Adam su içmezse, ölecek.

1. Yemek yersem, kilo alırım.
2. Ders çalışırsam, evde kalırım.
3. Uçağa binersen, bir şey görmezsin.
4. İstanbul'a gidersen, müzeye uğrarsın.
5. Çok uyursan, işe geç kalırsın.
6. Az yersen, kilo verirsin.

6. Lütfen tamamlayınız.

Hava yağmurlu olursa, sinemaya gitmeyiz.

1. Parası yok....., borç alsın.
2. Erken yatar....., erken kalkarsın.
3. O konuşur....., ben dinlerim.
4. Sen onu görür....., bana haber ver.
5. Dişin ağrır....., dişçiye git.
6. Canın ister....., sinemaya gidelim.

KÖYLÜ VE DENİZCİ

Bir köylü bir denizciyle konuşuyordu:

— Baban nerede öldü?

— Deniz kazasında, dedi denizci.

— Ya deden?

— O da denizde öldü. Bir gün büyük bir dalga kayığı batırdı.

— Ya onun babası?

— O da öbürleri gibi, denizde öldü.

— Ah dostum, dedi köylü, yerinde olsam deniz yolculuğu yapmazdım.

Bu kez denizci sordu:

— Baban nerede öldü?

— Yatağında, dedi köylü.

— Ya deden?

— O da.

— Ya onun babası?

— Bütün ailem gibi, o da yatağında öldü.

— Ah dostum, dedi denizci, yerinde olsam yatağıma hiç girmezdim.

1 Lütfen cevap veriniz.

1. Denizcinin yakınları kimlerdir.

.....

2. Denizcinin yakınları nerede ölüyor?

.....

3. Köylünün yakınları kimlerdir?

.....

4. Köylünün yakınları nerede ölüyor?

.....

5. Denizci köylüye niçin “yatağa girmemesini söylüyor?”

.....

Deyimler

Alan razı, satan razı.
Bir yastığa baş koymak.
Çoğu gitti, azı kaldı.
Dosta düşmana karşı.
Hem suçlu, hem güçlü.
İyi gün dostu.
Özrü kabahatinden büyük.
Para ile değil sıra ile.
Yükte hafif pahada ağır.

4

İŞ DÖNÜŞÜ

Berna Hanım : Beyhan Hanım , saat beş oldu. İşiniz hâlâ bitmedi mi?

Beyhan Hanım: Beş mi oldu? Hâyet! Vakit ne çabuk geçmiş! İşim daha bitmedi, ama yarın devam ederim. Biraz bekler misiniz? Şu dosyaları yerine koyayım.

Berna Hanım : Tabii beklerim.

Beyhan Hanım: Tamam, hadi çıkalım. Doğru eve mi gideceksiniz?

Berna Hanım : Hayır, önce manava uğrayacağım.

Beyhan Hanım: Ben dün pazara gittim. Pazarda her şey manavdan daha ucuz.

Berna Hanım : Manavda sebze de meyve de çok pahalı. İnanır mısınız, patatesin kilosu 30 lira, muz 90 lira, bir limon 7,5 lira.

Beyhan Hanım: Pazar da pek ucuz sayılmaz. Ama hepsi çok taze.

Berna Hanım : Neler aldınız?

Beyhan Hanım: Taze fasulye, patlıcan, sivri biber, dolmalık biber ve domates aldım.

Berna Hanım : Yalnız sebze mi aldınız?

Beyhan Hanım: Hayır meyve de aldım. Üzüm ve kavun aldım. Bugün kasaba uğramam gerekiyor, ama canım istemiyor.

Berna Hanım : Biraz ileride bir süpermarket var. Niçin oradan almıyorsunuz? Her zaman iyi et bulunuyor.

Beyhan Hanım: Her zaman bonfile, pirzola, biftek bulunuyor mu?

Berna Hanım : Tabii. Tavuk da var. Hatta sucuk, pastırma, salam ve sosis de var.

Beyhan Hanım: İyi öyleyse, ben de bundan sonra oradan alışveriş yapayım.

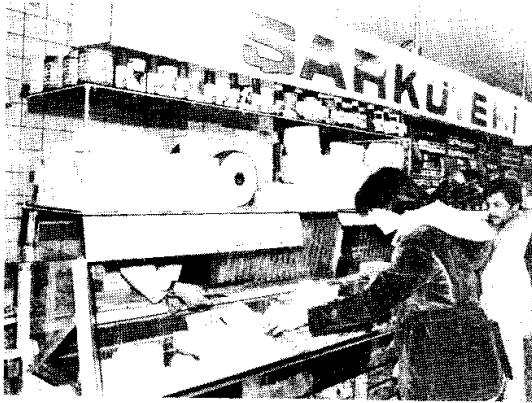

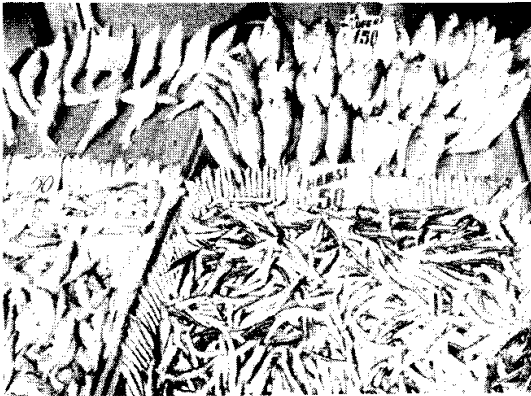
Beyhan Hanım ve Berna Hanım aynı yerde çalışıyorlar, aynı mahallede oturuyorlar. Tamay, Berna Hanımın komşusudur. İkisi de Tamay'ı iyi tanıyor.

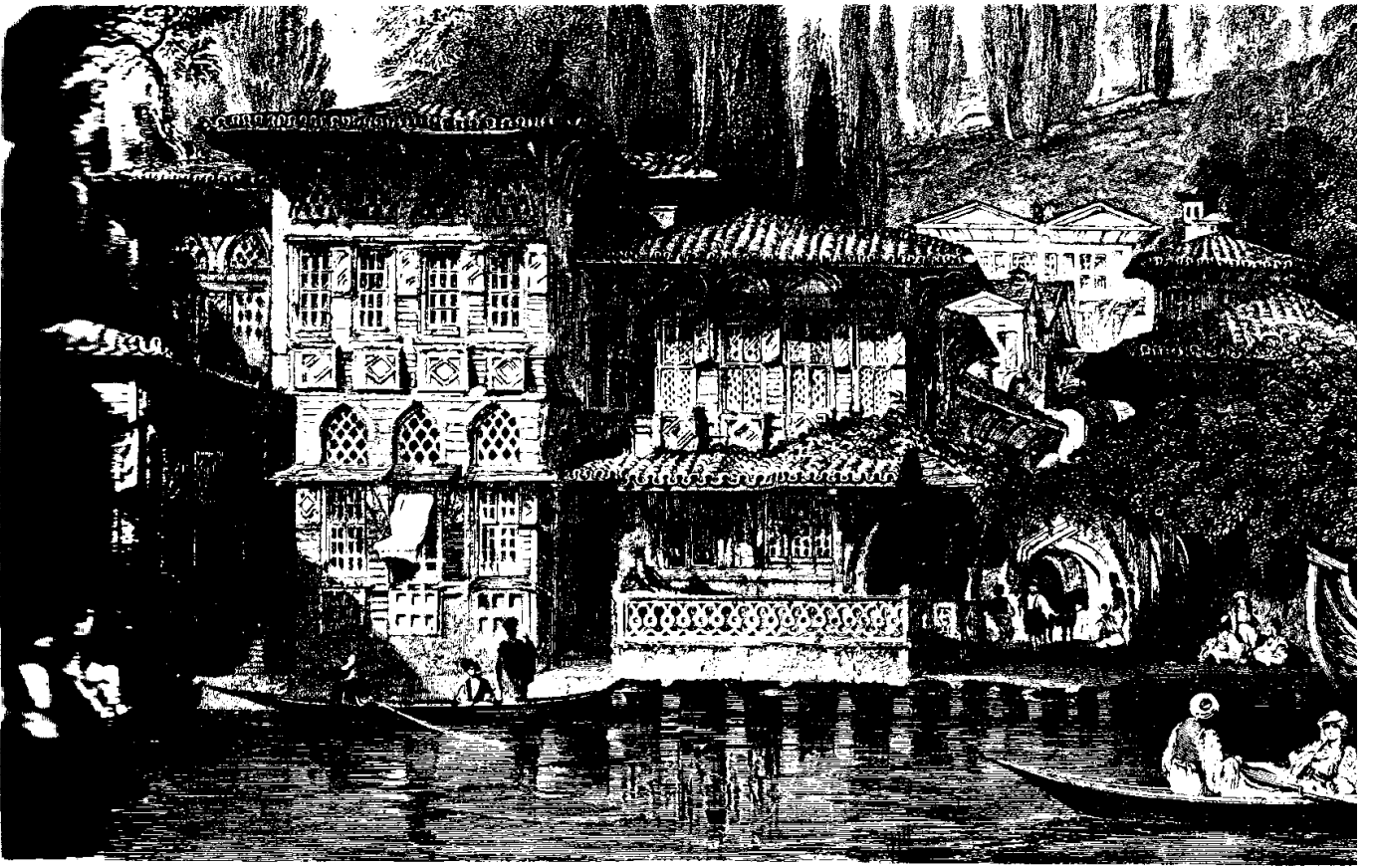
Bir memur Beyhan Hanıma evrak getiriyor. Beyhan Hanım evrağı inceliyor, sonra imzalıyor.

Berna Hanım, işten sonra, manava, bakkala uğramaz. Doğru süpermarkette gider. Süpermarkette, sebze, meyve, et, sucuk, salam, sosis, ne istersen vardır. Burada alışveriş yapar, sonra evine gider.

Berna Hanımın eşi Karadenizlidir. Balığı çok sever. Berna Hanım haftada bir iki gün balıkçıya uğrar, kocasının sevdiği balıklardan alır.

SERENAD

Yeşil pencereden bir gül at bana
Işıklarla dolsun kalbimin içi.
Geldim işte mevsim gibi kapına,
Gözlerimde bulut, saçlarımda çiğ.

Açılan bir gülsün sen yaprak yaprak
Ben aşkımla bahar getirdim sana.
Tozlu yollarından geçtiğim uzak
İklimden şarkılar getirdim sana.

Şeffaf damlalarla titreyen ağır
Goncanın altında bükülmüş her sâk;
Senin için dallardan süzülen ıtır,
Senin için yasemin, karanfil, zambak...

Bir kuş sesi gelir dudaklarından
Gözlerin gönlümde açar nergisler,
Düşen bir öpüştür yanaklarından
Mor akasyalarla ürperen seher.

Pencereden bir gül attığın zaman
Işıklarla dolacak kalbimin içi.
Geçiyorum mevsim gibi kapından
Gözlerimde bulut, saçlarımda çiğ.

Ahmet Muhip Dranas

Dilbilgisi:

Belirsiz geçmiş zaman: -miş(-miş, -muş, -müş)

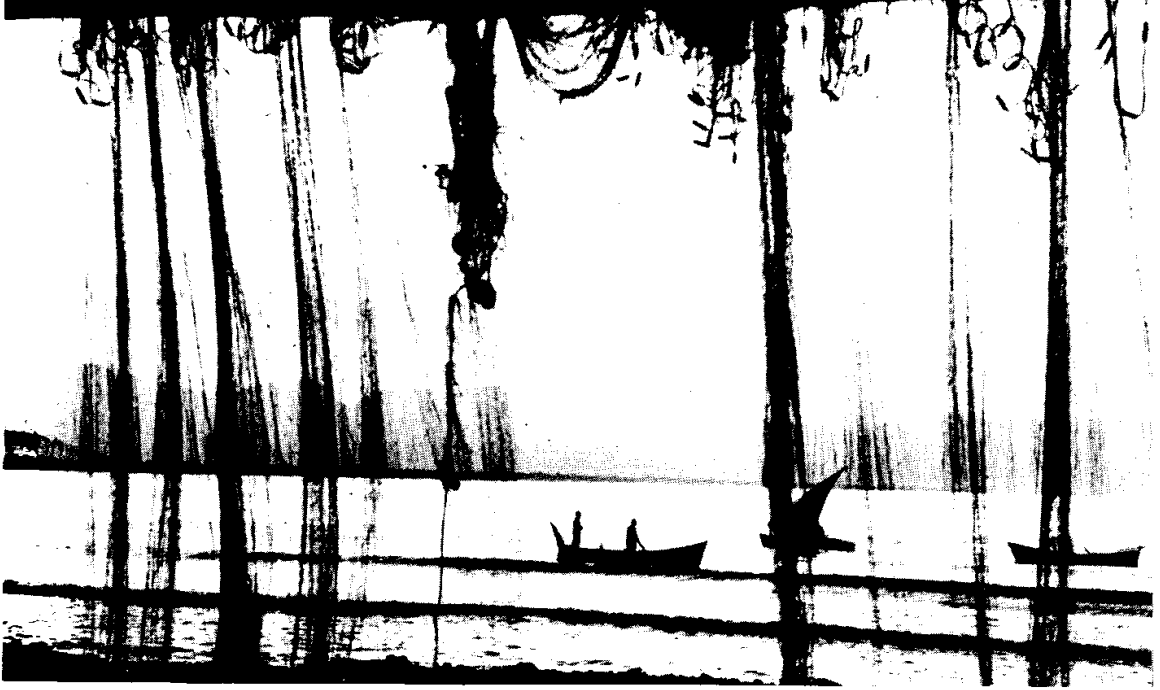
konuş-mak	konuş-ma-mak	yürü-mek	yürü-me-mek
konuş- muş -um	konuş-ma- miş -im	yürü- müş -üm	yürü-me- miş -im
konuş- muş -sun	konuş-ma- miş -sın	yürü- müş -sün	yürü-me- miş -sin
konuş- muş	konuş-ma- miş	yürü- müş	yürü-me- miş
konuş- muş -uz	konuş-ma- miş -iz	yürü- müş -üz	yürü-me- miş -iz
konuş- muş -sunuz	konuş-ma- miş -sınız	yürü- müş -sünüz	yürü-me- miş -sınız
konuş- muş -lar	konuş-ma- miş -lar	yürü- müş -ler	yürü-me- miş -ler

- Sen konuşmaya ne zaman başladın?
- Bilmiyorum, üç yaşındayken konuşmuşum.

- Ahmet dün çok çalışmış mı?
- Bilmiyorum, görmedim; herhalde çok çalışmış.

- Berna Hanım pazara kadar arabayla mı gitti?
- Bilmiyorum, arabası yoktu, herhalde yürümüş.

- Berna Hanım, Beyhan Hanımı çok bekledi mi?
— Görmedim, ama duydum ki saat beşe kadar beklemiş.
- Berna Hanım dün kasaba gitmiş mi?
— Evet gitmiş, kıyma ve bifteklik et almış.
- Bülent, İstanbul'a gitti mi?
— Ben görmedim, dün Tamay söyledi; İstanbul'a uçakla gitmiş.
- Öğretmen dün okula geldi mi?
— Hayır gelmedi; galiba hastaymış, bu yüzden gelmemiş.

Atasözleri:

Eşeğe “cilve yap” demişler, tekme atmış,
Kartala bir ok değmiş, yine kendi yeleğinden.
Ağaca balta vurmuşlar “sapı bedenimden” demiş.
Yılan sokan uyumuş, aç kalan uyumamış.
Utananın oğlu, kızı olmamış.
Sabahtan karnını doyuran, küçükken evlenen aldanmamış.
Kırk hırsız bir çıplağı soyamamış.
Karga yavrusuna bakmış: “Benim ak pak evladım” demiş.
Kardeş kardeşi bıçaklamış, dönmüş yine kucaklamış.

Alıştırımlar:

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Manava kim gidiyor?
2. Pazara kim gidiyor?
3. Manav mı, pazar mı daha ucuz?
4. Beyhan Hanım neler alıyor?
5. Berna Hanım neler alıyor?
6. Süpermarkette neler var?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2 Lütfen belirsiz geçmiş zamana çeviriniz.

Dün gece çok ders çalıştı. — Dün gece çok ders çalışmış.

1. Ahmet dün okula gelmedi.
2. Öğrenci bakkala gitti.
3. Öğrenci bakkala ödevini sordu.
4. Berna Hanım pastırma aldı.
5. Manavda muz doksan lira oldu.
6. Kasap kaba konuştu.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Pazarda meyve **daha** ucuz. — Pazarda meyve daha ucuzmuş.

1. Pazarda meyve **daha** taze.
2. Manavda meyve **daha** pahalı.
3. Pazarda sebze **daha** bol.
4. Pazar eve **daha** uzak.
5. Süpermarket eve **daha** yakın.
6. Pazar manavdan **daha** kalabalık.

4. Lütfen belirsiz geçmiş zamana çeviriniz.

Saat beş oldu. — Saat beş olmuş.

1. Vakit geç oldu.
2. Beyhan Hanım pazara gitti.
3. Beyhan Hanım sebze aldı.
4. Berna Hanım manava uğradı.
5. Beyhan Hanımın işi geç bitti.
6. Beyhan Hanım çok çalıştı.

5. Lütfen örnekteki gibi yapınız

Ahmet dün evdeydi. — Ahmet dün evdeymiş.

1. Hasan dün okuldaydı.
2. Ali bu yaz Marmaris'teydi
3. Ayşe geçen hafta hastanedeydi.
4. Babam geçen yıl İzmir'deydi
5. Mehmet dün gece sinemadaydı.
6. Kitap dolabın içindeydi.
7. Radyo masanın üzerindeydi.
8. Araba gece evin önündeydi.

6. Lütfen soru cümlesine çeviriniz.

Hasta iyi olmuş. — Hasta iyi olmuş mu?

1. Dört yaşında konuşmuş.
2. Geçen yıl Almanya'ya gitmiş.
3. Uçak kazasından kurtulmuş.
4. Kasaptan et almış.
5. Eve vaktinde gelmiş.
6. Trene zamanında yetişmiş.
7. İstanbul'da iki gün kalmış.
8. Tatilde yüzme öğrenmiş.

7. Lütfen olumsuz yapınız.

Dersi anlamış. — Dersi anlamamış.

1. Ona yardım etmiş.
2. İstanbul'a gitmiş.
3. Herkese haber vermiş.
4. Acı haberi duymuş.
5. Bu habere sevinmiş.

8. Lütfen sorunuz ve cevap veriniz.

Dün neredeymiş? — Evindeymiş.

1. Dün neredeymiş? İstanbul.....
2.? İstasyon.....
3.? Havaalanı.....
4.? Gazino.....
5.? Çankaya.....
6.? Lokanta.....

9. Lütfen cevap veriniz.

Ahmet dün okula geldi mi? - Bilmiyorum galiba gelmiş.

1. Berna Hanım pazara gitti mi?
2. Beyhan Hanım sebze aldı mı?
3. Ahmet Bey uçağa yetişti mi?
4. Nilgün ödevleri yazdı mı?
5. Neşe otobüse bindi mi?
6. Cevdet kitabı okudu mu?

10. Lütfen cümle kurunuz.

dün gece-Ahmet-ders-sabaha kadar-çalışmak
Ahmet dün gece sabaha kadar ders çalışmış.

Okul-dün-öğretmen-gelmemek.

.....

2. meyve-manav-sebze-ve-daha-ucuz-pazar

.....

3. tatil-Antalya-öğrenmek-Neşe-yüzme

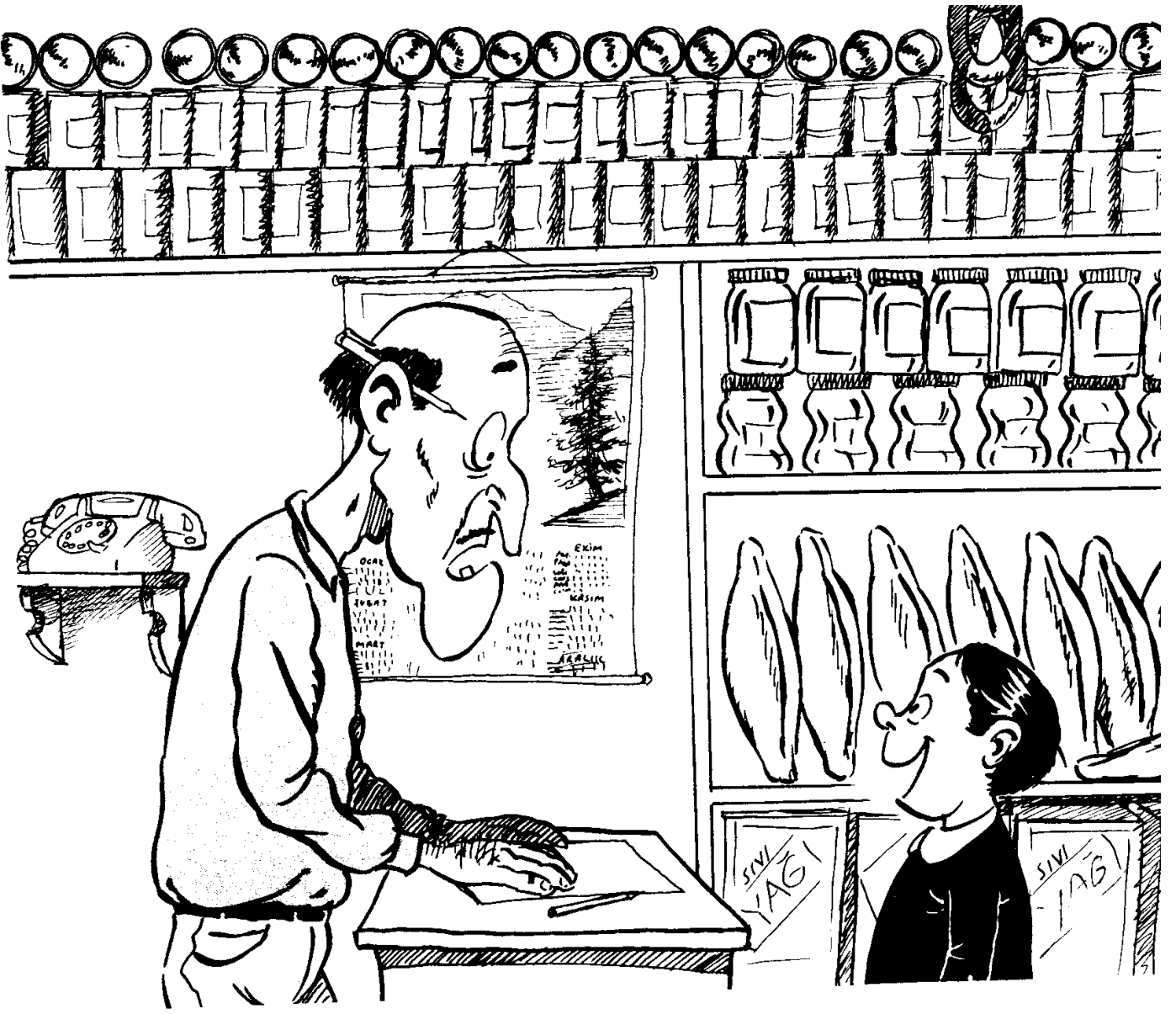
.....

4. eşyalar-evde-çalmak-hırsız-bütün

.....

5. dün-bir-gece-kaza-trafik-olmak-İstanbul

.....

ÖĞRENCİ VE BAKKAL

Bir öğrenci, bir gün, bir bakkal dükkânına girmiş ve bakkala sormuş:

— 100 gram kahve kaç lira?

— 35 lira.

— Ya bir kilo kesmeşeker?

— 950 kuruş.

— 300 gram kahve, üç kilo şeker kaç lira eder?

— 133 lira 50 kuruş eder.

— Size 150 lira versem, kaç lira geri verirsiniz?

— 16 lira 50 kuruş.

— Bir kâğıda yazar mısınız bunları.

— Memnuniyetle. Al bakalım, işte oldu. Şimdi söyle bakalım, yazmamı niçin istedin?

— Şey..... bu benim matematik ödevimdi efendim. Yapamadım da...

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Kim bakkal dükkânına girmiş?

.....

2. Bakkala ne sormuş?

.....

3. Başka neyin fiyatını sormuş?

.....

4. 100 gram kahve kaç liraymış?

.....

5. Şekerin kilosu kaç liraymış?

.....

6. 300 gram kahve, üç kilo kesmeşeker kaç lira etmiş?

.....

7. Çocuk kahveyi ve şekerini alıp gitmiş mi?

.....

8. Bakkala niçin gelmiş?

.....

Atasözleri:

Kurda “Neden boynun kalın?” demişler, “İşimi kendim görürüm de ondan” demiş.

Kardeş kardeşi bıçaklamış, dönmüş yine kucaklamış.

Bülbülü altın kafese koymuşlar: “Ah vatanım!” demiş.

5

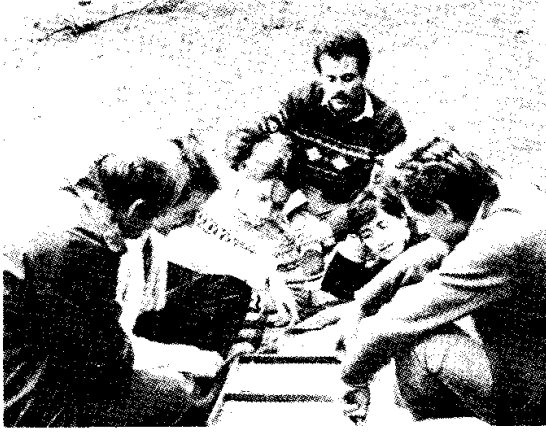
PİKNİKTE

Bahara genellikle hafta sonları öğrenciler pikniğe giderler. Ankara'da mart ayında havalar ısınmaya başlar. Fakat, bu ayda sık sık yağmur yağar. Bu nedenle hiç kimse pikniğe çıkmaya cesaret edemez. Nisan ayında havalar iyice ısınır, ağaçlar çiçek açar, çimenler yemyeşil olur. Herkes pikniğe gider, ip atlar, top oynar, yemek pişirir, yürüyüşe çıkar, şarkılar söyler, vakitlerini en güzel şekilde değerlendirirler. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'ndeki öğrenciler de bir hafta sonu Çamkoru'ya pikniğe gidiyorlar. Çamkoru, Ankara'ya yüz kilometre uzaklıktadır. Emin Bey de pikniğe öğrencilerle birlikte gidiyor. Neşeli bir yolculuktan sonra otobüsten iniyorlar.

- Aydın : Burası çok güzel bir yer!
 Osman : Evet, çok güzel.
 Emin Bey: Kim güzel kahve pişirebilir?
 Nuran : Ben pişirebilirim.
 Emin Bey: Şurada odunlar var, ateş yakabiliriz.
 Aydın : Ben uzun eşek oynamak istiyorum. İster misin?
 Necdet : İsterim, ama sen beni taşıyabilir misin?
 Osman : Elbette taşırım, ağırlığın ne kadar ki! Haydi arkadaşlarını topla, ikişer ikişer sıraya girelim.
 Ayşe : Çocuklar, bakın şurada hakiki bir eşek var! Gelin, biz de eşeğe binelim.
 Nermin : Eşeğe binebilir misin?
 Sevtap : Binerim, gel sen biraz yardım et. Ben de üstüne sıçrayayım.
 Nazan : İp atlamak isteyen var mı?
 İlknur : Hepimiz isteriz. Hani ip nerede?
 Nazan : Burada, hızlı sallayacağım. İkişer ikişer atlayabilir misiniz?
 Nilgün : Üçer üçer gene atlarız. Haydi başlayalım.
 Aysel : Yemek yapmak isteyenler, buraya! Ben yemek yapıyorum.
 Gönül : Yemek için vakit henüz erken değil mi?
 Aysel : Öğleye ancak yetiştirebiliriz. Önce yemeğimizi yapalım, sonra biz de oyuna katılırız.
 Gönül : Siz yemek yapın. Ben satranç oynamak istiyorum.
 Gülnur : İyi satranç oynayabilir misin?
 Gönül : Kötü sayılmaz. Bir denemek ister misin?
 Gülnur : Memnuniyetle.
 Aysel : Önce yemeğe yardım edin. Sonra satranç oynarsınız.

Bazı öğrenciler piknikte toplanıp tavla oynuyor, Emin Bey de öğrencilerle tavla oynamak istiyor. Fakat öğrenciler tavlaya başladıklarından oyunu yarı bırakmak istemiyorlar. Emin Bey de öğrencilerin tavla oyununu seyrederek sıranın kendisine gelmesini bekliyor.

Erkekler uzun eşek oynuyorlar. Ayşe ormanda bir eşek görüyor. Eşeğe binip gezmek istiyor. Fakat eşek bir türlü gitmek istemiyor. Gülnur, eşeğin yularından çekerek Ayşe'ye yardım ediyor. Eşekle ormanda küçük bir gezinti yapıyorlar.

Oyun sonrası öğrenciler çok acıkıyor. Birlikte getirdikleri yemekleri büyük bir iştahla silip süpürüyorlar. Bazı öğrenciler de yemeklerini piknikte kendileri yapıyor. Pişirdikleri yemeklerden arkadaşlarına ikram ediyorlar.

Orhan piknikte dinlenebilmek için sessiz sakin bir köşeyi tercih ediyor. Bir ağacın gölgesine oturuyor. Gitarının akordunu yapıyor. Sevdiği güzel parçaları çalıyor. Kız arkadaşı Nalan da hayranlıkla onu dinliyor.

OTOBÜS DURAGINDA

Sevinç :Eviniz fakülteye oldukça uzak.

Özlem : Evet, oldukça..Ama Emel'e göre hiç de uzak değil. Sabahları evden biraz erkence çıkıyor, okula yaya gidiyor. Ben otobüsle gidiyorum.

Emel :Bazen fakülteye senden önce geliyorum değil mi?

Özlem :Doğru. Ben durakta çok bekliyorum.

Sevinç :Neden?

Özlem :Sabahları duraklar çok kalabalık oluyor. Bu yüzden otobüsler dolu geliyor, bizim durakta durmadan geçiyor. O zaman başka bir otobüs bekliyorum.

Sevinç :Okula geç kalmıyor musun?

Özlem :Bazen kalıyorum, birinci derse giremiyorum.

Sevinç :Sabahları Emel'le birlikte sen de yürüyebilirsin.

Özlem :Çok istiyorum, ama yürüyemiyorum. Beş on dakika ancak yürüyebiliyorum.

Sevinç :Cumartesi günü anneni nasıl ziyaret edeceğiz? Polatlı'ya otobüsle mi gideceğiz?

Özlem :Otobüsle de gidebiliriz, trenle de...

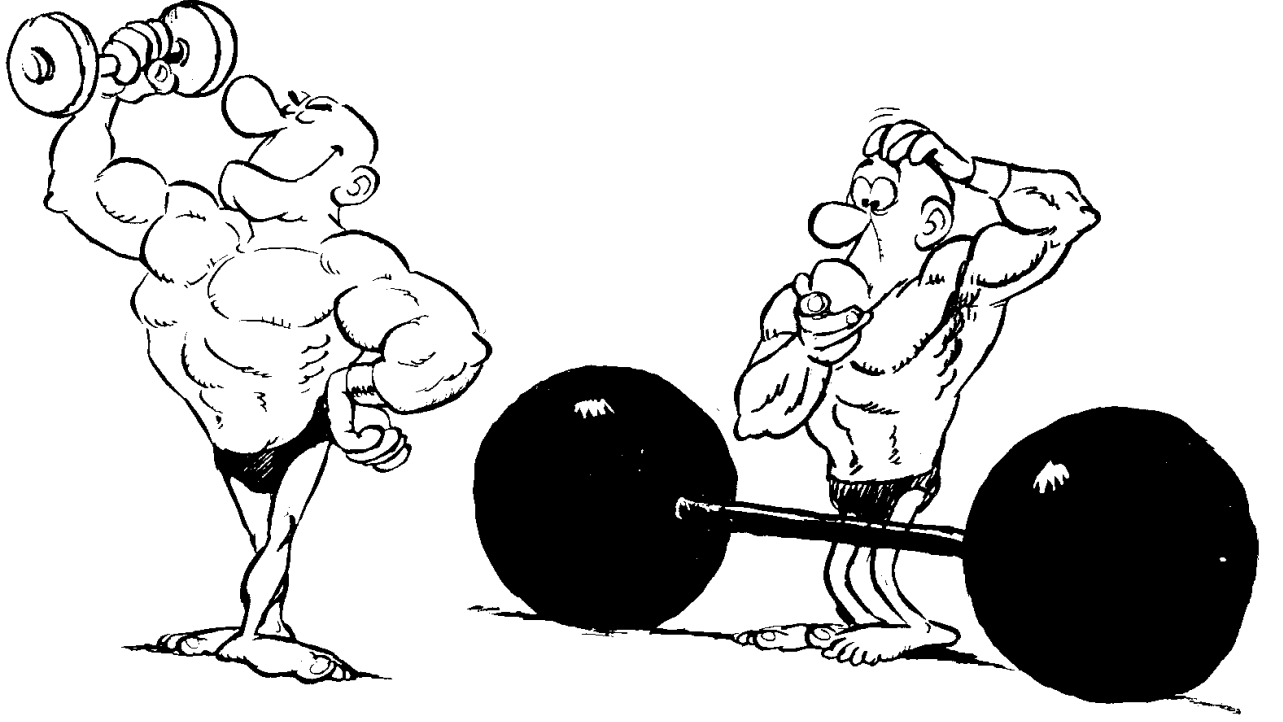
Sevinç :Trenle gidelim. Otobüsler çok kaza yapıyor.

Özlem :Haklısın. Geçen hafta Polatlı yolunda korkunç bir kaza olmuş. Bir kamyon, bir otobüse çarpmış. Beş ölü, on yaralı varmış. Yaralılardan üçünün durumu ağırmiş.

Sevinç :Kaza neden olmuş?

Özlem :Neden olacak, hızdan. Kamyon şoförleri çok hızlı sürüyorlar.

Dilbilgisi:

Yeterlik eylemi: -a(-e) bilmek

Şimdiki zaman:

kaldır-a-bil-iyor-um
kaldır-a-bil-iyor-sun
kaldır-a-bil-iyor
kaldır-a-bil-iyor-uz
kaldır-a-bil-iyor-sunuz
kaldır-a-bil-iyor-lar

kaldır-a-mı-yor-um
kaldır-a-mı-yor-sun
kaldır-a-mı-yor
kaldır-a-mı-yor-uz
kaldır-a-mı-yor-sunuz
kaldır-a-mı-yor-lar

Belirli geçmiş zaman:

kaldır-a-bil-dim kaldır-a-ma-dım
kaldır-a-bil-din kaldır-a-ma-dın
kaldır-a-bil-di kaldır-a-ma-dı
kaldır-a-bil-dik kaldır-a-ma-dık
kaldır-a-bil-diniz kaldır-a-ma-dınız
kaldır-a-bil-diler kaldır-a-ma-dılar

Belirsiz geçmiş zaman:

kaldırabilmişim kaldıramamışım
kaldırabilmişsin kaldıramamışsın
kaldırabilmiş kaldıramamış
kaldırabilmişiz kaldıramamışız
kaldırabilmişsiniz kaldıramamışsınız
kaldırabilmişler kaldıramamışlar

Gelecek zaman:

kaldırabileceğim kaldıramayacağım
kaldırabileceksin kaldıramayacaksın
kaldırabilecek kaldıramayacak
kaldırabileceğiz kaldıramayacağız
kaldırabileceksiniz kaldıramayacaksınız
kaldırabilecekler kaldıramayacaklar

Geniş zaman:

kaldırabilirim	kaldıramam
kaldırabilirsin	kaldıramazsın
kaldırabilir	kaldıramaz
kaldırabiliriz	kaldıramayız
kaldırabilirsiniz	kaldıramazsınız
kaldırabilirler	kaldıramazlar

Dilek - şart:

kaldırabilsem
kaldırabilsen
kaldırabilse
kaldırabilsek
kaldırabilseniz
kaldırabilseler

- Bavul çok ağır, kaldırabileceğim misin?
- Fazla ağır değil, kaldırabiliyorum.
- Paketi tek başına kaldıradıldın mı?
- Hayır, çok ağırdı kaldıradımadım.
- Çantayı, valizleri hepsini taşıyabilecek misin?
- Kaldırabilirim taşıyım, kaldıradıramazsam bir arabaya binerim.
- Bizimle yarın pikniğe gelebileceğim misin?
- İşlerim çok fazla, maalesef gelemeyeceğim.
- Bu otobüse binecek misin?
- Hayır, çok kalabalık binemeyeceğim.

Üleştirme sayı sıfatları. -ar (-er), -şar (şer)

Birer birer geliniz.
Dörder dörder sıraya giriniz.
Parayı yüzer yüzer sayınız.
Bavulları teker teker getiriniz.

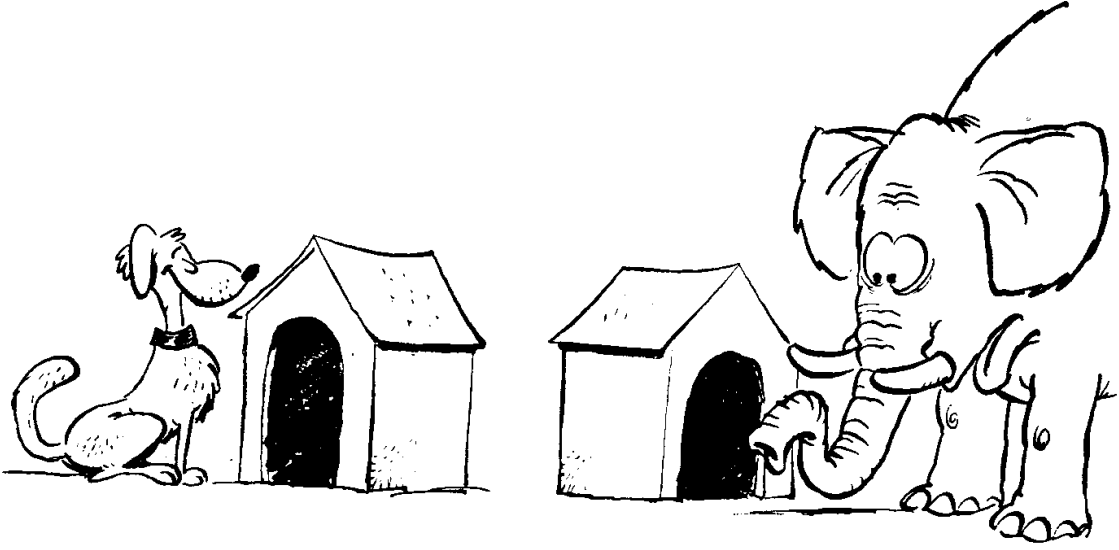
Son sesi ünlü olan kelimelerden sonra:

Kitapları ellışer ellışer paket yaptılar.
Kitapları ellışerlik paketler halinde yolladılar.
Yedişer yedişer bahçede toplanınız.
Yedişerlik gruplar halinde bahçede toplanınız.
Pokeri kaçar kişiyle oynayacaksınız?
Askerler kaçar kaçar yürüyorlar?

Alıştırılmalar:

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Pikniğe kimler gidiyor?
2. Çamkoru nerededir?
3. Pikniğe hangi aylarda gidiyorsunuz?
4. Öğrenciler piknikte neler yapıyor?

2. Lütfen cevap veriniz.

Köpek kulübeye girebilir mi? —Evet, köpek kulübeye girebilir.

1. Fil kulübeye girebilir mi? Hayır.....
2. Ahmet bavulu kaldırabilir mi? Evet.....
3. Ayşe araba kullanabilir mi? Hayır.....
4. Mehmet bugün gelebilir mi? Evet.....
5. Çocuk mektup yazabilir mi? Hayır.....
6. Emel uzun yürüyebilir mi? Hayır.....
7. Sevinç otobüsle gidebilir mi? Evet.....
8. Özlem Emel'e uğrayabilir mi? Evet.....

3. Lütfen olumlu yapınız.

Dün zamanında orada olmadık. —Dün zamanında orada olabildik.

1. Dün sabah ona haber veremedik.

.....

2. Dün akşam size telefon edemedik.

.....

3. Bu hafta seni göremeyeceğim.

.....

4. Yarından sonra gelemeyeceğim.

.....

5. Dün postaneye gidemedin mi?

.....

6. Geçen hafta anneni göremedin mi?

.....

7. Sabahları erken uyanamıyor mu?

.....

8. Dün akşam banyo yapamadık.

.....

9. Otobüs zamanında gelemedi.

.....

4. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Galiba otobüse binemeyeceğiz. — Belki bir sonraki otobüse binebiliriz.

1. Galiba bu yaz tatile çıkamayacağız.

.....

2. Galiba yarın akşam size gelemeyeceğiz.

.....

3. Galiba bugün bütün mektupları yazamayacağım.

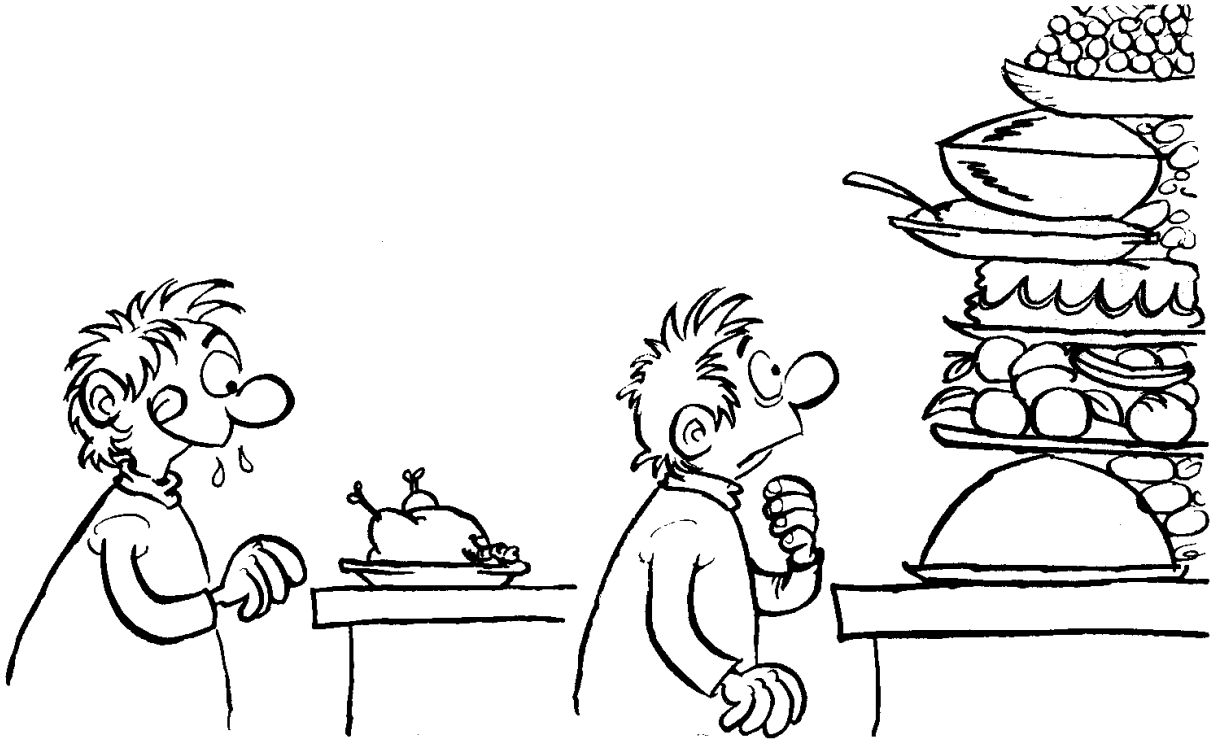
.....

4. Galiba bugünkü uçağa yetişemeyeceğim.

.....

3. KINIZ ve anlatınız.

5. Lütfen cevap veriniz.

Yemeklerin hepsini yiyebilecek misin? — Hayır, hepsini yiyemeyeceğim.

1. Bu akşam bize gelebilecek misin?	Hayır.....
2. Bu yaz tatile çıkabilecek misin?	Evet.....
3. Bu arabayı satın alabilecek misin?	Hayır.....
4. Doktora kadar yürüyecek misin?	Evet.....
5. Borcunun hepsini ödeyebilecek misin?	Evet.....
6. Kitabı yarına kadar okuyabilecek misin?	Evet.....

6. Lütfen soru cümlesine çeviriniz.

Kaza yapmaktan korkuyorsun. —Kaza yapmaktan korkuyor musun?

1. Geç kalmaktan korkuyor.	
2. Yalnız kalmaktan korkuyorsun.	
3. Uçağa binmekten korkuyorlar.	
4. Sokağa çıkmaktan korkuyor.	
5. Kalbini kırmaktan korkuyor.	
6. Otobüsle gitmekten korkuyor.	

7. Lütfen belirsiz geçmiş zamana çeviriniz.

Akşam gelecekti, ama gelemedi. — Akşam gelecekmiş, ama gelememiş.

1. Sana verecekti, ama veremedi.

.....

2. Bize geleceklerdi, ama gelemediler.

.....

3. Telefon edecekti, ama edemedi.

.....

4. Çok istediler, ama alamadılar.

.....

5. Gitmek istediler, ama gidemediler.

.....

6. Konuşmak istedi, ama konuşamadı.

.....

7. Sana soracaktı, ama sormadı.

.....

8. Onu görecekti, ama göremedi.

.....

8. Lütfen olumsuz yapınız.

1. Bugün postaneye uğrayabilirim.

Bugün postaneye uğrayamam.

2. Bugün postaneye uğrayabilirsin.

.....

3. Bugün postaneye uğrayabilir.

.....

4. Bugün postaneye uğrayabiliriz.

.....

5. Bugün postaneye uğrayabilirsiniz.

.....

6. Bugün postaneye uğrayabilirler.

.....

6

DOKTORDA

Sekreter: Buyurun efendim.

Deniz : Muayene olmak istiyorum.

Sekreter: Randevunuz var mı?

Deniz : Evet, saat 15.00 için randevu aldım.

Sekreter: Adınız, soyadınız?

Deniz : Deniz Samlı.

Sekreter: Haklısınız. Saat 15.00 için randevunuz var. Buyurun içeri.

Deniz : Teşekkür ederim.

Doktor : Geçmiş olsun! Şikâyetiniz nedir?

68

Deniz : Üç dört gündür üzerimde bir halsizlik vardı. Dün birdenbire ateşim yükseldi. Boğazım, başım, kulaklarım, sırtım, bacaklarım kısacası her tarafım ağrıyor.

Doktor : Ağızınızı açın. Dilinizi çıkarın. Gözlerime bakın. Şimdi sağa bakın. Şimdi de sola. Teşekkür ederim. Mideniz bulanıyor mu?

Deniz : Evet, iki kere kustum. Yemek yiyemiyorum.

Doktor : Tansiyonunuzu ölçeyim. Bir de göğsünüzü, sırtınızı dinleyeyim. Derin nefes alın. Nefesinizi tutun. Bırakın. Tekrar derin nefes alın. Bırakın. Kalkabilirsiniz.

Deniz : Neyim var Doktor?

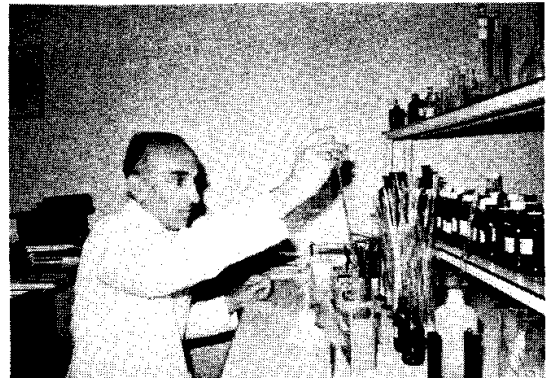
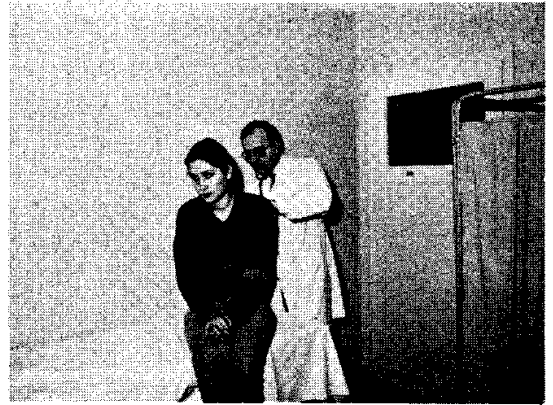
Doktor : Kesin bir şey söyleyemem. Kan ve idrar tahlili yaptırmamız gerekiyor. Bir de röntgen isteyeceğim. Göğüs röntgeni. Niçin daha önce gelmediniz?

Deniz : Önem vermedim. Aspirinle geçer sandım. Önemli mi Doktor Bey?

Doktor : Sanmıyorum. Ama emin olmak için tahlillerin sonucunu beklemek gerekir. İnşallah önemli bir şey çıkmaz. Siz tahlillerinizi yaptırın. Röntgen filminizi çektirin. Yeneden bir kontrol edelim.

Deniz : Teşekkür ederim Doktor Bey.

Doktor : Bir şey değil. Geçmiş olsun.

Doktora gitmeden önce randevu almamız. Randevu alırsak, fazla beklemez ve vakit kaybetmeyiz. Deniz de doktordan randevu alarak vakit kaybını önüyor.

Doktor, hastalığı doğru teşhis edebilmek için hastaları iyi muayene etmelidir. Teşhis için acele etmemelidir. Gerek duyarsa, kan ve idrar tahlilleri yaptırmalı, röntgen filmi istemelidir.

Deniz, kan tahlili yaptırıyor. Tahlil sonucunda kanda lökosit miktarı fazla çıkıyor. Doktor vücutta iltihaptan şüpheleniyor. Çünkü kanda lökositin fazla çıkması, vücutta iltihap olduğuna işarettir.

Doktor, röntgen filmine bakıyor. Akciğerlerde iltihap görüyor. Deniz'in iyileşebilmesi için çok dikkat etmesi, kesinlikle üşütmemesi gerekiyor. Doktor, Deniz'e on beş günlük rapor veriyor ve yatak istirahati tavsiye ediyor.

Kışın Nelere Dikkat Etmeliyiz?

Genellikle kış günleri üşütür, soğuk alırız. Bu sebeple soğuğa karşı kendimizi korumalı, kalın giyinmeliyiz. Deniz, sağlığına dikkat etmiyor ve üşütüyor.

Kış günleri özellikle nezle ve grip salgın halindedir. Kış hastalıklarına karşı korunabilmek için aşağıdaki kurallara dikkat etmeliyiz:

- a) Kışın daha kalın elbiseler giymeliyiz.
- b) Yağmurlu ve karlı havalarda şemsiye kullanmalıyız.
- c) Sıcaktan soğuğa hemen çıkmamalıyız.
- d) Bol C vitamini almalıyız.
- e) Hastalanınca hemen doktora gitmeliyiz.
- f) Doktorun tavsiyelerine uymalı, verdiği ilaçları kullanmalıyız.
- g) Grip ve nezle bulaşıcı hastalıktır. Grip ve nezle olan hastalardan uzak durmalıyız.

Bütün bunlara rağmen hasta olur, grip ve nezleye yakalanırsak, şunu unutmamalıyız. Gribin en iyi tedavisi dinlenmektir. Gripe ilaç pek fayda etmez. Bu yüzden halk arasında grip için söylenen bir söz vardır. “İlaç kullanmazsak, grip yedi gün sürer. İlaç kullanırsak, bir haftada geçer.”

Dilbilgisi:

Gereklik kipi: -malı (-meli)

Çalış-**malı**-y-ım
çalış-**malı**-sın
çalış-**malı**
çalış-**malı**-y-iz
çalış-**malı**-sınız
çalış-**malı**-lar

çalış-ma-**malı**-y-ım
çalış-ma-**malı**-sın
çalış-ma-**malı**
çalış-ma-**malı**-y-iz
çalış-ma-**malı**-sınız
çalış-ma-**malı**-lar

git-**meli**-y-im
git-**meli**-sin
git-**meli**
git-**meli**-y-iz
git-**meli**-sınız
git-**meli**-ler

git-me-**meli**-y-im
git-me-**meli**-sin
git-me-**meli**
git-me-**meli**-y-iz
git-me-**meli**-sınız
git-me-**meli**-ler

-ma (-me)

Sigarayı bırak**malı**sın.
Sigarayı bırak**malı**sın.
Sigarayı bırak**malı**sın.

—Sigarayı bırak**man** lazım.
—Sigarayı bırak**man** icap ediyor.
—Sigarayı bırak**man** gerek.

Derslere çok çalış**malı**yım.
Derslere çok çalış**malı**yım.
Derslere çok çalış**malı**yım.

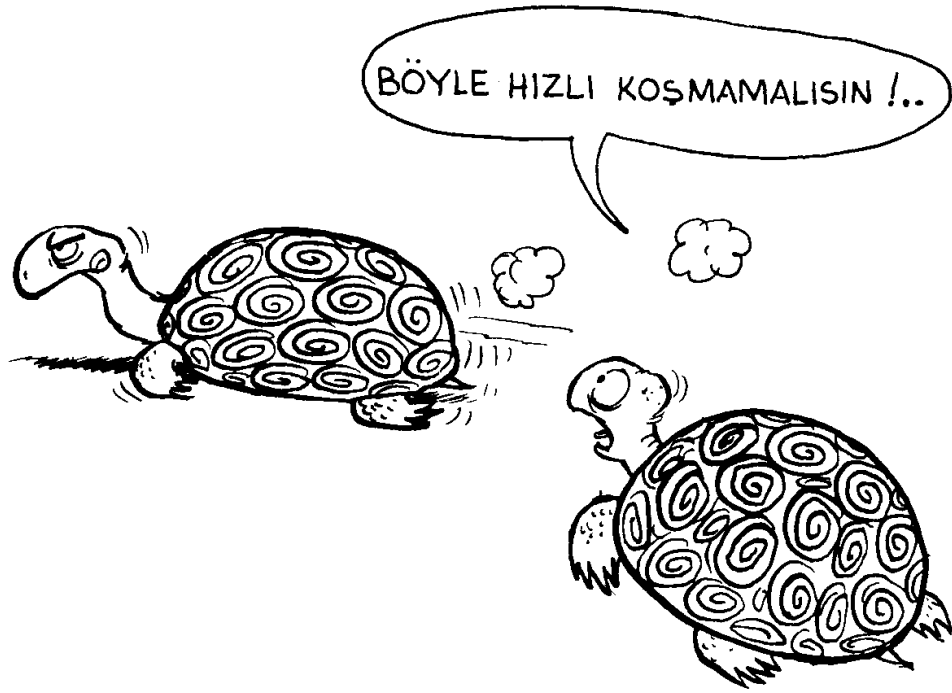
— Derslere çok çalış**mam** lazım.
— Derslere çok çalış**mam** icap ediyor.
— Derslere çok çalış**mam** gerekiyor.

-mak (-mek)

Başarıya ulaşmak için, çok çalışmak gerek.
Sağlığımızı korumak için, sigarayı az içmek gerek.
Karar vermeden önce, iyice düşünmek gerek.
Günde en az sekiz saat uyumak gerek.

-malı (-meli) gereklik eki üzerine bazan -dır (-dir,-dur,-dür) bildirme eki gelir.

Ahmet, bugün mutlaka okula **gelmelidir**.
Öğretmenler, öğrencilerden daha çok kitap **okumalıdır**.
Deniz, bir röntgen filmi **çektirmelidir**.
Deniz, en az bir hafta evde istirahat **etmelidir**.
Hastalar beklemek istemiyorsa, doktordan randevu **almalıdır**.

Saat beşte evde olmam gerek.
İstanbul'a gitmesi gerek.
Bugün elçiliğe uğramamız gerek.
Yarın sabah doktoru görmeleri gerek.
Çok çalışmanız gerek.
Biraz acele etmemiz gerek.
Oraya gitmem gerek.
Sigara içmemesi gerek.

= Saat beşte evde **olmalıyım**
= İstanbul'a **gitmeli**.
= Bugün elçiliğe uğramalıyız.
= Yarın sabah doktoru **görmeliler**.
= Çok çalışmalısınız.
= Biraz acele **etmeliyiz**.
= Oraya **gitmeliyim**.
= Sigara içmemeli.

Ulaç: -ken

- a. Kahvaltı yaparım.
b. O sırada gazete de okurum.

Kahvaltı yaparken gazete okurum.

- a. Tıraş oluyorum.
b. O sırada radyo da dinliyorum.

Tıraş olurken radyo dinliyorum.

- a. Bu sabah okula gittim.
b. O sırada Ahmet'i de gördüm.

Bu sabah okula giderken Ahmet'i gördüm.

- a. Gazete okurum.
b. O sırada sigara içmem.

Gazete okurken sigara içmem.

- a. Ders çalışırım.
b. O sırada radyo dinlemem.

Ders çalışırken radyo dinlemem.

- a. Annem kardeşimin yüzünü sabunla yıkar.
b. O sırada kardeşim ağlar.

Annem kardeşimin yüzünü sabunla yıkarken, kardeşim ağlar.

- a. Ben bekârım.
b. O zaman bu evde oturuyordum.

Ben bekârken bu evde oturuyordum.

Alıştırmalar:

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Deniz, doktora niçin gidiyor?
2. Deniz, hangi tahlilleri yaptırıyor?
3. Tahlil sonuçları nasıl çıkıyor?
4. Deniz'in hastalığı nedir?
5. Deniz nelere dikkat etmeli?

2. Lütfen olumsuz yapınız.

Yarın sabah erken gelmelisin. — Yarın sabah erken gelmemelisin.

1. Yarın sabah geç gelmelisin.
2. Bugün acele yazmalısın.
3. Akşam muhakkak gitmeliyiz.
4. Cuma günü işe başlamalıyız.
5. Akşam erkenden uyumalıyız.
6. Bu sabah geç kalkmalıyım.
7. Hemen telefon etmeli.
8. Saat altıda evde olmalı.
9. Üç gün içinde geri dönmeli.
10. Bu ay bana borcunu vermelisin.

3. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Bu akşam eve erken dönmem gerek —Bu akşam eve erken dönmeliyim.

1. Bu kapıyı açmam gerek.
2. Biraz daha beklemem gerek.
3. Doktora gitmem gerek.
4. Yalnız Türkçe konuşmanız gerek.
5. İstanbul'a gitmeleri gerek.
6. Müzeyi görmeleri gerek.

4. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Saat beşte evde olmalıyım. — Saat beşte evde olmam gerek.

1. Saat beşte evde olmalısın.	
2. Saat üçte evde olmalı.	
3. Saat altıda evde olmalıyız.	
4. Yarın okulda olmalısınız.	
5. Yarın mektubu yazmalılar.	
6. Bugün paketi göndermeliyiz.	

5. Lütfen tamamlayınız.

1. İstanbul'a gitmem gerekiyor.	İstanbul'a gitmeliyim.
2. Ders çalışmam.....	Ders çalış.....
3. Kitap okumam.....	Kitap oku.....
4. Haber vermem.....	Haber ver.....
5. Yatıp uyumam.....	Yatıp uyu.....

6. Lütfen cevap veriniz.

Nereye gitmemi istiyor? — Hastaneye gitmeni istiyor.

1. Nereye gitmemi istiyor?	Müze.....
2. Nereye gitmemi istiyor?	Pazar.....
3. Nereye gitmesini istiyor?	Süpermarket.....
4. Nereye gitmesini istiyor?	Kasap.....
5. Nereye gitmenizi istiyor?	Tiyatro.....
6. Nereye gitmenizi istiyor?	Gazino.....

7. Lütfen olumlu yapınız.

Bunu ona söylememelisin. — Bunu ona söylemelisin.

1. Bunu ona yazmamalısın.	
2. Bunu ona anlatmamalısın.	
3. Bunu ona açıklamamalıydık.	
4. Bunu ona göstermemeliydiniz.	
5. Bunu ona vermemelisiniz.	
6. Bunu ona göndermemeliler.	

8. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Kışın kalın giymelisin. — Kışın kalın giymeliydiniz.

1. Kışın C vitamini almalısın.
2. Yazın ince giyinmelisin.
3. Gençken spor yapmalısın.
4. Hafta sonu iyi dinlenmelisin.
5. Doktora vaktinde gitmelisin.
6. Akşam evde dinlenmelisin.

9. Lütfen olumsuz yapınız.

Eve dönerken Ayşe'yi görmüş. — Eve dönerken Ayşe'yi görmemiş.

1. Eve dönerken Ayşe'yi görmüşler.
2. Eve dönerken Ayşe'yi görmüşsün.
3. Eve dönerken Ayşe'yi görmüştüm.
4. Eve dönerken Ayşe'yi görmüştük.
5. Eve dönerken Ayşe'yi görmüştünüz.
6. Eve dönerken Ayşe'yi görmüştü.

10. Lütfen cümle kurunuz.

1. hastane-olmak-muayene-gidip-istiyorum-yarın-onda-saat-annemle

.....

2. edip-sekreterine-telefon-doktorun-istedim-için-randevu-saat-üç

.....

3. sonra-ateşim-yemekten-birdenbire-yükseldi

.....

4. birkaç-niçin-edip-gün-önce-telefon-almadınız-randevu-doktordan

.....

5. içip-yemek-ilacını-yemedi-uyudu-gitti

.....

11. Lütfen cümle kurunuz.

yarın-okul-gelmek — Yarın okula gelebileceğim.

1. yarın-havaalanı-gitmek
2. doktor-hasta-tedavi etmek
3. hafta sonu-İzmir-gitmek
4. sınav-sonra-dinlenmek
5. üç ay-dört kilo-zayıflamak
6. yemek-sonra-kahve-içmek

12. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Bunu böyle yapmamalısın. — Bunu böyle yapmamalıydın.

1. Böyle çok çalışmalısın.
2. Böyle çok okumamalı.
3. Böyle hızlı koşmamalıyız.
4. Böyle hızlı konuşmamalısın.
5. Kendini bu kadar yormamalısın.
6. Bu kadar çok üzülmemelisin.

13. Lütfen soru cümlesine çeviriniz.

Babamdan izin almalıyım. — Babamdan izin almalı mıyım?

1. Bugün tiyatroya gitmeliyiz.
2. Annenden izin almalısın.
3. Müdürden izin almalılar.
4. Tatile yarın çıkmalıyız.
5. Bugün daha çok çalışmalıyım.
6. Mektubu mutlaka yazmalı.

14. Lütfen soru cümlesine çeviriniz.

Onu ders çalışırken gördüm. — Onu ders çalışırken gördün mü?

1. Onu çay içerken gördüm.
2. Ali'yi kitap okurken gördüm.
3. Selma'yı mektup yazarken gördüm.
4. Ahmet'i hastayken gördüm.
5. Seni gülerken gördüm.
6. Sizi ağlarken gördüm.

OTUZ BEŞ YAŞ ŞİİRİ

Yaş otuz beş! yolun yarısı eder.
Dante gibi ortasındayız ömrün.
Delikanlı çağımızdaki cevher,
Yalvarmak, yakarmak nafîle bugün,
Gözünün yaşına bakmadan gider.

Şakaklarıma kar mı yağdı ne var?
Benim mi Allahım bu çizgili yüz?
Ya gözler altındaki mor halkalar?
Neden böyle düşman görünürsünüz,
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?

Zamanla nasıl değişiyor insan!
Hangi resmime baksam ben değilim.
Nerde o günler, o şevk, o heyecan?
Bu güler yüzlü adam ben değilim;
Yalandır kaygısız olduğum yalan.

Hayal meyal şeylerden ilk aşkımız;
Hâtırası bile yabancı gelir.
Hayata beraber başladığımız
Dostlarla da yollar ayrıldı bir bir;
Gittikçe artıyor yalnızlığımız.

Gökyüzünün başka rengi de varmış!
Geç farkettim taşın sert olduğunu.
Su insanı boğar, ateş yakarmış!
Her doğan günün bir dert olduğunu,
İnsan bu yaşa gelince anlarmış.

Ayva sarı nar kırmızı sonbahar!
Her yıl biraz daha benimsediğim.
Ne dönüp duruyor havada kuşlar?
Nerden çıktı bu cenaze? ölen kim?
Bu kaçınıcı bahçe gördüm tarumar?

Neylersin ölüm herkesin başında.
Uyudun uyanmadın olacak.
Kimbilir nerde, nasıl, kaç yaşında?
Bir namazlık saltanatın olacak,
Taht misâli o musalla taşında.

Cahit Sıtkı Tarancı

7

DİŞÇİDE

Erksin Hanım, Esen Hanım dişlerinden rahatsızdırlar. İkisi birlikte dişçiye gidiyorlar. Esin Hanım da onlarla beraber geliyor. Bekleme odasında oturuyorlar, uzunca bir zaman kendilerine sıranın gelmesini bekliyorlar. Bekleme odasında bir bayan daha var. Hep birlikte konuşuyorlar:

Bayan : Dişlerinizden uzun zamandan beri mi rahatsızsınız?

Erksin Hanım: İki aydan beri. Ama son bir haftadır, ağrılarım arttı. Artık dayanamaz oldum, Esen Hanım da dişlerini bir kontrol ettirmek istedi. Dün doktordan randevu aldık. Fakat galiba biraz bekleyeceğiz.

Bayan : Doktor Bey tam dakik olamıyor. İçerde işler bazan uzun sürüyor. Hastalar beklemek zorunda kalıyor. Bu benim üçüncü gelişim. Üçünde de beklemem gerekti.

Esen Hanım : Sizin rahatsızlığınız nedir?

Bayan : Ben protez yaptırıyorum. Oğlumun da bir diş çekilecek.

Esen Hanım : Küçük yaramaz, şekeri, çikolatayı fazla mı yiyorsun?

Çocuk : Hayır, fazla yemiyorum.

Esen Hanım : Peki, dişlerin neden çürüdü? Bundan sonra çikolatayı ve şekeri biraz az ye, olur mu?

Bayan : Sizin rahatsızlığınız nedir hanımefendi?

Esin Hanım : Benim rahatsızlığım yok. Dişlerim sağlam. Erksin ve Esen Hanımlarla alış verişe çıkmıştık. Hep birlikte buraya geldik.

Bayan : Aman ne güzel! Dişlerinize iyi bakın. Diş ağrısına katlanmak çok zor.

Sekreter : Hanımefendi, sıra sizde. Lütfen buyurun!

Erksin Hanım: Ay! Benim diş ağrım geçti. Hiçbir şeyim kalmadı.

Esen Hanım : Birazcık cesur olun, korkmayın!

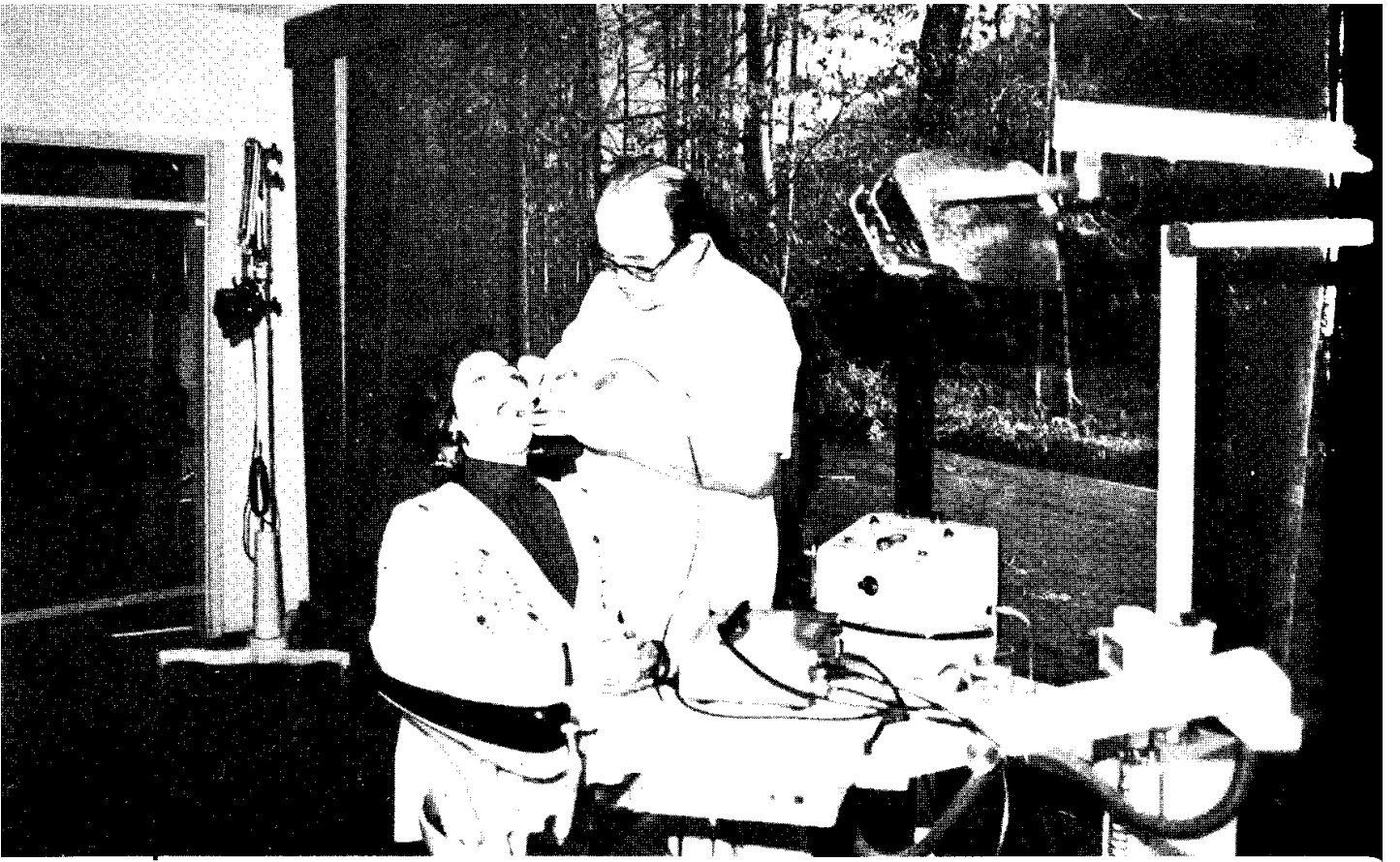
Erksin Hanım: Esenciğim önce sen git. Benim ağrım geçti.

Esen Hanım : Ama, benimki zaten ağrımıyor. Ben sadece kontrol ettireceğim. Azıcık canınız yanacak işte hepsi o kadar.

Erksin Hanım: Olsun, sen kontrolünü yaptır. Ben daha sonra gelirim.

Esen Hanım doktorun yanına girer. Dişleri doktor tarafından muayene edilir. Hepsi sağlam çıkar. Daha sonra Erksin Hanımın dişleri muayene edilir. Üç çürük diş tespit edilir. Doktor, Erksin Hanıma bu dişlerin çekilmesi gerektiğini söyler. Erksin Hanım diş çektirmekten korkar. Sonra yeniden geleceğini söyleyerek doktordan ayrılır.

ERKSİN HANIMIN DİŞİ ÇEKİLİYOR

Erksin Hanım: Doktor Bey, bu dişleri çekmeseniz olmaz mı? Dolgu yapsanız...

Diş Doktoru : Olmaz, dişleriniz çok çürümüş, dolgu yapamayız. Mutlaka çekilmesi gerek. Yoksa sağlığınıza çok zarar verir. Biliyorsunuz çürük dişlerin yapmadığı hastalık yoktur. İltihap, dişin kök zaraına kadar ulaşmış. Dişlerinizden ikisi mikrop yuvası olmuş. Bu mikroplar mafsal ve adale romatizması; kalp, böbrek iltihabı yapabilir. Apandisit vakalarının çoğu da çürük dişlerden meydana gelir.

Erksin Hanım: Aman Doktor Bey, Siz bende sağlam yer bırakmayacaksınız. Herhalde iki dişimi kaybedeceğim. Üçüncü çürük dişe de dolgu yapacaksınız.

Diş Doktoru : Evet, iki dişiniz çekilecek, bir dişinize de dolgu yapılacak. Ama üzülmeyin. Ben size kendi dişinizden çok daha güzel iki diş yapacağım.

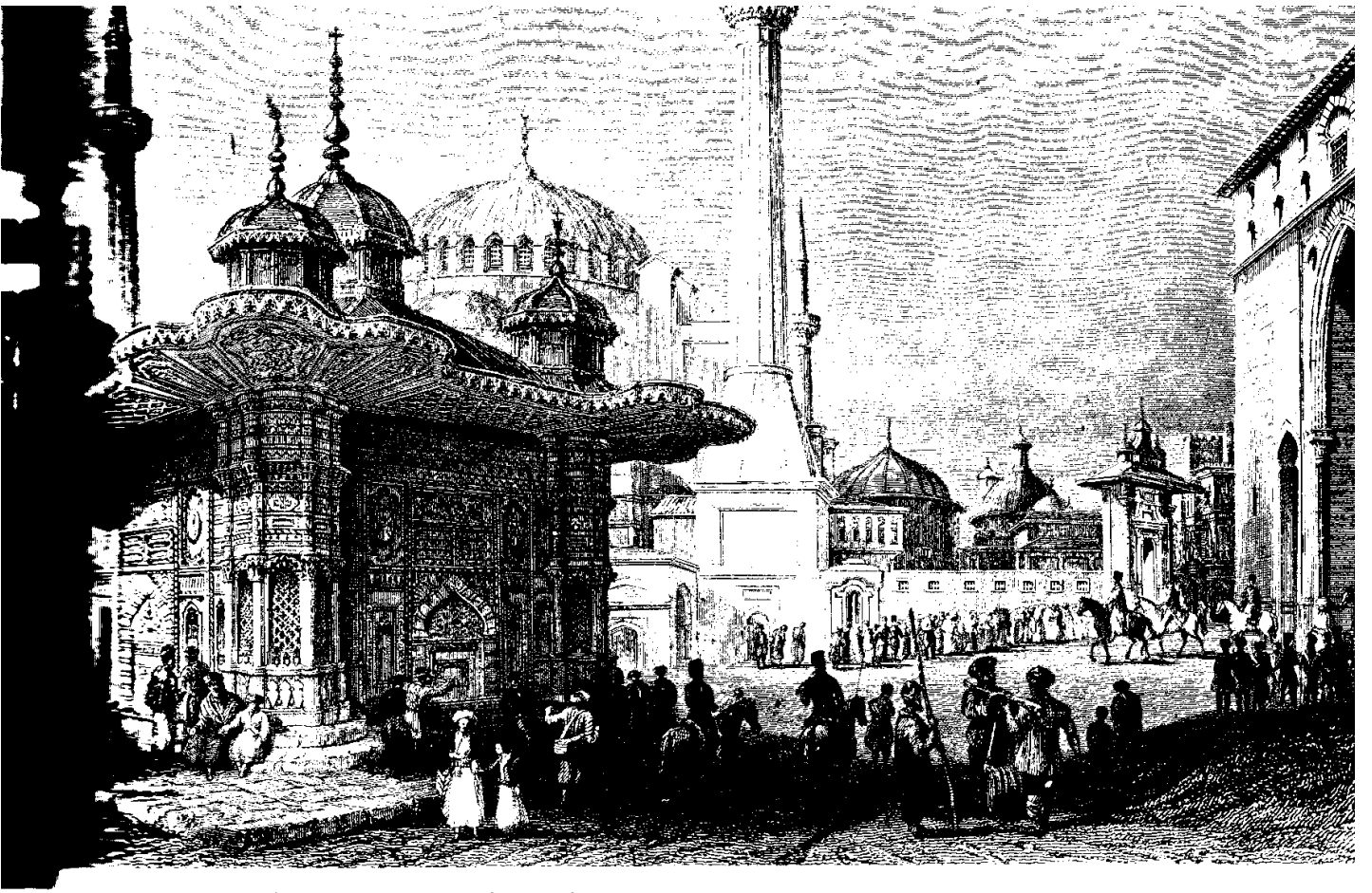
Erksin Hanım: Ya ağrısı ne olacak?

Diş Doktoru : Hiç merak etmeyin. Diş etinize iğne yapıp uyuşturacağım. Hiç acı duymayacaksınız. Aylardır çektiğiniz sıkıntılar, acılar son bulacak.

Erksin Hanım: İğne acıtmaz değil mi?

Diş Doktoru : Hayır, hiç acıtmaz. Birazcık acı çekeceksiniz, ama bundan sonra dişlerinize iyi bakarsınız. Sabah akşam dişlerinizi mutlaka fırçalamalı, üç dört ayda bir kontrole gelmelisiniz.

Erksin Hanım: Olur Doktor Bey. Söylediklerinizin hepsini yapacağım. Çünkü diş ağrısına katlanmak çok zor.

ZAMANI KULLANMAK

Yaşamaya zaman ayırın; çünkü zaman bunun için yaratılmıştır.

Vakit öldürmek, intihar etmek demektir.

Çalışmaya zaman ayırın, başarının bedeli budur.

Düşünmeye zaman ayırın, gücün kaynağı budur.

Eğlenmeye zaman ayırın, sağduyunun kaynaklarından biri budur.

Çevrenizdekilere nazik davranmaya zaman ayırın, mutluluğa giden yol budur.

Hayal kurmaya zaman ayırın, dünyanın dertlerini kısa bir zaman unutmak için en tatlı çözüm budur.

Çevrenize bakmaya zaman ayırın, günler insanın bencil olmasına izin vermeyecek kadar kısadır.

Gülmeye zaman ayırın, ruhun müziği budur.

Çocuklarla oynamaya zaman ayırın; bu, zevklerin en büyüğüdür.

Terbiyeli olmaya zaman ayırın; bu, toplum insanının sembolüdür.

Dilbilgisi:

Edilgen eylem: -I (-ıl, -il, -ul, -ül)

Öğrenci kapıyı açtı.
Esen Hanım mektubu yazdı.
Postacı mektubu Ali'ye verdi.
Öğretmen dersi anlattı.
Ahmet telefonu bozdu.
Polis hırsızı vurdu.
Doktor röntgen filmini gördü.
Doktor hastanın dişini çekti.

Kapı açıldı.
Mektup yazıldı.
Mektup Ali'ye verildi.
Ders anlatıldı.
Telefon bozuldu.
Hırsız vuruldu.
Röntgen filmi görüldü.
Hastanın dişi çekildi.

-n (-ın, -in, -un, -ün)

Tayfa gemiyi gördü.
Ayşe cüzdanı buldu.
Postacı kapıyı çaldı.
Esen Hanım paketi aldı.
Öğrenci tahtayı sildi.
Erksin Hanım kitabı okudu.
Öğrenciler dersi dinledi.
Ali eve bir saat aldı.

Gemi görüldü.
Cüzdan bulundu.
Kapı çalındı.
Paket alındı.
Tahta silindi.
Kitap okundu.
Ders dinlendi.
Eve saat alındı.

Küçültme Sıfatları: -ca (-ce, -ça, -çe)

küçükçe: az küçük

Mehmet, dün bize küçükçe bir paket getirdi.

büyükçe: az büyük

Mehmet, dün bize büyükçe bir paket getirdi.

ufakça: az ufak

Kemal Bey yanına ufakça bir valiz aldı.

uzunca: uzun gibi, oldukça uzun

Öğrenciler uzunca bir ip getirdiler.

güzelce: az güzel

Güzelce bir kız yanıma yavaşça yaklaştı.

-cık (-cik, -cuk, -cük)

küçücük: çok küçük

Küçücük bir öğrenci otobüsten indi.

minicik: çok minik

Cemil Beyin elinde minicik bir kalem vardı.

ufacık: çok ufak

Osman, ufacık bir paketi Cemil Beye verdi.

sıcacık: çok sıcak

Kış günü sıcacık bir çay içtim, içimi ısıttı.

-cık, -cağız eki sevgi, acıma ve şefkat anlamlarını da verir.

anneciğim: (anne -cik -im) sevgili anneciğim

Sevgili anneciğim, seni çok özledim.

Sevgili babacığim, sana mektup yazmakta geciktim.

Seni çok beklettim, kusura bakma Ahmetçiğim.

Kamyon hızla zavallı adamcağıza çarptı.

Zavallı kadıncağız soğuk bir evde yalnız kalıyor.

Zavallı bebekçeğiz soğukta hemen üşüttü.

Alıştırılmalar:

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Erksin Hanımın dişleri ne kadar zamandan beri rahatsızdır?
2. Diş doktoru niçin dakik olamıyor?
3. Esen Hanımın dişlerinden şikâyeti var mı?
4. Erksin Hanım dişlerini niçin çektirmek istemiyor?

2. Lütfen edilgen cümle yapınız.

Bu arabayı sizin için yaptım. — Bu araba sizin için yapıldı.

1. Bu kitabı sizin için yazdım.
2. Bu resmi sizin için yaptım.
3. Bu kalemi senin için aldım.
4. Paketi senin için yolladım.
5. Çiçekleri senin için getirdim.
6. Kapıyı senin için açtım.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Lütfen edilgen cümle yapınız.

Terzi elbiseyi dikti. -Elbise dikildi.

1. İşçiler yolu yaptı.
2. Ayşe pencereyi açtı.
3. Öğrenciler camı kırdı.
4. Hırsız cüzdanı çaldı.
5. Cevdet paketi aldı.
6. Doktor dişi çekti.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Lütfen edilgen cümle yapınız.

Bu resmi bir ayda yaptım. —Bu resim bir ayda yapıldı.

1. Bu evi üç yılda yaptım.
2. Bu mektubu on dakikada yazdım.
3. Arabayı yüz bin liraya aldı.
4. Fakülteyi dört yılda bitirdi.
5. Yemeklerin hepsini yedi.
6. Hakim şahitleri dinledi.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Erksin Hanım küçük bir ev aldı. Erksin Hanım küçücük bir ev aldı.

1. Biraz acı çekeceksiniz.
2. Size minik bir hediye getirdim.
3. Sevgili annem bugün geldi.
4. Zavallı adam yere düştü.
5. Kendime ufak bir araba aldım.
6. Sıcak bir çorba içtim.

6. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Dişlerinizi uzun zaman ihmal etmişsiniz.
Dişlerinizi uzunca bir zaman ihmal etmişsiniz.

1. Bekleme odasında uzun zaman beklediler.
.....
2. Bir adam yanıma çok yavaş yaklaştı.
.....
3. Kalabalığın içinden küçük bir çocuk bağırdı.
.....
4. Postacı kapının önüne büyük bir paket bıraktı.
.....

7. Lütfen gelecek zamana çeviriniz.

1. Erksin Hanımın dişi çekildi. Erksin Hanımın dişi çekilecek.
2. Esen Hanım muayene edildi.
3. Evdeki duvar saati bozuldu.
4. Haber kısa zamanda duyuldu.
5. Fabrikada bugün işe başlandı.

8. Lütfen belirsiz geçmiş zamana çeviriniz.

Benim otomobil yapıldı. — Benim otomobil yapılmış.

1. Sınıfın penceresi açıldı.
2. Aydın Beyin evi satıldı.
3. Bizim mahallenin suları kesildi.
4. İstanbul'a telefon edildi.
5. Pazar günü pikniğe gidildi.
6. Katil, bu sabah İzmir'de yakalandı.

9. Lütfen olumsuz yapınız.

Sinemaya geç gidildi. — Sinemaya geç gidilmedi.

1. Kayıp çanta bulundu.
2. Ahmet'e mektup yazıldı.
3. Verilen söz tutuldu.
4. Kiralık ev tutuldu.
5. Gece erken yatıldı.
6. Bu sabah geç kalkıldı.
7. Eski araba satıldı.
8. Bozuk yumurtalar atıldı.
9. Selma da aramıza katıldı.

10. Lütfen cümle kurunuz.

yemekte-çok-su-içilmek — Yemekte çok su içildi.

1. ekmek-yemekte-yenilmek-çok.
2. cam-okulda-dün-kırılmak
3. resim-yapılmak-Ali- tarafından
4. mektup-yazılmak-Ahmet Beye
5. İstanbul-gönderilmek-paket
6. ev-hafta-geçen-boyandı

KİTAPÇIDA

8.

Bizim sokağın en çok sevilen insanı kitapçı Hayri Beydir. Hayri Bey, uzun boylu, elli, elli beş yaşlarında sevimli bir insandır. Onu herkes tanır, herkes sever. Hepimiz kitap, dergi, gazete almak için her gün ona uğrarız. Ama kitapçıya en çok öğrenciler gider. Öğrenciler okul kitaplarını, defterlerini, kalem ve silgilerini hep ondan alırlar. Bakın, aceleci dostu Lütfi Bey, bir delikanlı ve bir genç kız dükkâna giriyorlar.

Lütfi Bey : Günaydın dostum.

Hayri Bey: Günaydın Lütfi.

Lütfi Bey : Bir Hürriyet Gazetesi lütfen...

Hayri Bey: Özür dilerim, gazete gelmedi.

Lütfi Bey : Nasıl olur? Saat dokuza geliyor.

Hayri Bey: Bugün nedense geç kaldı.
Telefon ettim, biraz sonra gelecek.

Lütfi Bey : Çok kötü. Yarım saat sonra trenim hareket edecek. Yolda ne okuyacağım?

Hayri Bey: Çok üzgünüm.

Lütfi Bey : Neyse istasyonda alırım artık.

Hayri Bey: Belki orada da bulamazsın. İstersen sana kitap, dergi vereyim.

Lütfi Bey : Fena olmaz. Benim için, bir kitap, bir dergi seçiver.

Genç : Nasılsınız Hayri Bey? Spor dergisi geldi mi?

Hayri Bey: Tabii, işte şurada, önünde.

Genç : Biliyor musunuz, yarın çok önemli bir futbol maçı var.

Hayri Bey: Televizyon verecek mi?

Genç : Belli değil. Belki verir. Ben stada gidip seyredeceğim. Şimdi bilet almaya gidiyorum. Hadi hoşça kalın.

Hayri Bey: Ah şu gençler. Evde oturup rahat rahat seyretmek varken... Siz ne istiyorsunuz küçük hanım?

Genç Kız : Bir roman almak istiyorum.

Hayri Bey: Ne tür bir roman?

Genç Kız : Otobüste okuyacağım. Yani vakit geçirmek için.

Hayri Bey: Şunlara ne dersiniz?

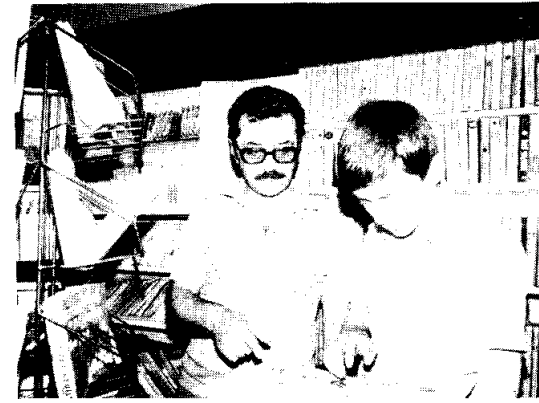
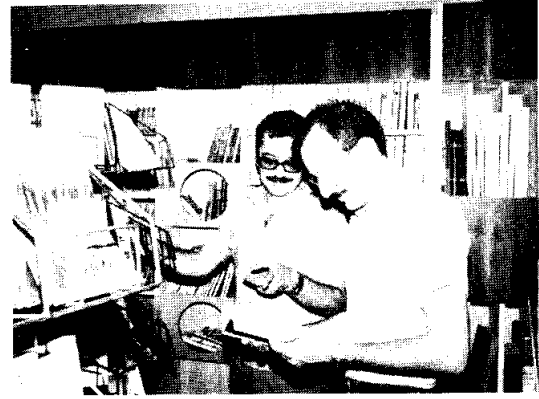
Genç Kız : Bilmem ki... Şey... Aşk romanı olsun.

Hayri Bey: Size güzel bir aşk romanı vereyim. Şu nasıl? Çalığışu. Reşat Nuri'nin en güzel romanı. Bizim zamanımızda her genç bu kitabı okurdu.

Genç Kız : Peki alıyorum.

Hayri Bey: Paket yapayım mı?

Genç Kız : Hayır, gerek yok. Teşekkür ederim.

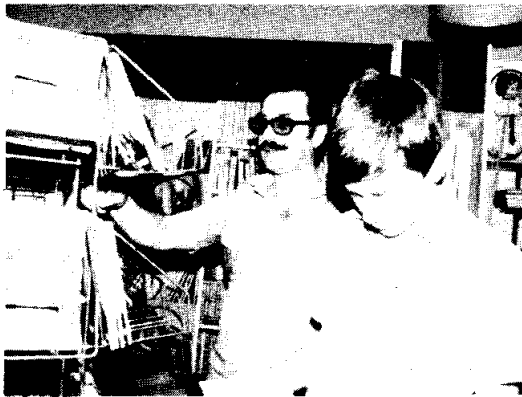
Hayri Bey, kitapçıdır. Büyük ve güzel bir dükkânı var. Hayri Bey, her türlü kitap ve dergi satar. Onda, İngilizce, Fransızca, Almanca hatta Arapça ve Farsça gazete ve dergiler de bulunur. Bu yüzden onun dükkânına her türlü insan gelir.

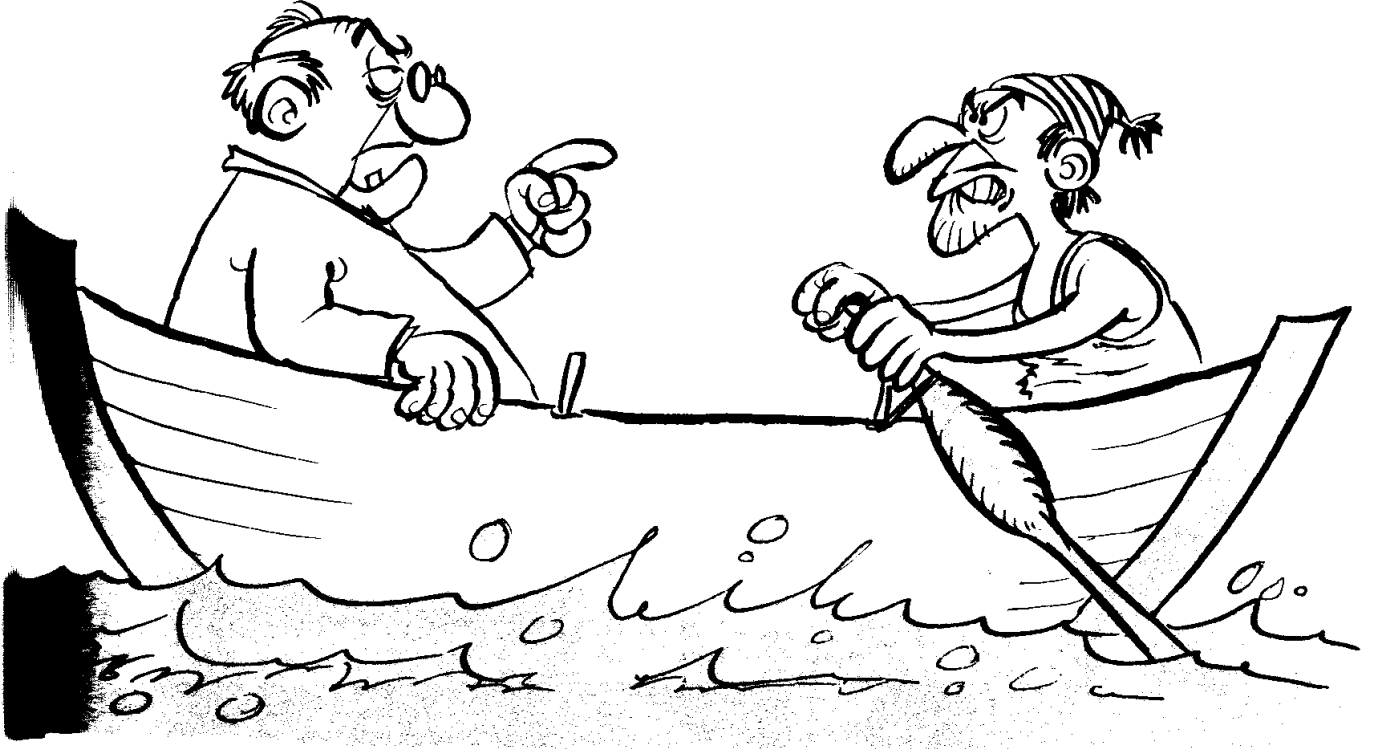
Bizim sokakta Hayri Beyi tanımayan, sevmeyen yoktur. Küçük, büyük, yediden yetmişe herkes onu sayar ve sever. O, herkesle samimidir. Her zaman güler yüzlüdür. Resimde onu, gazete ve dergi bölümünde Lutfi Beyle beraber görüyorsunuz.

Lutfi Bey, Hayri Beyin seçtiği kitaba bakıyor ve onu almaya karar veriyor. Yolda bu kitabı ve yine Hayri Beyin seçtiği dergiyi okuyacak.

Bu delikanlı da Hayri Beyden spor dergisi istiyor. Hayri Bey, Lutfi Beyle meşgul olurken o da başka dergi ve kitaplara bakıyor.

BİLGİN İLE KAYIKÇI

Birgün mağrur bir gramer bilgini sahilde duran bir kayığa binip karşı sahile geçmek ister. Kıyıda müşteri bekleyen kayıkçılardan birine seslenir. Kayık yanaşır, bilgin de kayığa atlar. Kayıkla denizde giderken bilgin, kayıkçıya sorar:

—Sen hiç gramer okudun mu?

—Hayır, ben cahil bir kayıkçıyım.

—Vah! vah!çok üzüldüm. Demek yarı ömrün boşa gitmiş, diye acıyarak kayıkçıya bakar. Tam bu sırada bir fırtına kopar. Kayık denizin ortasında yalpalar yapar, kayıkçı bütün gücüyle tehlikeyi atlarmaya çalışır, fakat fırtına gittikçe şiddetlenir. Kayık batmak üzeredir. O zaman kayıkçı karşısında korkudan titreyen bilgine:

—Ey, her şeyi bilen dostum, yüzme bilir misin?

—Hayır.

—Vah! vah!sen bütün ömrünü boşa harcamışsın. Çünkü az sonra kayık batacak ve sen yüzme bilmediğin için hayatının tamamını kaybedeceksin.

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Bilgin kayıkçıya ne soruyor?

.....

2. Kayıkçının ömrünün yarısı niçin boşa geçmiş?

.....

3. Bilgin fırtınadan niçin korkuyor?

.....

4. Kayıkçı bilgine ne soruyor?

.....

5. Bilgin niçin hayatını kaybediyor?

.....

Dilbilgisi:

Ortaç: -an (-en)

-dık (-dik, -duk, -dük)

-acak (-ecek)

-dık (-dik, -duk, -dük)

okumak + kitap: okuduğum kitap
Okuduğum kitap çok güzel.

beklemek + tren: beklediğim tren
Sonunda beklediğim tren geldi.

görmek + adam: gördüğünüz adam
Dün gece karanlıkta gördüğünüz adam bu mu?

yazmak + mektup: yazdığım mektup
Sana yazdığım mektubu bugün postaya attım.

2. -an (-en)

gelmek + adam: **gelen** adam
Dün gece bize **gelen** adamı tanıyor musun?

okumak + kitap: **okunan** kitap
Robinson Crusoe, çok **okunan** bir kitaptır.

geçmek + hafta: **geçen** hafta
Geçen hafta sana uğradım, fakat sen evde yoktun.

uyumak + çocuk: **uyuyan** çocuk
Uyuyan çocuğu uyandırma, dün gece hiç uyumadı.

3. -acak (-ecek)

gelmek + tren: **gelecek** tren
Bundan sonra **gelecek** trene binebilirsin.

kalkmak + uçak: **kalkacak** uçak
Saat beşte **kalkacak** uçağa yetişebilirsin.

okumak + kitap: **okunacak** kitap
Bence **okunacak** en güzel kitap bu.

Atasözleri:

Bakan göze yasak olmaz.
Akan su yosun tutmaz.
Akacak kan damarda durmaz.
Kaçan balık büyük olur.
Veren eli herkes öper.
İşleyen demir pas tutmaz.
Sakınılan göze çöp batar.
Uyuyan yılanın kuyruğuna basma.
Rüzgâr eker fırtına biçer.
Kesilen baş yerine konmaz.
İyi olacak hastanın hekim ayağına gelir.

Alıştırılmalar:

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Hayri Bey kaç yaşlarındadır?
2. Kitapçıya en çok kimler gider?
3. Gazete niçin geç geliyor?
4. Lütfi Bey niçin acele ediyor?
5. Genç kız hangi kitabı alıyor?

2. Lütfen cevap veriniz.

Geldiği zaman ne yaptı? — Yemek yedi.

1. Geldiğiniz zaman ne yaptınız?
2. Gördüğü zaman ne yaptı?
3. Okuduğunuz kitap nerede?
4. Sattığınız ev kaç odaydı?
5. Gittiğiniz üniversite nerede?
6. Aldığınız kalem kaç lira?

3. Lütfen olumsuz yapınız.

1. Haber verdiğim için geldi. Haber vermediğim için gelmedi.
2. Haber verdiğin için geldi.
3. Haber verdiği için geldi.
4. Haber verdiğimiz için geldi.
5. Haber verdiğiniz için geldi.
6. Haber verdikleri için geldi.

4. Lütfen soru cümlesine çeviriniz.

Geldiğini kimse duymadı. — Geldiğini kimse duymadı mı?

1. Onu tanıdığını biliyor.
2. Et aldığını söylemedi.
3. Evlendiğinizi öğrendi.
4. Tiyatroya gittiğini söyledi.
5. Onun güldüğünü görmüş.
6. Seni sevdiğini biliyorsun.

5. Lütfen cevap veriniz.

Ne zaman uyumuş? — Ne zaman uyuduğunu bilmiyorum.

1. Ne zaman gelecek?
2. Ne zaman gitmiş?
3. Nerede kalacak?
4. Kaça almış?
5. Niçin gelmemiş?
6. Nerede oturacak?

6. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

a- Onu gördüm.
b- Ayşe ne söylüyor?
c- Onu gördüğünü söylüyor.

- a- Dün geldim.
b- Ayşe ne söylüyor?

c-

- a- Sınavda on aldım.
b- Ayşe ne söylüyor?

c-

- a- Dün sinemaya gittim.
b- Ayşe ne söylüyor?

c-

- a- Sabah uyanamadılar.
b- Ayşe ne söylüyor?

c-

- a- Kim geldi?
b- Ayşe ne soruyor?

—

7. Lütfen gerekli kipiine çeviriniz.

Sadece beğendiğiniz kitabı indirin.
Sadece beğendiğiniz kitabı indirmelisiniz.

1. Okuduğunuz kitapları yerine koyunuz.
2. Aldığınız mektuba cevap yazınız.
3. Gelen paketi postadan alınız.
4. Taşınacak bavulları hazırlayınız.
5. Temizlenecek çamaşırları veriniz.
6. Havalanacak uçağa yetişiniz.
7. Okunan kitabı getiriniz.
8. Yenecek meyveleri yıkayınız.
9. Pişen yemeğe tuz atınız.
10. Solan çiçeği vazodan çıkarınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

- a. Ayşe dün hastalandı.
b. Kimseye söylemedi.
Ayşe dün hastalandığını kimseye söylemedi.

- a. Ahmet ile Nilgün dün İstanbul'a gittiler.
b. Kimse görmemiş.

- a. Sizinle tanıştık.
b. Memnun oldum.

- a. Siz güzel bir ev aldınız.
b. Çok memnun oldum.

9. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

- a. Tren saat 9.00'da kalkacak.
b. Onunla İstanbul'a gidebilirsin.
Saat 9.00'da kalkacak trenle İstanbul'a gidebilirsin.

- a. Uçak saat 5.00'te havalanacak.
b. Acele yetişmelisin.

- a. Kitaplar yarına kadar okunacak.
b. Yanına almalısın.

- a. Kirli çamaşırlar yıkanacak.
b. Banyoya bırak.

- a. Eski gazeteler atılacak.
b. Çöpçüye ver.

- a. Mobilyalar eve taşınacak.
b. Kamyona yerleştirin.

10. Lütfen gereklik kipine çeviriniz.

Dün sinemaya gidildi. — Dün sinemaya gidilmeliydi.

1. Dün okulun camı kırıldı.
2. Senin ev çok pahalı satıldı.
3. Bu gece erkenden yatıldı.
4. Ahmet de aramıza katıldı.
5. En iyi arabalar alındı.
6. Matematik kitabına başlandı.
7. Kaybolan bavul bulundu.

11. Lütfen edilgen cümleye çeviriniz.

Paketi gönderdim. — Paket gönderildi.

1. Bugün çok konuştuk.
2. Yedi saat çalıştık.
3. İstanbul'da sarayları da gezdik.
4. Antalya'ya kadar gittiler.
5. Kahvaltıyı yaptınız mı?
6. Bugün gezmeye çıktık.
7. Bu resmi üç günde yaptık.
8. Dün hep birlikte pikniğe gittik.

12. Lütfen edilgen cümleye çeviriniz.

Kitabı yazmaya başladı. — Kitap yazılmaya başlandı.

1. Yemeği akşam otelde yedik.
2. Çalınan arabayı dün bulduk.
3. Paketi postaneden aldım.
4. Kapıyı üç kez çaldı.
5. Kitaplıktan iki kitap aldı.
6. Sorulardan yalnız birini bildi.

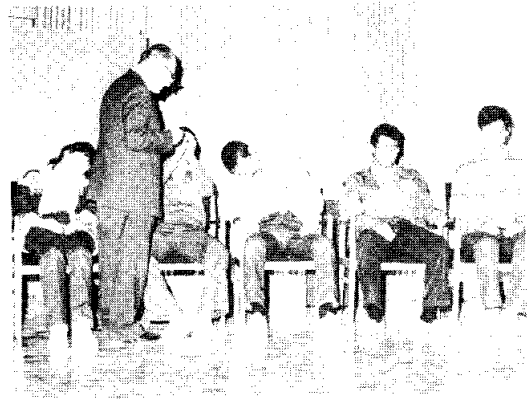

9. ÜNİVERSİTEDE HİPNOTİZMA

Prof. Dr. Ahmet Edip Uysal hipnotizmayla yakından ilgilenmektedir. Bu konuda sık sık konferanslar verir ve gösteriler yapar. Öğrenciler de onun bu konferans ve gösterilerini büyük bir ilgi ile izlerler. Üniversitede Prof. Dr. Ahmet Edip Uysal'ın yeni bir gösteri yapacağı duyulur. Hipnotizmayla ilgilenen bütün öğrenciler gösterinin yapıldığı salonu tıklım tıklım doldururlar. Prof. Dr. Ahmet Edip Uysal salona geldiği zaman karşısında büyük bir kalabalık bulur. Oturacak yer bulamayan öğrenciler gösteriyi ayakta izlemek istedikleri halde salonda yer kalmamıştır.

Prof. Ahmet Bey önce hipnotizma hakkında genel bir bilgi verir. Sonra öğrenciler arasından on gönüllü süje seçer. Søjeleri sahnede sandalyelere oturur ve hepsine birden ona kadar numara verir. Telkin ile søjeleri uyutur. Deney başlamıştır. Salonda çıt çıkmaz. Herkes büyük bir merakla deneyi izler. Birinci süje üzerinde anestezi deneyi yapılır. Prof. Ahmet Bey, telkin ile süjenin acı duyma hissini yok eder. Süjenin eline iğne batırılır. Fakat süje hiçbir acı duymaz. Birkaç öğrenci süjenin eline batırılan iğneyi kontrol eder. Arkadaşlarına bilgi verir. İkinci süje üzerinde ekiminezi deneyi yapılır. Süje çocukluk çağına götürülür. Eline bir biberon verilir. Açlığı telkin edilir. Süje küçücük bir çocuk gibi biberondan süt içer. Kocaman bir insanın küçücük bir çocuk gibi süt içmesi

öğrencileri çok güldürür. Üçüncü süjeye kollarının bisiklet pedalı olduğu telkin edilir. Süje kollarını bisiklet pedalı gibi döndürmeye başlar, Prof. Ahmet Bey "dur" deyinceye kadar süje bu harekete devam eder. Beşinci süje üzerinde oldukça ilginç bir deney yapılır. Prof. Ahmet Bey süjenin zihnindeki bazı bilgileri siler. Mesela süjeye üç sayısı unutturulur. Süjeden birden ona kadar sayması istenir. Süje üç rakamını kesinlikle hatırlayamaz. "Bir, iki... dört, beş..." diye sayar. Altıncı süjeye ayaklarının felç olduğu telkin edilir. Süje yerinden kalkmak ister, fakat ayaklarını kımlıdattamaz. Yeni bir telkine kadar süje felçli olarak kalır. Sekizinci süjeye ormanda olduğu telkin edilir. Hipnotizma sırasında gözleri açılır. Süje karşısında bulunan seyircileri görmez. Kendisini ormanda sanır. "Nasıl bir yerdesin?" diye sorulduğunda güzel bir ormanı anlatır. Bu deneyden de hipnotizma sırasında gözlerin, sadece kendisine telkin edilen şeyleri görebildiği anlaşılır. Sıra dokuzuncu süjeye gelir. Bu sırada Prof. Ahmet Bey arkasından bir çığlık duyar. Süjelerden biri fenalık geçirmektedir. Uzun süre uykuda kalmak süjeleri yorar, beş numaralı süje fenalık geçirir. Prof. Ahmet Bey hemen süjeyi tedavi eder. Seyircilere salondaki aşırı kalabalığın içeride oksijen miktarını azalttığını ve bunun da süjeler üzerinde olumsuz etki yaptığını anlatır. Deneyleri daha sonra yeniden tekrarlayacağını söyleyerek gösteriye son verir. Öğrenciler Prof. Ahmet Beyi çılgınca alkışlarlar. Bazı öğrenciler hemen sahneye koşar ve uyanan arkadaşlarından hipnotizma sonucundaki izlenimlerini öğrenmek isterler. Fakat uykudan uyanan arkadaşları hiçbir şey hatırlamaz.

İSTANBUL TÜRKÜSÜ

İstanbul'da Boğaziçi'nde,
Bir fakir Orhan Veli'yim;
Veli'nin oğluyum,
Tarifsiz kederler içinde.
Urumelihisarı'na oturmuşum;
Oturmuş da bir türkü tutturmuşum.

“İstanbul'un mermer taşları;
Başıma da konuyor, konuyor aman, martı kuşları;
Gözlerimden boşanır hicran yaşları;
Edalım,
Senin yüzünden bu halim.”

“İstanbul'un orta yeri sinema;
Garipliğim, mahzunluğum duyurmayın anama;
El konuşur, sevişirmiş; bana ne
Sevdalım,
Boynuna vebâlim!”

İstanbul'da, Boğaziçi'ndeyim;
Bir garip Orhan Veli,
Veli'nin oğlu;
Tarifsiz kederler içindeyim.

Orhan Veli Kanık

BESBELLİ

Besbelli ölümüm sabahleyindir.
İlk ışık korkuyla girerken camdan,
Uzan, başucumda perdeyi indir,
Mum olduğu gibi kalsın akşamdan.

Sonra koş terlikle haber vermeye,
“Kiracım bu sabah can verdi” diye,
Üç beş kişi duysun ve Belediye
Beni kaldırmaya gelsin, odamdan,

Evden çıkar çıkmaz omuzda tabut,
Sen de eller gibi adımı unut,
Kapımı birkaç gün için açık tut,
Eşyam bakakalsın diye arkamdan.

Ahmet Kutsi Tecer

KIR ŞARKISI

Tam otların sarardığı zamanlar...
Yere yüzükoyun uzanıyorum.
Toprakta bir telâş, bir telâş...
Karıncalar öteden beri dostum.

Ellerime hanımböcekleri konuyor,
Ne şeker şey onlar!
Uç böcek, uç böcek! diyorum,
Uçuyorlar.

Pan'ın teneffüsü bile ılık
Ilık -okşamakta yüzü-
Devedikenleri, çalılık vesaire,
Bir âlem ou toprağın üstü.

Behçet Necatigil

Dilbilgisi:

1. -dığı zaman

a. Dün akşam odaya girdim.
b. Sen uyuyordun.
Dün akşam odaya **girdiğim zaman** sen uyuyordun.

a. Ders çalışıyor.
b. O zaman iyi not alıyor.
Ders çalıştığı **zaman** iyi not alıyor.

a. Her akşam ilacımı içiyorum.
b. Rahat uyuyorum.
Her akşam ilacımı içtiğim **zaman** rahat uyuyorum.

2. -diğimde

a. Dün okula geldim.
b. Sen yoktun.
Dün okula **geldiğimde**, sen yoktun.

a. Ahmet Bey salona geldi.
b. İçerde büyük bir kalabalık vardı.
Ahmet Bey salona **geldiğinde**, içerde büyük bir kalabalık vardı.

a. Ahmet Bey deneye başladı.
b. Salonda çıt çıkmadı.
Ahmet Bey deneye **başladığında**, salonda çıt çıkmadı.

3. -dığı için

a. Akşam eve geç gittim.
b. Annem kızdı.
Akşam eve geç **gittiğim için** annem kızdı.

a. Ders çalışmadı.
b. Kötü not aldı.
Ders çalışmadığı için kötü not aldı.

a. Bülent gelmedi.
b. Sinemaya gitmedim.
Bülent gelmediği için sinemaya gitmedim.

a. Gözüm ağrıyor.
b. Kitap okuyamıyorum.
Gözüm ağrıdığı için kitap okuyamıyorum.

Sıra sayı sıfatları: -ncı (-nci, -ıncı, -inci, -uncu, -üncü)

Ahmet, bu yıl bütün yarışlarda **birinci** geldi.
Doğru gidiniz, sağdan **üçüncü** sokağa dönünüz.
Bahçelievler'de **altıncı** caddede oturuyorum.
Cumhuriyetin **ellinci** yıldönümünü kutladık.

Rakamlardan sonra -ıncı eki yerine nokta konur.

Ahmet yarışta **birinci** geldi = Ahmet yarışta 1. geldi.
Üçüncü sokağa dönünüz = 3.sokağa dönünüz.
Altı **ncı** caddede oturuyorum = 6. caddede oturuyorum.
Cumhuriyetin **ellinci** yılı = Cumhuriyetin 50. yılı.

— Sorular kitabın kaç**ıncı** sayfasında?

— Elli beş**inci** sayfasında.

— Bu yıl kaç**ıncı** sınıfa gidiyorsun?

— İk**inci** sınıfa gidiyorum.

Alıştırılmalar:

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Prof. Dr. Ahmet Edip Uysal ne yapmaktadır?
2. Öğrenciler bu gösterilere niçin büyük ilgi gösteriyor?
3. Süjeler üzerinde hangi deneyler yapılır?
4. Sizce hipnotizmada en ilginç deney hangisidir?
5. Süjeler uyandıktan sonra ne yaparlar?
6. Siz de hipnotizmayı öğrenmek ister miydiniz?
7. Süje olmak ister misiniz?

2. Gerekli yerlere -ncı, -nci, -ıncı, -inci, -uncu, -üncü eklerini koyunuz.

Türkiye güzeli, Akdeniz güzellik yarışmasında bir..... oldu.
Türkiye güzeli, Akdeniz güzellik yarışmasında birinci oldu.

1. Amerikalı atletler yarışlarda bir....., iki..... ve dört..... gelerek bir altın, bir gümüş madalya aldılar.
2. Ahmet Bey önce yedi....., sekiz..... ve dokuz..... sırada oturan süjeleri uyandırdı. Altı..... sırada oturan süje, birden fenalık geçirdi.
3. Atatürk'ün yüz doğum yıldönümü yurdun her tarafında törenlerle kutlandı.
4. Ahmet Bey, Bahçelievler beş..... caddede oturuyor.

3. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

a. Param yoktu.
b. Sinemaya gidemedim.
Param olmadığı için sinemaya gidemedim.

- a. Zamanım yoktu.
b. İzmir’de fazla kalamadım.

.....

- a. Salon çok kalabalıktı.
b. Süje fenalık geçirdi.

.....

- a. Bana misafir geldi.
b. Dün Emine Hanımlara gidemedim.

.....

4. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Dün akşam eve geldiğim zaman hiç uykum yoktu.
Dün akşam eve geldiğimde hiç uykum yoktu.

1. Sana parayı verdiğim zaman niçin saymadın?

.....

2. Geçen yıl denize gittiğin zaman şişman değildin.

.....

3. Ahmet Bey, süjeleri uyuttuğu zaman herkes dikkatle onu izledi.

.....

4. Işığı yaktığı zaman odada yabancı bir adam gördü.

.....

5. Lütfen olumsuz yapınız.

Bana sıcaktan rahatsız olduğunu söyledi.
Bana sıcaktan rahatsız olduğunu söylemedi.

1. Sana bugün İstanbul'a gideceğini söyledi.

.....

2. Ahmet Bey öğrencileri uyutacağını haber verdi.

.....

3. Televizyondaki hava raporunda hafta sonunun yağışlı olacağı söylendi.

.....

4. Doktor, Erksin Hanıma bütün dişlerinin çekileceğini bildirdi.

.....

6. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

a. Adam bize doğru geliyor.
b. Tanıyor musun?
Bize doğru gelen adamı tanıyor musun?

a. Adam karşıdaki masada yemek yiyor.
b. Görüyor musun?

a. Öndeki araba hızlı gidiyor.
b. Yetişebilir misin?

a. Çocuk bütün sorulara cevap veriyor.
b. Benim kardeşimdir.

a. Bayan aynanın karşısında saçlarını tarıyor.
b. Benim eşimdir.

a. Spiker her akşam televizyonda haberleri okuyor.
b. Trafik kazası geçirmiş.

7. Lütfen cevap veriniz.

Nereye gittiğini söylemiş mi? — Evet, söylemiş.

1. Nasıl gittiğini söylemiş mi?	Evet,.....
2. Niçin öğrendiğini söylemiş mi?	Hayır,.....
3. Kimle kaldığını söylemiş mi?	Evet,.....
4. Kimle konuştuğunu söylemiş mi?	Evet,.....
5. Neye baktığını söylemiş mi?	Hayır,.....
6. Kime verdiği söylemiş mi?	Hayır,.....

10. MEMUR HAYATI

Berna Hanım: Bu hafta sonu ne yapıyoruz?

Lütfi Bey : Bu hafta maalesef çalışmak zorundayım. Elimde önemli bir dosya var. Genel müdür, pazartesiye kadar sonuçlandırmamı istedi.

Berna Hanım: Yani bu hafta yine yalnızım, yine evdeyim.

Lütfi Bey : Sabret sevgilim, gelecek hafta sonu bir yere gideriz.

Berna Hanım: Ne demek gelecek hafta? Düşün bir kere, her gün saat 6.00'da kalkınca kahvaltayı hazırlamak için mutfağa koşuyorum. Sen tıraş olmak için banyoya gidiyorsun. Birkaç dakika içinde bir şeyler yiyoruz. İşe gitmek için giyinip sokağa fırlıyoruz. Sonra akşama kadar birbirimizi görmüyoruz. Akşam eve gelince temizlik, yemek, bulaşık derken yorgun, bitkin düşünüyorum. Doğru dürüst televizyon bile seyredemiyorum. Sinemaya gidince, en güzel filmlerde yorgunluktan uyuyorum.

Lütfi Bey : Ne desen haklısın. Ama söz veriyorum, gelecek hafta seni İstanbul'a götüreceğim.

Berna Hanım: Götüreceğim, götüreceksin, götürecek, götüreceğiz, götüreceksiniz, götürecekler.

Lütfi Bey : Gelecek hafta genel müdür yine bir iş çıkarırsa, "Eh, yeter artık" diyeceğim.

Berna Hanım: Diyeceğim, diyeceksin, diyecek, diyeceğiz, diyeceksiniz, diyecekler.

Lütfi Bey : Dalga geçme. Göreceksin bu sefer dediğimi yapacağım. 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı hangi güne geliyor, takvime baktın mı?

Berna Hanım: Vaktim olmadı ki bakayım.

Lütfi Bey : Ben baktım. Pazartesi gününe geliyor. Yani pazartesi tatil. Cuma günü de izin alınca, dört gün tatil yaparız. Uçakla gider geliriz. Dört gün İstanbul'da şöyle istediğimiz gibi yaşarız.

Berna Hanım: Ben izin alamam.

Lütfi Bey : Alırsın, alırsın.

Berna Hanım: Alsam bile, cuma günü bir yere gidemem.

Lütfi Bey : O neden?

Berna Hanım: Gelecek hafta cuma günü Bursa'dan annem gelecek, unuttun mu?

Lütfi Bey : Daha iyi ya, çocuklara annen göz kulak olur, biz ikimiz gideriz.

Lütfi Bey ve eşi Berna Hanım bu akşam heyecanlı heyecanlı konuşuyorlar. Daha doğrusu tartışıyorlar. Lütfi Bey de, eşi Berna Hanım da memurdur. Lütfi Bey, işi çok olduğu için cumartesi ve pazar günleri de çalışmak zorundadır.

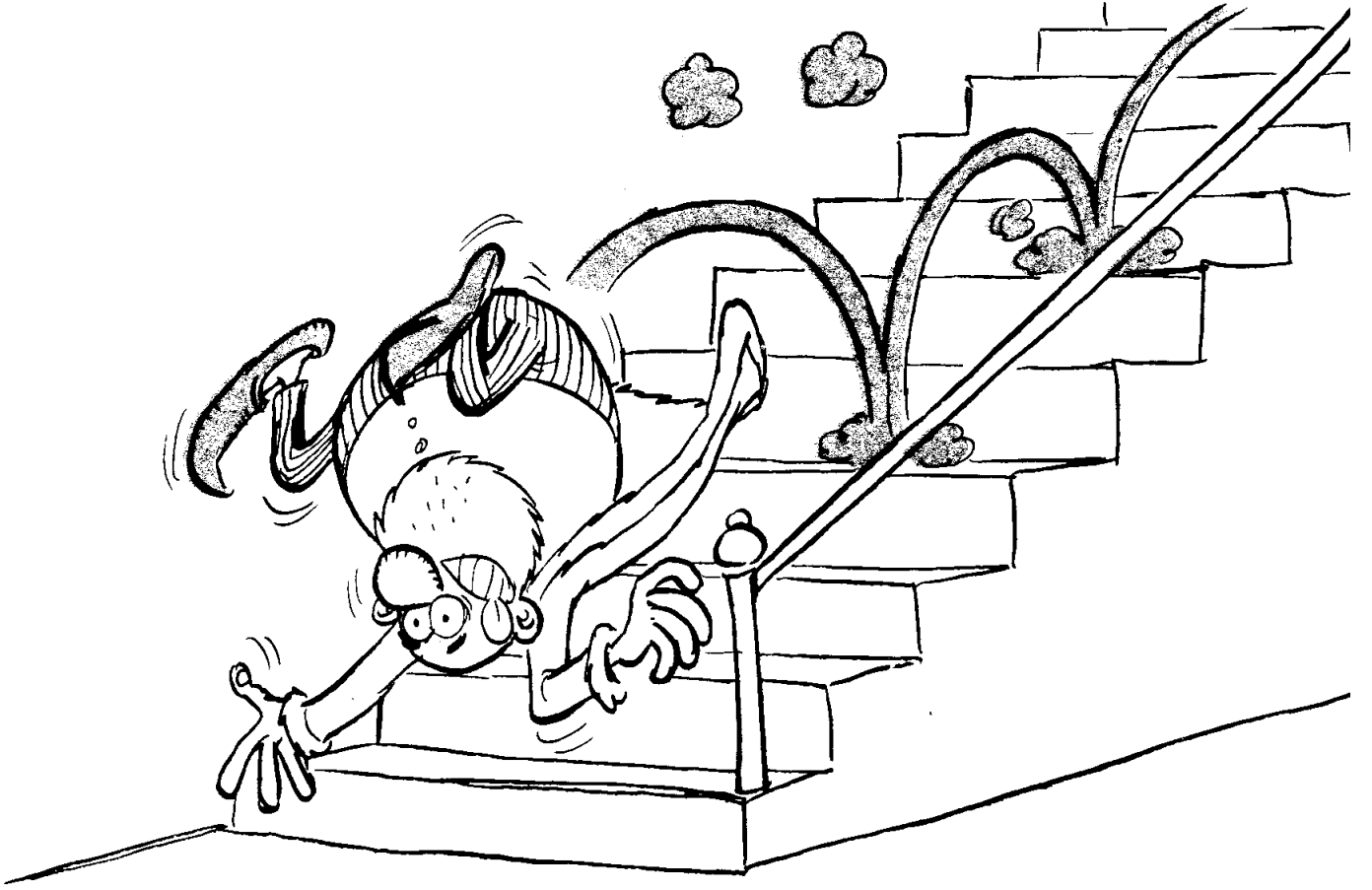
Berna Hanım, hafta sonunda piknik yapmak istiyor. Yiyecek bir şeyler hazırlar, arabanın arkasına yerleştirir. "Hep beraber kıra gideriz" diye düşünüyor.

Berna Hanımla Lütfi Beyin iki çocukları var. İki de oğlan. Biri dokuz yaşında, öbürü beş yaşında. Berna Hanım kocasıyla konuşurken çocuklar odalarında satranç oynuyorlar.

Berna Hanımın ev işleri de çok. Yemek pişirmek, bulaşık yıkamak, temizlik yapmak, çamaşır yıkamak hep onun işi. Kocasını işten gelince ya çocuklarıyla oynar ya da televizyon seyrederek. Ama Berna Hanım o kadar yorgundur ki, televizyon bile seyredemez.

NASRETTİN HOCA'NIN PALTOSU

Bir sabah Nasrettin Hoca evinden çıkınca komşusuna rastlar:

Komşu : Hoca, merak ettim, bu sabah sizde heyecanlı bir münakaşa duydum. Sonra arkasından büyük bir gürültü duyuldu. Acaba o gürültü neydi?

Nasrettin Hoca: Hiçbir şey değildi. Bizim hanımla biraz münakaşa ettik. Sonra paltom merdivenden aşağı yuvarlandı.

Komşu : Aman Hocam, hiç palto o kadar gürültü çıkarır mı?

Nasrettin Hoca: Niçin çıkarmasın?

Komşu : Çünkü paltonun o kadar ağırlığı yok ki!.. Ben büyük bir gürültü duydum.

Nasrettin Hoca: Canım, paltonun içinde ben de vardım...

Lütfen cevap veriniz.

1. Bir sabah Hoca ne yapıyormuş?

.....

2. Hoca evinden çıkarken kime rastlamış?

.....

3. Komşu neyi merak etmiş?

.....

4. Gürültü niçin olmuş?

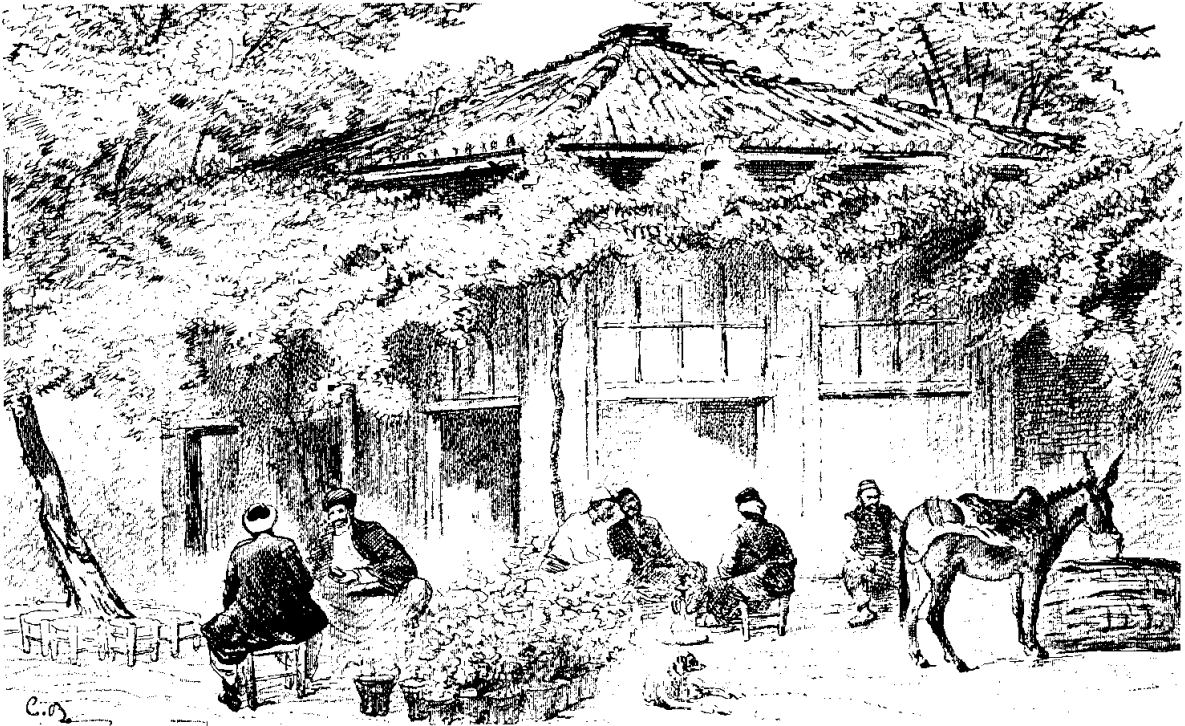
.....

5. Karısı Hoca'ya ne yapmış?

.....

6. Paltonun içinde ne varmış?

.....

Dilbilgisi:

Ulaç: -ınca, -ince

- a. Adam bayılacak.
- b. Hemen cüzdanını al.

Adam bayılınca hemen cüzdanını al.

- a. Ahmet dün Türkçe sınavında kırık not aldı.
- b. O zaman çok üzüldü.

Ahmet dün Türkçe sınavında kırık not alınca çok üzüldü.

- a. Kızılay durağında otobüs durdu.
- b. O zaman Ayşe indi.

Kızılay durağında otobüs durunca Ayşe indi.

- a. 1919 yılında Atatürk Samsun'a gitti.
- b. O zaman Kurtuluş Savaşı başladı.

1919 yılında Atatürk Samsun'a gidince Kurtuluş Savaşı başladı.

- a. Siz geçen hafta sinemaya gelmediniz.
b. O zaman yalnız gittim.

Siz geçen hafta sinemaya gelmeyince yalnız gittim.

- a. Üç aydan beri babamdan haber alamadım.
b. O zaman çok üzüldüm.

Üç aydan beri babamdan haber alamayınca çok üzüldüm.

- a. Bir saat sonra edebiyat öğretmeni gelecek.
b. O zaman bana haber ver.

Bir saat sonra edebiyat öğretmeni gelince bana haber ver.

1. Lütfen cevap veriniz

1. Lütfi Bey hafta sonu ne yapıyor?
2. Berna Hanım neden şikâyet ediyor?
3. Lütfi Bey neden tatile çıkamıyor?
4. Lütfi Bey ne zaman izin almayı düşünüyor?
5. Berna Hanım aynı tarihte izin alabiliyor mu?
6. Tatile nasıl çıkmayı düşünüyorlar?

2. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Berna Hanım saat 6.00'da kalkınca mutfığa koşuyor.
Berna Hanım saat 6.00'da kalktığı zaman mutfığa koşuyor.

1. Berna Hanım sinemaya gidince yorgunluktan uyuyor.

.....

2. Lütfi Bey izin alınca Berna Hanımı İstanbul'a götürecektir.

.....

3. Berna Hanım işten dönünce evi temizliyor.

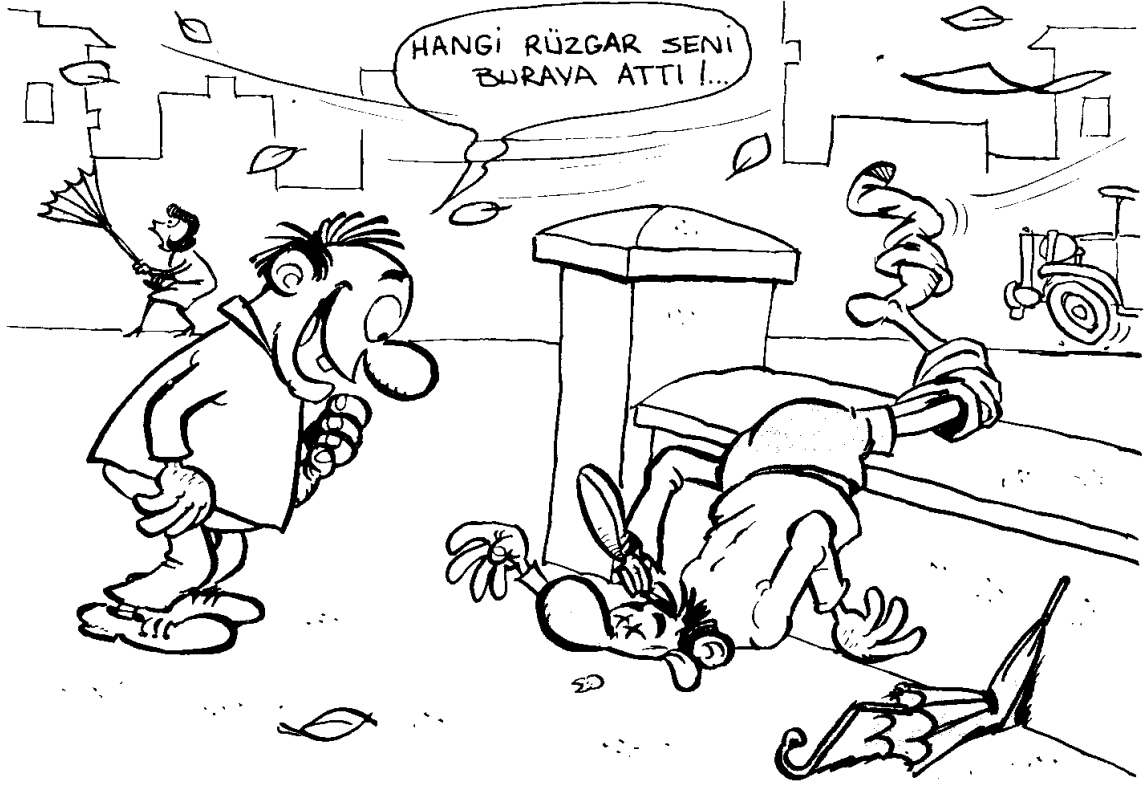
.....

4. Tatile çıkınca dilediğimiz gibi yaşarız.

.....

5. Biz gidince çocuklara annem bakar.

.....

3. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

- a. Beni yolda gördü.
b. "Seni buraya hangi rüzgâr attı?" dedi.
Beni yolda görünce "Seni buraya hangi rüzgâr attı?" dedi.

- a. Berna Hanım yoruldu.
b. Koltukta uyudu.
-

- a. Çocuklar okuldan eve geldi.
b. Satranç oynadı.
-

- a. Lütfi bey izin alacak.
b. Berna Hanımla tatile çıkacak.
-

- a. Nasrettin Hoca merdivenlerden düştü.
b. Aşağı yuvarlandı.
-

4. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Eve dönünce haber ver.
Eve döndüğün zaman bana haber ver.

1. Kitabı bitirince bana da anlat.
2. Okula gidince öğretmeni gör.
3. Haber alınca telefon et.
4. Yeşil yanınca geç.
5. Zil çalınca bahçeye gel.
6. Söz verince tut.

5. Boş yerlere -çe ve -ince eklerini yazınız.

1. Kurtuluş Savaşı başla babam da asker oldu.
2. Ona her şeyi açık söyle.
3. Ortadoğu'da savaş gittik şiddetleniyor.
4. Geri dön Ayşe'yle karşılaştım.
5. Etrafı iyi görebilmek için yüksek bir yere çıktı.
6. Sınav saati yaklaştık sınıfta heyecan arttı.
7. Gül..... çocuk gibi oluyor.

6. Lütfen belirli geçmiş zamana çeviriniz.

1. İzin alınca tatile çıkıyorum. İzin alınca tatile çıktım.
2. Ahmet gelince okula gidiyorum.
3. Soru sorulunca cevap veririz.
4. Sabah olunca yola çıkarız.
5. Güneş doğunca her yer aydınlanır.
6. Sen haklı çıkınca, o susar.

7. Lütfen cevap veriniz.

1. Dışarı çıkınca ekmek alır mısın? Dışarı çıkarsam alırım.
2. İşin bitince kalemi verir misin?
3. Mektup gelince haber verir misin?
4. Otobüs durunca inecek misin?
5. Eve gidince ne yapacaksın?
6. Paran olunca araba alacak mısın?
7. Kitabı okuyunca bana verir misin?

8. Lütfen cevap veriniz.

Ne yapmanı söyledi? — Telefon etmemi söyledi.

1. Ne yapmanı istedi?
2. Ne yapmanı söyledi?
3. Ne yapmamızı istedi?
4. Ne yapmalarını istedi?
5. Ne yapmanızı söyledi?
6. Ne yapmamı istedi?

9. Lütfen olumsuz yapınız.

1. Aldığım saat bozuk.
2. İçtiğim su soğuk.
3. Aradığınız kitap bu.
4. Verdiğiniz cevaplar güzel.
5. Kaldığımız ev büyük.
6. Bu yıl havalar yağışlı.

10. Lütfen cevap veriniz.

Konuştuğunuz adam kimdi? — Süleyman Beydi.

1. Yardım ettiğin adam kimdi?
2. Selam verdiğin adam kimdi?
3. Aradığın bayan kimdi?
4. Beklediğin kız kimdi?
5. Konuştuğun öğrenci kimdi?
6. Sorduğun adam kimdi?

11. Lütfen olumsuz yapınız.

1. Verdiğim ilacı içmiş. Verdiğim ilacı içmemiş.
2. Verdiğin ilacı içmiş.
3. Verdiği ilacı içmiş.
4. Verdiğimiz ilacı içmiş.
5. Verdiğiniz ilacı içmiş.
6. Verdikleri ilacı içmiş.

12. Lütfen şart kipine çeviriniz.

Gelirsin diye bekledim. — Geleceksen beklerim.

1. Telefon edersin diye bekledim.
2. Haber verirsin diye bekledim.
3. Çıkmak istersin diye bekledim.
4. Gelmek istersin diye bekledim.
5. Okumak istersin diye bekledim.
6. Görmek istersin diye bekledim.

13. Örnekteki gibi yapınız.

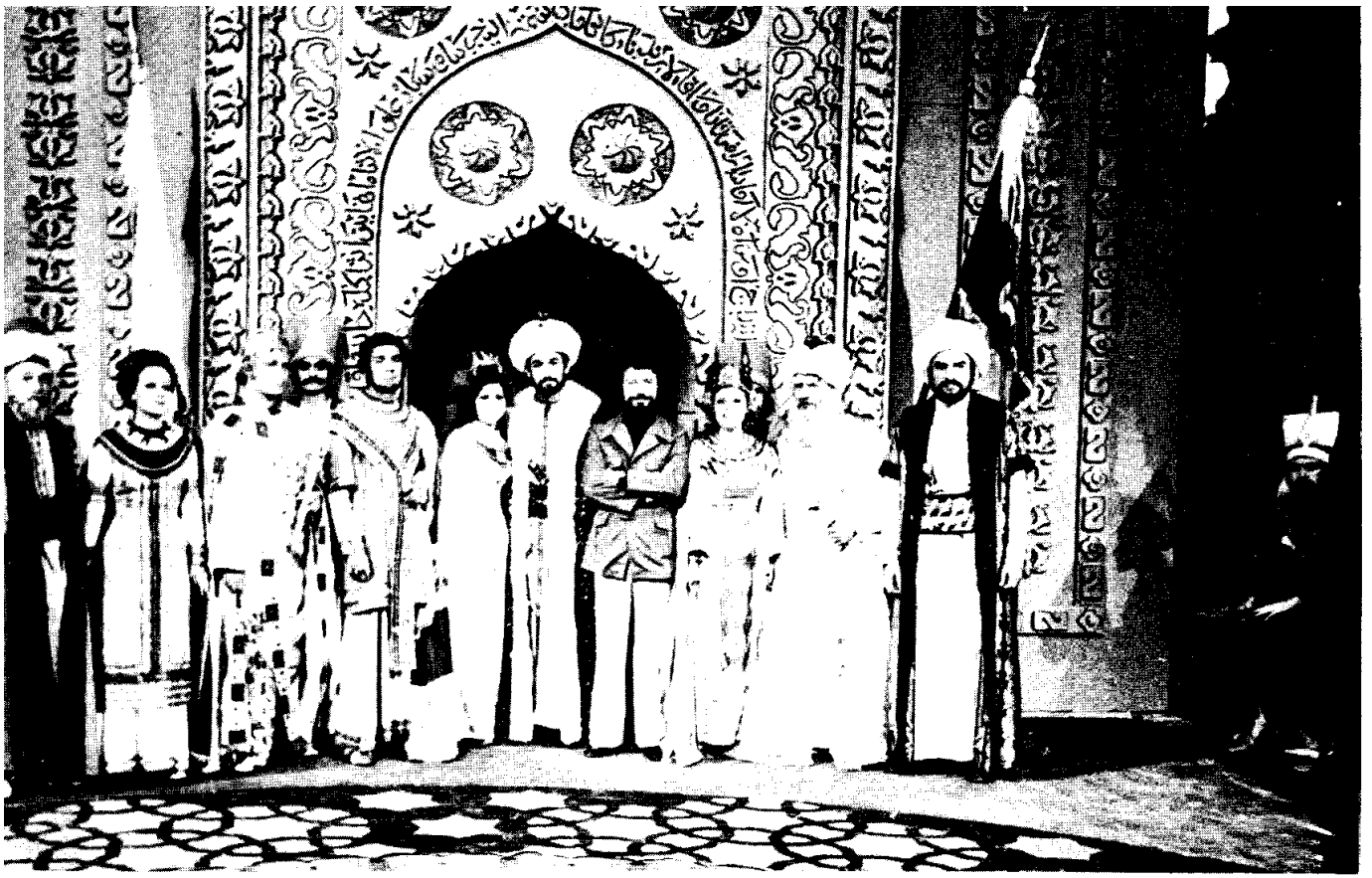
Öğretmen gel öğrenciler ayağa kalktılar.
Öğretmen gelince öğrenciler ayağa kalktılar.

1. Yüksel'i gör yanına gittim.
2. Treni kaçır otobüse bindim.
3. Zil çal bahçeye çıkacağız.
4. Ders çalış iyi not alıyorsun.
5. Ders çalışma kötü not alıyorsun.
6. Dersini anlama öğretmene sor.
7. Param gelme borç alırım.
8. Ayşe'yi gör çok sevindim.

14. Lütfen olumsuz yapınız.

Söz verdiyse gelir. — Söz vermediyse gelmez.

1. Söz verirsem gelirim.
2. Söz verirsek yaparız.
3. Söz verirlerse yaparlar.
4. Berna gelirse bana uğrar.
5. Annem giderse mektup yazar.
6. Parası olursa verir.

11. BERNA HANIM TİYATROYA GİDİYOR

Berna Hanım: Bir de hanımlar geç hazırlanır, dersiniz. Hadi çabuk ol. Tiyatro saat dokuzda başlıyor. Saat sekiz buçuk oldu, sen hâlâ hazır değilsin.

Lütfi Bey : Ne yapayım, işten ancak dönebildim. Toplantımız vardı. Hem tiyatro nerden çıktı, sinemaya gitmiyor muyuz?

Berna Hanım: Hayır. Sinema için bilet bulamadım. Ben de tiyatroya aldım. Rica ederim biraz çabuk ol. On beş dakika sonra orada olmalıyız.

Lütfi Bey : Korkma canım, otomobil aşağıda hazır, on dakikada gideriz.

Berna Hanım: Çizgili gömleğini giy. Kırmızı mavili kravatını tak.

Lütfi Bey : Ama ben o gömleği beğenmiyorum. Bu beyaz gömleği giyeceğim. Kravatım nerede? Kravatımı bulamıyorum. Telefon çalıyor. Telefona bakayım.

Berna Hanım: Dolaba baktın mı? İşte gözünün önünde duruyor. Hadi canım.. Biraz çabuk olmalısın.

Lütfi Bey : Telaştan ne yaptığımı bilmiyorum ki... Telefon çalıyor.

Berna Hanım: Ben bakarım, sen çabuk giyin. Alo, evet, benim...
Aaa! Merhaba şekerim... bize mi gelmek istiyorsunuz? Affedersin, tiyatro için bilet aldım. Şimdi çıkıyoruz. Yeni Sahne'ye. Ne mi oynuyor? Nasıl bilmezsin? "Yedi Kocalı Hürmüz" bir aydır oynuyor. Teşekkür ederim. Çocuklar mı? Onlar annemle kalacaklar. Yarın görüşürüz. Güle güle canım...

Lütfi Bey : Kimle konuştun?

Berna Hanım: Nilgün Hanımla. Bize gelmek istiyordu. Tiyatroya gidiyoruz dedim. Yarın akşam gelecek. Sen hâlâ hazır değil misin?

Lütfi Bey : Hazır sayılırım. Ayakkabımı giydim mi tamam. İşte şimdi de kapı çalınıyor.

Berna Hanım: Kapıya yakınsın, sen bak.

Lütfi Bey : Buyurun Polis Bey, bir şey mi var?

Polis : Özür dilerim, rahatsız ettim. Kapının önündeki yeşil araba sizin mi?

Lütfi Bey . Evet! Bir şey mi oldu?

Polis : Bir kaza olmuş. Arabanıza çarpmışlar. Arabanızın arka tarafı tamamen ezilmiş.

Berna Hanım: Eyvah! Tiyatro suya düştü!

Lütfi Bey, bugün de işinden geç döndü. Karısı biraz acele etmesini istiyor çünkü tiyatroya gidecekler. Lütfi Bey beyaz gömleğini giydi. Şimdi de elbisesini giyecek. Dolabı açıyor, birçok elbise var. "Hangisini giysem acaba? En iyisi şu koyu renkli elbise" diye düşünüyor.

Bu sırada telefon çalıyor. Telefonda Berna Hanımın yakın arkadaşı Nilgün Hanım var. "Bu akşam size gelebilir miyim?" diye soruyor. Berna Hanım, "Tabii, buyurun, memnun oluruz" diyemiyor. Bu yüzden çok üzülüyor.

Her zaman Berna Hanım geç hazırlanır. Ama bu sefer geç hazırlanan Lütfi Bey. Eşi sabırsız. Tiyatro başlayacak, diye korkuyor. İki kere kocasına "Çabuk ol! Çabuk ol!" diyor. Lütfi Bey ayakkabısını giyecek, kravatını bağlayacak sonra ceketini giyecek. İşte o zaman çıkabilirler.

Lütfi Beyin arabasına çarpıyorlar. Arabanın arkası tamamen eziliyor. Öbür arabanın da ön tarafı eziliyor. Ama Berna Hanım arabaya değil, "tiyatro suya düştü" diye üzülüyor.

BUGÜN NEREYE GİDELİM?

Esen Hanım : Bugün tiyatroya gidelim mi?

Erksin Hanım: Devlet Tiyatrolarında ne oynuyor? İsterseniz şöyle bir bakalım.

Cengiz Bey : Haydi yürüyün! Bugün çok yorulduk. Hiçbir yere gidemeyiz.

Esin Hanım : Yeni Sahne’de “Mine”, Altındağ tiyatrosunda da “Karacaoğlan” oynuyor.

Erksin Hanım: Ben “Mine”yi gördüm. Necati Cumalı yazmış. Ama pek iyi değil.

Esen Hanım : Dinçer Sümer’in yazdığı “Karacaoğlan” oldukça iyiymiş.

Cengiz Bey : Mutlaka bir yere gideceksek sinemaya gidelim. Bugünlerde pek iyi tiyatro oyunu yok.

Erksin Hanım: Öyle deme Cengiz, Büyük Tiyatro’da çok güzel oyunlar var. Orhan Asena’nın yazdığı “Hürrem Sultan” çok güzelmiş. Ayrıca Büyük Tiyatro’da bir oyun daha var. Neydi adı, evet hatırladım. “Beşinci Frank”.

Esen Hanım : Kim yazmış.

Erksin Hanım: Yazar, Friedrich Dürrenmatt. Çok güzel bir oyunmuş.

Cengiz Bey : Ben onu da gördüm. Pek o kadar da güzel değil. Biraz fazla abartmışlar.

Erksin Hanım: Galiba sen bütün oyunları gördüğün için tiyatroya gitmek istemiyorsun.

Cengiz Bey : Doğrusunu istersen öyle. Bütün oyunları görmedim. Ama iyi olanlarını gördüm.

Erksin Hanım: Biz de her gün televizyonda film seyrediyoruz. Sinemayı unuttuk bile.

Cengiz Bey : Ama Akün Sineması’nda çok güzel bir film var.

Esen Hanım : Şimdi burada ayak üstü karar veremeyeceğiz. Eve gidelim. Gazetelere bakar, bir karara varırız.

Dilbilgisi:

**Dönüflü eylem: -n- (-ın-, -in-, -un-, -ün-)
-la- (le)**

Dönüflü eylemlerde özne işi yapar ve bu işten kendisi etkilenir.

Lütfi Bey banyoda yıkandı, güzelce sabunlandı, neşeli şarkılar mırıldandı. Bor-nozunu giyerek kurulandı. Bir eli ile pantolonunu giyindi. Bir eli ile tıraş oldu. Aynanın karşısında tarandı.

İsimlerden **-la-** (**-le-**) ekiyle eylem yapılır ve bunlara **-n-** dönüşlük eki gelir.

yaş : yaş-la-n-mak
can : can-la-n-mak
akıl : akıl-la-n-mak
keder: keder-le-n-mek
ev : ev-le-n-mek

Erol Bey çok yaşlandı.
Suyu içince birden canlandı.
Ali okula gidince akıllandı.
Kötü haberi duyunca kederlendi.
Lütfi Bey çok geç evlendi.

Edilgen eylem ile dönüşlü eylem aynı ekten yapıldığı için bazen anlamı karışır.

Edilgen

Kirli araba yıkandı.
Salon çiçeklerle süslendi.
Bozuk yol trafiğe kapandı.
Bardaklar iyice sabunlandı.
Tabaklar iyice kurulandı.
Güzel bir sofraya hazırlandı.

Dönüşlük

Lütfi Bey yıkandı.
Berna Hanım süslendi.
Ali günlerdir eve kapandı.
Lütfi Bey sabunlandı.
Lütfi Bey kurulandı.
Berna Hanım hazırlandı.

Kendi dönüşlük zamiri cümleye dönüşlük anlamı verir.

Lütfi Bey **kendini** yıkadı.
Berna Hanım **kendini** süsledi.
Ali **kendini** eve kapadı.
Lütfi Bey **kendini** sabunladı.
Lütfi Bey **kendini** kuruladı.
Berna Hanım **kendini** hazırladı.

Lütfi Bey yıkandı.
Berna Hanım süslendi.
Ali eve kapandı.
Lütfi Bey sabunlandı.
Lütfi Bey kurulandı.
Berna Hanım hazırlandı.

Alıştırılmalar:

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Tiyatro saat kaçta başlıyor?
2. Lütfi Bey niçin geç hazırlanıyor?
3. Berna Hanım niçin sinemaya gitmiyor?
4. Berna Hanım telefonda ne konuşuyor?
5. Polis eve niçin geliyor?
6. Berna Hanım neye üzülmüyor?

2. Lütfen dönüşlü eyleme çeviriniz.

Avcı kendini ağacın ardına gizledi. — Avcı ağacın ardına gizlendi.

1. Sporcu kendini iyi besledi.
2. Gençler kendini süsledi.
3. Nilgün kendini sınava hazırladı.
4. Deniz kendini soğuktan korudu.
5. Sabaha kadar kendini kaşdı.
6. Yüzdükten sonra kendini kuruladı.
7. Hatasını anlayınca kendini dövdü.
8. Kendi kendini yay gibi gerdi.
9. Elbiseyi kendi kendine giydi.
10. Kendi kendini boş yere salladı.

3. Lütfen dönüşlü eyleme çeviriniz.

Berna Hanım küpelerini taktı. — Berna Hanım küpelerini takındı.

1. Nermin kolyesini taktı.
2. Erdal ceplerini aradı.
3. Lütfi Bey gömleğini giydi.
4. Nilgün Hanım etrafa baktı.
5. Berna Hanım ruj sürdü.
6. Berna Hanım kendini hazırladı.

4. Lütfen edilgen eyleme çeviriniz.

Tiyatroya on dakikada gittik. — Tiyatroya on dakikada gidildi.

1. Tiyatro için bilet aldık.
2. Kravatı dolapta buldum.
3. Polis kapıyı çaldı.
4. Kamyon arabaya çarptı.
5. Kamyon arabayı ezdi.
6. Nilgün Hanımla konuştuk.

5. Lütfen olumsuz yapınız.

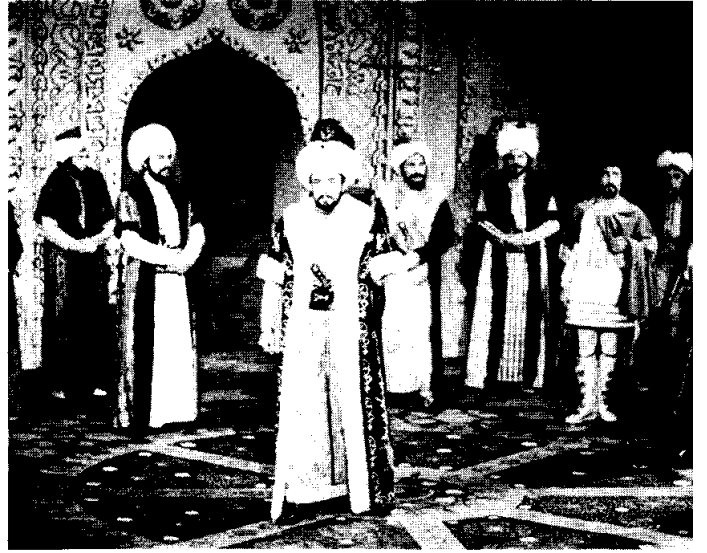
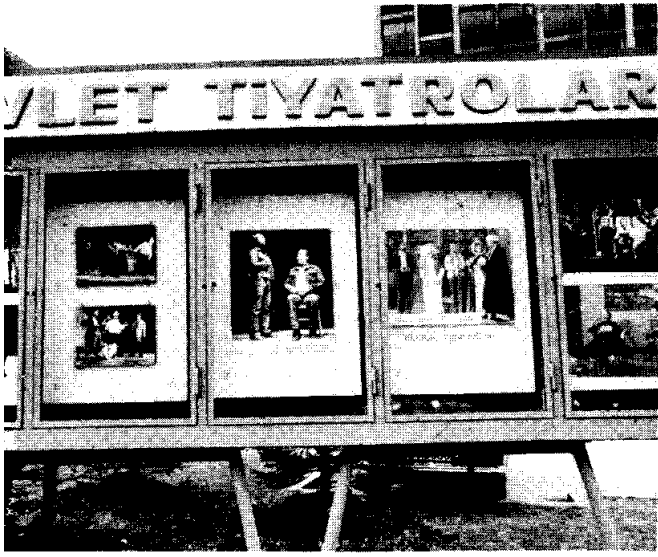
Berna Hanım geç hazırlandı. — Berna Hanım geç hazırlanmadı.

1. Lütfi Bey çizgili gömleğini giyindi.
2. Kırmızı mavili kravatını takındı.
3. Lütfi Bey çok telaşlandı.
4. Berna Hanım dolaba bakındı.
5. Berna Hanım yorgunluktan yakındı.

Bakınız ve anlatınız.

9. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

- a. Karıcığım ben yoktum.
b. Ne yaptın?
Karıcığım ben yokken ne yaptın?

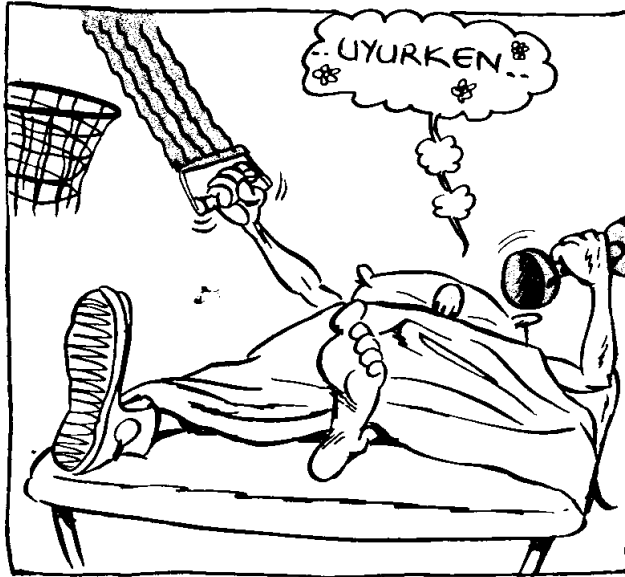
- a. Biz tiyatroydaydık.
b. Siz evde ne yaptınız?
-

- a. Berna Hanım tarandı.
b. Lütfi Bey ne yaptı?
-

- a. Berna Hanım telefonla konuştu.
b. Lütfi Bey ne yaptı?
-

- a. Lütfi Bey ayakkabılarını giyindi.
b. Berna Hanım ruj süründü.
-

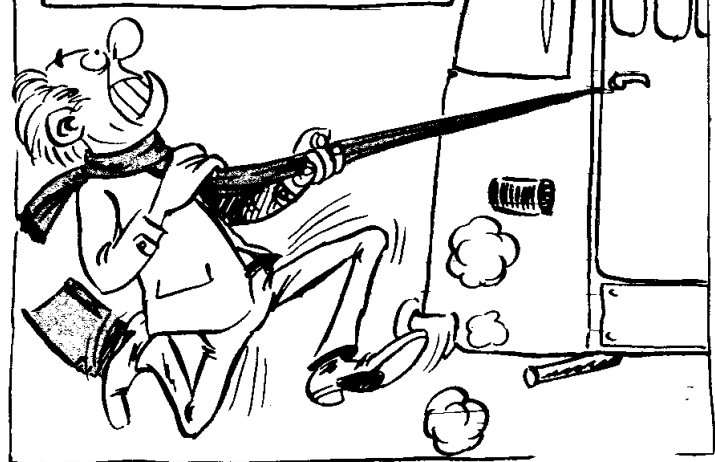
- a. Lütfi Bey tıraş oldu.
b. Berna Hanım elbisesini giyindi.
-

OKULDA EN ÇOK SPOR DERSİNİ SEVERİM...

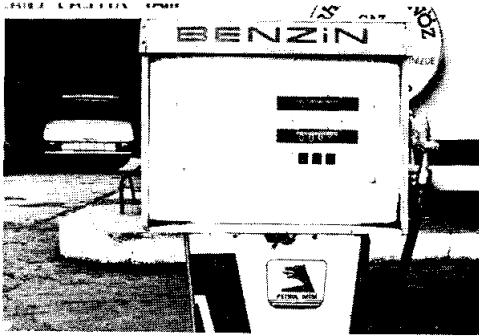
BU YÜZDEN DE HERGÜN OKULDAN EVE KOŞARAK DÖNERİM..

12

BENZİNCİDE

Benzinci : Benzin ne kadar olsun?

Hamza Bey: Depoyu doldurun.

Benzinci : Depo doldu, tamam.

Hamza Bey: Borcumuz ne kadar?

Benzinci : 37 litre, 6.401 lira yaptı.

Hamza Bey: Neden o kadar yaptı? Benzinin litresi kaç lira?

Benzinci : 173 lira.

Hamza Bey: 173 lira mı? Daha iki gün önce 165 liraydı.

Benzinci : Bu sabah benzine zam geldi. Herhalde siz duymadınız.

İsmail Bey : Doğru, bu sabah radyoda ben de dinledim. Benzine yeni zam geldi.

Hamza Bey: Ama bu kadar da olmaz ki, her gün yeni bir zam.

136

Benzinci : Doların değeri yükseldikçe benzine de zam geliyor.

İsmail Bey : Enflasyona bir türlü çare bulunamadı. Her gün doların değeri yükseliyor. Tabii olarak bu da benzine ve diğer ithal mallarına etki ediyor.

Hamza Bey: Keşke depoyu dün doldürtsaymışız. Bu zamandan biraz daha az etkilenirdik.

İsmail Bey : Buraya kadar gelmişken arabanın yağını da değiştirelim. Uzun yola çıkacağız.

Benzinci : Servis yan tarafta. Arabayı yan tarafa alın. Ama lütfen servis önüne park etmeyin. Başka arabalar da geliyor.

Hamza Bey: Arabaya genel bir bakım yaptırsak iyi olur. Fren de pek iyi tutmuyor.

İsmail Bey : Freni mutlaka kontrol ettirelim. Bugünkü gazetede okudum. Yine bir kamyon ile araba çarpışmış. Trafik kazaları gittikçe artıyor.

Hamza Bey: Hızlı gidiyorlar, fazla sürat yapıyorlar. Trafik kazaları genellikle bu yüzden oluyor.

İsmail Bey : Bazen de teknik arızalar kazalara sebep olabiliyor. Fren tutmuyor, lastik patlıyor...

Hamza Bey: Aman Allah göstermesin. Özellikle ön lastiğin patlaması çok tehlikeli. Araba birden dengesini kaybedip devriliyor. Biz lastikleri bir kontrol ettirelim. Gerekirse yenisini alalım.

İsmail Bey : Arabanın genel bakımını tamamen yaptırmadan yola çıkmayalım.

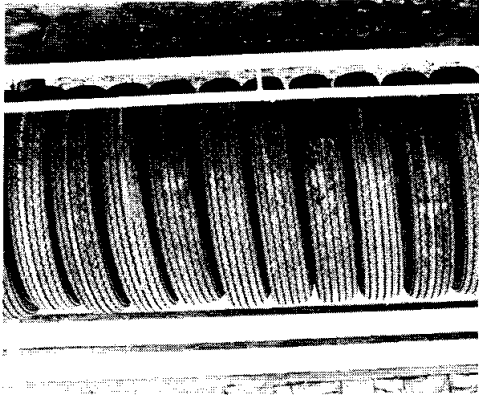

Uzun yola çıkılacak. Araba genel bir bakımdan geçiriliyor. Yağı değiştiriliyor. Frenleri kontrol ediliyor. Rot ve balans ayarları yapılıyor.

Trafik kazalarının sebeplerinden biri de lastik patlaması. Lastikler gözden geçiriliyor. Havaları kontrol ediliyor. Sol ön lastiğin havası biraz inmiş. Yeniden hava basılıyor. Fakat çok hafif hava kaçırıldığı tespit ediliyor.

Hamza Bey yeni lastiklere bakıyor. Sol ön lastik artık eskidiğinden değiştirmeye karar veriyor. Yeni bir lastik alıyor. Sol ön lastik değiştiriliyor. Böylece lastiklerin dördü de sağlam oluyor.

Arabanın genel bakımı bittikten sonra Hamza Bey direksiyona geçiyor. İsmail Bey de yanına oturuyor. İki de güven içinde. Çünkü arabanın bütün bakımı yapılmış. Gönülleri rahat, yola çıkıyorlar.

KAMYONLA ARABA ÇARPIŞTI

Ankara-İstanbul yolunda meydana gelen kazada iki kişi öldü, üç kişi de ağır yaralandı.

Ankara Emniyet Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgilere göre kaza dün gece 21.40'ta meydana geldi. Hulusi Hatipoğlu yönetimindeki 06 LS 869 plakalı özel otomobil, karşıdan gelmekte olan Mahmut Cevizci yönetimindeki 34 EL 568 plakalı kamyon ile çarpıştı. Özel otomobilde bulunan beş kişiden biri hemen olay yerinde öldü. Diğer dört kişi, kamyon şoförüyle birlikte hemen trafik hastanesine kaldırıldı. Şerafettin Ateşoğlu doktorların bütün müdahalelerine rağmen kurtarılamadı. Diğer üç yaralının ölüm tehlikesini atlattıkları ve durumlarının iyiye doğru gittiği belirtildi.

Kazadan hafif sıyrıklarla kurtulan kamyon şoförü suçun kendisinde olmadığını ve özel otomobilin aniden üzerine doğru gelerek çarptığını söyledi. Fakat kamyon şoförünün, yapılan muayene sonucunda alkollü olduğu tespit edildi.

Dilbilgisi:

İşteş eylem: -ş- (-ış-, -iş-, -uş-, -üş-)

1. İşteş eylemlerde birden fazla kişi işi karşılıklı yaparlar.

- a) Hamza Bey İsmail Beyi selamladı.
- b) İsmail Bey Hamza Beyi selamladı.
Hamza Bey ile İsmail Bey selamlaştılar.

- a) Araba kamyonu çarptı.
- b) Kamyon arabaya çarptı.
Araba ile kamyon çarpıştılar.

- a) Ayşe sınıfta Mahmut'a baktı.
- b) Mahmut sınıfta Ayşe'ye baktı.
Ayşe ile Mahmut sınıfta bakıştılar.

- a) Ev sahibi hırsızı saatlerce dövdü.
- b) Hırsız ev sahibini saatlerce dövdü.
Ev sahibi ile hırsız saatlerce dövüştüler.

- a) Hamza Bey, İsmail Beyi Konya'da buldu.
- b) İsmail Bey, Hamza Beyi Konya'da buldu.
Hamza Bey ve İsmail Bey Konya'da buluştular.

2. İşteş eylemlerde birden fazla kişi işi birlikte yaparlar.

- a) Hamza Bey olay yerine koştu.
- b) İsmail Bey olay yerine koştu.
Hamza Bey ve İsmail Bey olay yerine koşuştular.

- a) Meryem Hanım Sedat Beyin ölümüne ağladı.
- b) Çocuklar Sedat Beyin ölümüne ağladı.
Meryem Hanım ve çocuklar, Sedat Beyin ölümüne ağlaştılar.

- a) Okulda yangın çıkınca öğrenciler bahçeye kaçtılar.
- b) Okulda yangın çıkınca öğretmenler bahçeye kaçtılar.
Okulda yangın çıkınca öğrenciler ve öğretmenler bahçeye kaçıştılar.

3. -ş- işteş eki isimden eylem yapan -la-(-le-) eki üzerine gelir.

hesap, hesap - la - mak, hesap - la - ş - mak
Önümüzdeki hafta mutlaka seninle hesaplaşacağım.

su, su - la - mak, su - la - ş - mak
Havuzda çocuklar birbirleriyle saatlerce sulaştılar.

kucak, kucak - la - mak, kucak - la - ş - mak
Anne ile oğul, yıllar süren ayrılıktan sonra istasyonda hasretle kucaklaştılar.

Ortaç: -dikten sonra

a. Cumhurbaşkanı gelecek.
b. Sonra tören başlayacak.
Cumhurbaşkanı **geйдikten sonra** tören başlayacak.
— Tören ne zaman başlayacak?
— Cumhurbaşkanı **geldikten sonra**.

a. Sabahları uyanırım.
b. Sonra çantamı hazırlarım.
Sabahları **uyandıktan sonra** çantamı hazırlarım.
— Çantamı ne zaman hazırlarsın?
Uyandıktan sonra.

a. Çantamı hazırlarım.
b. Sonra kahvaltı yaparım.
Çantamı **hazırladıktan sonra** kahvaltı yaparım.
— Ne zaman kahvaltı yaparsın?
— Çantamı **hazırladıktan sonra**.

a. Ders çalışırım.
b. Sonra televizyon seyrederim.
Ders **çalıştıktan sonra** televizyon seyrederim.
— Ne zaman televizyon seyredersin?
— Ders **çalıştıktan sonra**.

a. Kitabı okudum.
b. Sonra Mustafa'ya verdim.
Kitabı **okuduktan sonra** Mustafa'ya verdim.

a. Okuldan çıkacaksın.
b. Sonra beni bekleyeceksin.
Okuldan **çıktıktan sonra** beni bekleyeceksin.

Alıştırmalar:

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Benzine niçin zam geliyor?
2. Sizin ülkenizde de enflasyon var mı?
3. Hamza Bey arabayı niçin genel bakıma götürüyor?
4. Serviste arabanın nereleri yapıyor?
5. Trafik kazaları hangi sebeplerden oluyor?

2. Lütfen edilgen eyleme çeviriniz

Benzinci arabanın deposuna benzin doldurdu.
Arabanın deposuna benzin dolduruldu.

1. Hamza Bey arabaya 37 litre benzin aldı.

.....

2. Hükümet benzinin litresine 8 lira zam yaptı.

.....

3. Hamza Bey frenleri kontrol etti.

.....

4. Usta arabanın yağını değiştirdi.

.....

5. Hamza Bey ve İsmail Bey Konya'ya gittiler.

.....

6. Usta arabanın genel bakımını tamamladı.

.....

7. Hamza Bey arabaya yeni bir lastik aldı ve taktı .

.....

3. Lütfen eylemi işteş yapınız.

Bisiklet arabaya çarptı. — Bisiklet arabayla çarpıştı.

1. Hamza Beyi tanıdım.
2. İsmail Beye borcumu ödedim.
3. Öğrenci öğretmeni selamladı.
4. Sinan'ı annesi istasyonda karşıladı.
5. Kazada ölenlere herkes ağladı.
6. Anne kızını öptü.
7. Bahçede yüzlerce kuş öttü.
8. Öğrenciler bahçeye koştu.

4. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Biraz dinlendi, sonra çalıştı. — Biraz dinlendikten sonra çalıştı.

1. Biraz okudu, sonra gitti.
2. Paltosunu giydi, sonra çıktı.
3. Gazete aldı, sonra okudu.
4. Bir şiir okudu, sonra sustu.
5. Sınıfa girdi, sonra oturdu.
6. İzmir'e gitti, sonra döndü.

5. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

a. Sabahları uyanırım.
b. Dişlerimi fırçalarım.
Sabahları uyandıktan sonra dişlerimi fırçalarım.

- a. Öğrenciler yerlerine oturdular.
b. Kitaplarını açtılar.

.....

- a. Berna Hanım giyindi.
b. Telefonla konuştu.

.....

- a. Lütfi Bey kravatını taktı.
b. Aynaya baktı.

.....

- a. Berna Hanım ve Lütfi Bey hazırlandılar.
b. Evden çıktılar.

.....

6. Lütfen cümle kurunuz.

uyanmak - kahvaltı yapmak — Uyandıktan sonra kahvaltı yaptım.

1. trene binmek-yerine oturmak	
2. ilaç içmek-uyumak	
3. diş çektirmek-rahat etmek	
4. pasta yemek-hastalanmak	
5. üşümek-öksürmeye başlamak	
6. liseyi bitirmek-üniversiteye gitmek	
7. adresi sormak-evi bulmak	

7. Lütfen yeterlik eylemine çeviriniz.

Neyse eve zamanında geldik. — Neyse eve zamanında gelebildik

1. Arabanın deposuna benzin dolduruldu.
2. Arabanın lastiğine hava basıldı.
3. Arabanın yağı değiştirildi.
4. Konya'ya iki saatte gidildi.
5. Eve tam zamanında gelindi.
6. Yaralı hastaneye zamanında yetiştirildi.
7. Şoförün alkollü olduğu tespit edildi.
8. Suçlu olay yerinde tutuklandı.

USTA ŞOFÖR

13

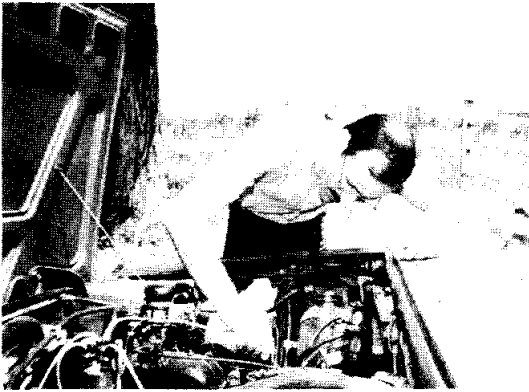
Lütfi Bey usta şofördü. Birgün Berna Hanımı ve çocukları gezmeye götürmek istedi. Cuma akşamı eve gelince düşüncesini Berna Hanıma ve çocuklara açtı. Çocuklar haberi duyar duymaz sevinçle babalarının boynuna sarıldılar. Berna Hanım mutfaktaydı. Elinde tencere heyecanla koşa koşa Lütfi Beyin yanına geldi. Gezi için nereye gideceklerini sordu. Lütfi Bey “söylemem” dedi. “Sürpriz olacak. Mutlaka çok beğeneceksiniz. Sizi çok güzel bir yere götüreceğim.”

Berna Hanım sofrayı hazırladı. Çocuklar yemeklerini yer yemez hemen uyudular. Sabahleyin erkenden kalkar kalkmaz elbiselerini giydiler. Lütfi Beyden önce koşa koşa arabaya gittiler. Berna Hanım akşam pişirdiği yemeklerden yol için bir paket yaptı. Lütfi Beyle

arabanın yanına gittiler. Çocuklar sabırsızlıkla arabaya bindiler. Berna Hanım da tatil yapacağı için çok sevinçliydi. Lütfi Bey direksiyona geçti, motoru çalıştırdı ve hep birlikte yola koyuldular.

Güzel bir yaz günüydü. Lütfi Bey çevreyi seyredebilmek için oldukça yavaş gidiyordu. Yolun kenarında tarlalarda ve bahçelerde güzel kır çiçekleri vardı. Berna Hanım gezi için nereye gittiklerini sordu. Lütfi Bey “Yedi Göller’e gidiyoruz” diye cevap verdi. Bu sürprize hepsi çok sevindi. Çünkü Yedi Göller çok güzel bir yerdi. Bu sırada motor birden tekledi ve araba durdu. Lütfi Bey arabadan indi. Motorun kapağını açtı. Motorun her tarafını güzelce bir kontrol etti. Arabaya yeniden bindi. Motoru çalıştırmayı denedi. Fakat ne yaptıysa araba çalışmadı. Yeniden arabadan indi. Çocuklar arabada çok sıkıldıkları için yolun kenarındaki bahçelere gidip çiçek toplamaya başladılar. Berna Hanım da Lütfi Beye yardım etti. Arabanın yağını, bütün kablolarını, buji, akü ve radyatörün suyunu iyice kontrol ettiler. Lütfi Bey arabanın altına baktı. Defalarca denedi. Araba bir türlü çalışmadı. Yanlarından birçok kamyon, araba geldi geçti. Öğle sıcağı bastırdı. İkisi de sıril sıklam ter içinde kaldı. Berna Hanım başka arabaların şoförlerinden yardım istemeyi teklif etti. Lütfi Bey şiddetle karşı çıktı. “Benim yapamadığım bir arızayı, başka şoförler nasıl yapabilir?” dedi. Berna Hanım çok yoruldu. Arabaya bindi, gözü benzin göstergesinin ibresine ilişti. İbre sıfırdıydı. “Lütfi, sen bu motoru çalıştıramayacaksın” dedi. Lütfi Bey sinirlendi. “Hanım, beş dakika daha sabret, bak nasıl çalıştıracam” dedi. Berna Hanım: “Beş ay da geçse çalıştıramazsın. Çünkü motor sapasağlam. Sadece arabanın benzini bitmiş...” dedi.

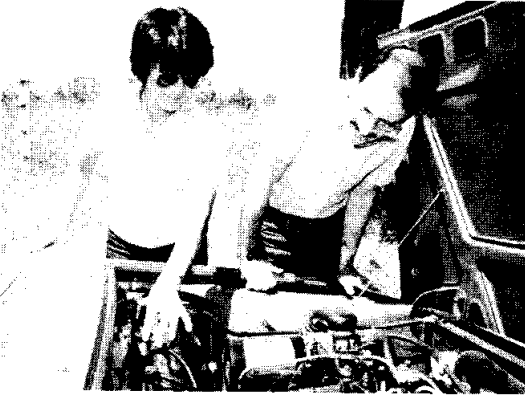

Motor birden durunca Lutfi Bey, Berna Hanım ve çocuklar arabadan iniyorlar. Lutfi Bey motorun kapağını açıyor. Arızayı bulmaya çalışıyor. Lutfi Bey usta bir şoför olduğunu ve arızayı hemen bulup yapacağını söylüyor.

Lutfi Bey motoru iyice gözden geçiriyor. Bütün kabloların bağlantı yerlerini kontrol ediyor. Motorun yağına, radyatörün suyuna bakıyor. Bujiyi temizliyor. Hepsini normal buluyor. Ama araba bir türlü çalışmıyor.

Berna Hanım, Lutfi Beye başka arabaların şoförlerinden yardım istemeyi teklif ediyor. Lutfi Bey arızayı tek başına giderebileceğini, başka kimsenin yardımına ihtiyacı olmadığını söylüyor.

Berna Hanım arabanın benzin göstergesine bakıyor. Benzinin bittiğini anlıyor. Lutfi Bey bir arabaya binerek en yakın benzin istasyonuna gidiyor. Bir bidon benzin alarak geri dönüyor. Depoya benzini koyuyor. Araba hemen çalışıyor. Hepsi yorgun ve bitkin halde yola devam ediyorlar.

İKLİM DENGESİ

- Nesil : Ablacığım, yaz geldi geleli hiç bir yere gitmediniz. Çok çalıştınız, tatil yapmadınız.
- Esen Hanım: Haklısın, Nesilciğim. Bu yaz işler çok yoğun oldu. Bereket Allah-tan havalar serin geçti. Rahat çalışabildik.
- Nesil : Doğru bu yaz sıcak yüzü görmedik. Ankara yaz aylarında hiç bu kadar serin geçmedi.
- Esen Hanım: Dinle bak, televizyon hava raporunu veriyor. Ağustos ayının ortasında. Yarın hava gök gürültülü, sağanak yağışlı. İki gün önce yazdı ve hava sıcaklığı 41 dereceydi. Dün yağmur yağdı. Bugün iyi geçti. Yarın yine yağmur yağacak. Ne giyeceğimizi şaşırdık. İklim dengesi iyice kayboldu.
- Nesil : Ama ablacığım, Alanya, Antalya gibi güney kıyılarımızda bulunan bütün şehirler çok sıcak. Oralarda sıcaklık 35-40 derecenin altına hiç düşmedi.
- Esen Hanım: Güney kıyılarımız kasımda da sıcak. Ama İç Anadolu Bölgesinde iklim dengesi kalmadı. Avrupa'da da iklim dengesi kalmamış diyorlar. Bu havalara bir şeyler oldu.
- Nesil : Peki, bu yıl hiç tatil yapmayı düşünmüyor musunuz?
- Esen Hanım: Bu yaz tatile çıkacak zamanım yok. Ama kışın yıllık iznimi alıp tatile çıksamıy olacak.
- Nesil : Nereye gitmeyi düşünüyorsunuz?
- Esen Hanım: Bursa'ya gitmeyi düşünüyorum. Birsen ile Haşim'i çok özledim. Hele Ceren, burnumda tütüyor. Birkaç gün Birsenlerde kalırım. Oradan da Uludağ'a geçerim. İznimizi hep yaz aylarında kullanıyoruz. Kış sporlarını ihmal ediyoruz. Bu kış Uludağ'da bir hoca tutup kayak kaymayı öğrenmek istiyorum.

Dilbilgisi:

Ulaç: -a (-e)

Çocuklar koşa koşa arabaya gittiler.
Çocuklar koşarak arabaya gittiler.

Lütfi Bey etrafı seyrede seyrede yavaş araba kullandı.
Lütfi Bey etrafı seyrederek yavaş araba kullandı.

Berna Hanım ve çocuklar sevine sevine yemeklerini yediler.
Berna Hanım ve çocuklar sevinerek yemeklerini yediler.

Çocuklar çiçek toplaya toplaya bahçeleri gezdiler.
Çocuklar çiçek toplayarak bahçeleri gezdiler.

Lütfi Bey düşünme düşünme arızayı bulmaya çalıştı.
Lütfi Bey düşünerek arızayı bulmaya çalıştı.

Berna Hanım üzüle üzüle eve geri döndü.
Berna Hanım üzülererek eve geri döndü.

Çocuklar hoplaya zıplaya kırçiçekleri topladılar.
Çocuklar hoplayıp zıplayarak kır çiçekleri topladılar.

2. -alı (-eli)

Esen Hanım yaz geldi geleli tatile çıkmadı.
Esen Hanım yaz geldiğinden beri tatile çıkmadı.

İstanbul'a gitti gideli bir mektup bile yazmadı.
İstanbul'a gittiğinden beri bir mektup bile yazmadı.

Hastaneden çıktı çıkalı bir şey yemedi.
Hastaneden çıktığından beri bir şey yemedi.

Nesil, araba aldı alalı bize hiç uğramadı.
Nesil, araba aldığından beri bize hiç uğramadı.

Ortaç: -ır (-ir, -ur, -ür), -ar (-er)

Çocuklar uyanır uyanmaz hemen arabaya koştular.
Çocuklar uyanınca hemen arabaya koştular.

Berna Hanım yemeğini yer yemez hemen yattı.
Berna Hanım yemeğini yiyince hemen yattı.

Lütfi Bey yola çıkar çıkmaz araba arıza yaptı.
Lütfi Bey yola çıkınca araba arıza yaptı.

Arabaya benzin koyar koymaz hemen çalıştı.
Arabaya benzin koyunca hemen çalıştı.

2. -miş (-miş, -muş, -müş)

pişmek + yemek : pişmiş yemek
Berna Hanım pişmiş yemekleri masaya getirdi.

yazmak + mektup : yazılmış mektup
Lütfi Bey yazılmış mektupları çekmeceye koydu.

görmek + dosya : görülmüş dosya
Müdür, görülmüş dosyaları sekreterine yeniden iade etti.

ezmek + domates : ezilmiş domates
Berna Hanım ezilmiş domatesleri paketten dışarı çıkardı.

Alıştırılmalar:

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Lütfi Bey usta bir şoför müdür?
2. Berna Hanım gezi için nasıl bir hazırlık yapıyor?
3. Geziye hangi mevsimde çıkıyorlar?
4. Gezi için nereye gidiyorlar?
5. Lütfi Bey arabayı niçin yavaş kullanıyor?
6. Arabanın neresi bozuluyor?
7. Lütfi Bey başka şoförlerden niçin yardım istemiyor?

2. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

1. Ödevi kitaba baka baka yazdı.	Ödevi kitaba bakarak yazdı.
2. Sevine sevine paraları aldı.	
3. Gide gele adamı usandırdı.	
4. Ağlaya ağlaya eve geldi.	
5. Yerde sürüne sürüne avına yaklaştı.	
6. Top oynaya oynaya pantolonunu eskitti.	

3. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Halit Bey zengin oldu **olalı** bize hiç gelmedi.
Halit Bey zengin olduğundan **beri** bize hiç gelmedi.

1. Esen Hanım işe girdi gireli kendine ayıracak zaman bulamadı.

.....

2. Nermin okul açıldı açılalı sinemaya gidemedi.

.....

3. Avrupa'ya gitti gideli, bir tek mektup yazmadı.

.....

4. Erksin Hanım dişlerini çektirdi çektireli diş ağrısı kalmadı.

.....

4. Lütfen örnekteki gibi yapınız.

Berna Hanım uyanır uyanmaz hemen kahvaltayı hazırladı.
Berna Hanım uyanınca hemen kahvaltayı hazırladı.

1. Esen Hanım mektubu yazar yazmaz hemen postaya attı.

.....

2. Lütfi Bey araba bozulur bozulmaz hemen aşağı indi.

.....

3. Araba yapılır yapılmaz hemen yola koyuldular.

.....

4. Benzin biter bitmez araba hemen durdu.

.....

5. Çocuklar yatağa girer girmez hemen uyudular.

.....

5. Lütfen ortaç yapınız.

pişmek + süt - pişmiş süt

1. solmak + çiçek

.....

2. koparılmak + çiçek

.....

3. bozulmak + saat

.....

4. okunmak + kitap

.....

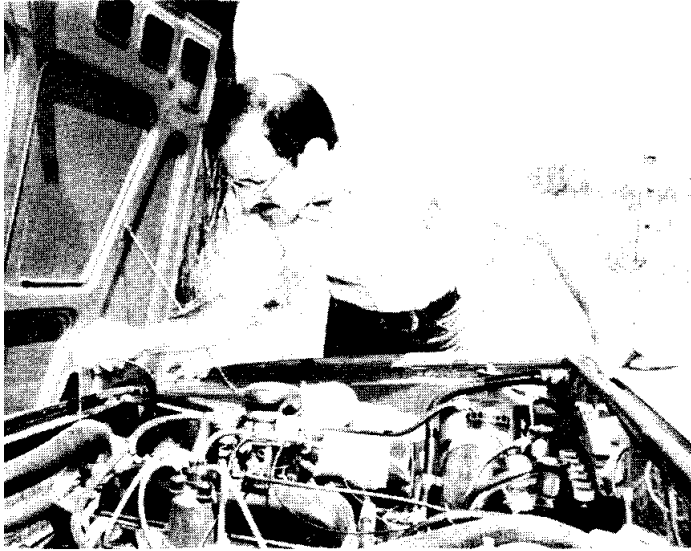
5. yazılmak + mektup

.....

6. çalınmak + eşya

.....

Bakınız ve anlatınız.

6. Lütfen cümle kurunuz.

arabalar-için-gittiği-trafik-oluyor-hızlı-çok-kazaları
Arabalar hızlı gittiği için trafik kazaları çok oluyor.

1. çocuk-dün-biraz-hasta-içebildi-çorba-akşam

.....

2. sınav-için-yarın-gidemeyeceğim-olduğu-görmeye-onu

.....

3. bize-vermeden-o-hiçbir-haber-gitmeyecek-yere

.....

4. kaldığına-kaçırdı-göre-geç-yine-otobüsü

.....

5. göre-gelmiş-ay-konuştuğuna-Türkçe-önce-birkaç-Türkiye'ye

.....

6. vermeden-hiçbir-gitmem-sana-yere-haber

.....

7. seyredemem-unuttum-televizyon-çünkü-gözlüğümü

.....

8. üç-önce-ay-subay-göre-olduğuna-Okulunu-Harp-bitirmiş-yeni

.....

9. göre-cevap-anlamadı-vermediğine-soruyu-sorduğun

.....

14.

ULUDAĞ'DA

Esen Hanım bu yaz hiç tatile çıkmadı. İşleri çok yorucu ve yoğunu. Bu sebeple kışın Uludağ'a gitmeye karar verdi. Şubat ayında yirmi günlük izin aldı. Büyük bir sevinçle Bursa'ya hareket etti. Bursa'da ablası Birsen'e uğradı. Birkaç gün orada kalarak Uludağ'a hareket etti. Zaten Uludağ Bursa'ya ortalama 30 kilometrelik bir mesafede idi.

Esen Hanım Uludağ'da güzel bir otele yerleşti. Birsen, Haşim ve Ceren, Esen Hanıma "Seni hafta sonları ziyaret edeceğiz" dediler. Esen Hanım otele eşyalarını yerleştirir yerleştirmez pencereye koştu. Kayak yapanları seyretti. Uludağ'da kar kalınlığı 170 cm idi. Temiz ve güzel bir hava vardı. Esen Hanım uzun

süre pencereden rengarenk elbiseler içinde kayak yapanları seyretti; onlara gıptaıyla baktı. Büyük bir hevesle otelin resepsiyonuna indi. Bir kayak hocası istedi. Muzaffer Bey Uludağ'da uzun süredir çalışan tecrübeli ve iyi bir kayak hocasıydı. Esen Hanım Muzaffer Beyle tanıştı. Hemen aynı gün derslere başladılar.

Esen Hanım kayak elbiselerini giydi. Muzaffer Beyle piste çıktılar. Esen Hanım büyük bir dikkatle hocasını dinledi. Onun her söylediğini harfi harfine yaptı. Az sonra kayak yapmak isteyen bir bayan, Esen Hanımın yanına geldi. Muzaffer Beyin söylediklerini o da dinledi. Kısa bir dersten sonra kayak hocası Esen Hanıma artık kayabileceğini söyledi. Esen Hanım inanmadı. İkisi de teleskiye tutunarak dağın tepesine çıktılar. Esen Hanım dağın tepesinden aşağıya baktı. Her şey çok güzel, fakat korku doluydu. "Ya bir düşersem" diye düşündü. Hocası onun bu korkusunu anladı. "korkmayın" dedi. "Bütün kayakçılar düşerler kayağı düşe kalka öğrenirler. Ama siz düşmeyeceksiniz. Çünkü çok hevesli ve dikkatlisiniz. Üstelik ben yanınızdayım. Hiç korkmayın."

Esen Hanım derin bir nefes aldı. Kendini aşağı doğru bıraktı. Hiç düşmeden aşağıya kadar kaydı. Kendini bir çocuk gibi mutlu ve bir kuş kadar hafif hissetti. O gece sevinçten sabaha kadar uyuyamadı. Ertesi gün erkenden piste koştu. Akşama kadar hiç usunmadan kaydı. Bu arada iki defa düştü. Fakat hocasının sözünü unutmadı: "Düşmeyen kayakçı yoktur. Bütün kayakçılar düşe kalka öğrenirler..,"

Esen Hanım Uludağ'da kayak yapmayı öğreniyor. Bu sırada Uludağ'ın güzelliklerine hayran oluyor. Uludağ 2543 metre yüksekliğindedir. Bursa'ya 30 km. uzaklıktadır. Bursa'dan Uludağ'a teleferikle on beş dakikada gidilir. Kış sporları için binlerce kişi Uludağ'a gelir. Kasım ayından nisana kadar kış sporları yaparlar.

Birçok kayakçı telesiyeye binerek dağın tepesine çıkıyor. Esen Hanım da telesiyede bir taraftan manzaranın güzelliğini seyrediyor, bir taraftan da kayakçıların resimlerini çekiyor. Her şey o kadar güzel ki Ankara'ya döndüğünde Uludağ'la ilgili bir fotoğraf sergisi açmayı düşünüyor.

Esen Hanım şimdi Uludağ'ın tepesinde. Bütün tesisler bir arada, tesislerin önünde insanlar ufacık birer karınca gibi görünüyor. Karşı dağlarda çam ormanları var. Uludağ denize de çok yakın. Sadece 24 km. mesafede.

Kayakçılar da manzaranın güzelliğine hayran. Hem kayak yapıyor hem de çam ormanlarını ve uzakta görünen denizi seyrediyorlar. Mart ayında Uludağ'a gelenler, hem dağda kayak yapabilir, hem de denize gidip yüzebilirler.

İLK HEYECAN

Esen Hanım : Ay! O kadar heyecanlıyım ki!.. Gerçekten kayabilecek miyim?

Kayak Hocası: Elbette kayacaksınız. Bütün kayakçılar, ilk defa kayarken sizin gibi heyecanlanırlar. Sonra da kayağı öğrenince, dağdan aşağı kuş gibi uçarlar.

Esen Hanım : Ya, düşersem!..

Kayak Hocası: Elbette düşeceksiniz. Ben de çok düştüm.

Esen Hanım : Düşecek miyim? Ya, bir yerim kırılırsa!..

Kayak Hocası: Aşağıda bir ambulans bekliyor. İlk yardım ekibi de daima hazır. Sizi hemen bir hastaneye kaldırabiliriz.

Esen Hanım : Ama ben tatilimi hastanelerde geçirmek istemem.

Kayak Hocası: Canım, ben şaka yapıyorum. Acemi kayakçılar hızlı kaymadıkları için pek düşmezler. Yavaş yavaş kayacaksınız. Ben yanınızda olacağım. Dengenizi kaybedip düşecek gibi olursanız, hemen usulca poponuzun üzerine oturacaksınız.

Esen Hanım : Yani düşmesini de öğrenmem gerekiyor.

Kayak Hocası: Evet, öyle. Düşmez kalkmaz bir Allah.

Esen Hanım : Siz de düştünüz mü?

Kayak Hocası: Elbette, çok düştüm. Ama düşmesini de, kalkmasını da öğrendim.

Esen Hanım : İşte tepeye geldik.

Kayak Hocası: Haydi bakalım, şansınız açık olsun.

Esen Hanım : Teşekkür ederim. Dediklerinizi unutmayacağım. Yavaş yavaş kayacağım, heyecanlanmayacağım, dengemi kaybedersem, usulca popomun üstüne oturacağım.

Dilbilgisi:**Şimdiki zaman Geniş zaman Belirli geçmiş Belirsiz geçmiş Gelecek zaman**

seviyorum	severim	sevdim	sevmişim	seveceğim
seviyorsun	seversin	sevdim	sevmişsin	seveceksin
seviyor	sever	sevdi	sevmiş	sevecek
seviyoruz	severiz	sevdi	sevmişiz	seveceğiz
seviyorsunuz	seversiniz	sevdimiz	sevmişsiniz	seveceksiniz
seviyorlar	severler	sevdi	sevmişler	sevecekler

sevmiyorum	sevmem	sevmedim	sevmemişim	sevmeceğim
sevmiyorsun	sevmezsin	sevmedin	sevmemişsin	sevmeceksin
sevmiyor	sevmez	sevmedi	sevmemiş	sevmecek
sevmiyoruz	sevmeziz	sevmedik	sevmemişiz	sevmeceğiz
sevmiyorsunuz	sevmezsiniz	sevmediniz	sevmemişsiniz	sevmeceksiniz
sevmiyorlar	sevmezler	sevmediler	sevmemişler	sevmecekler

Dilek**İstek****Gereklik****Emir**

sevsem	seveyim	sevmeliyim
sevsen	sevesin	sevmelisin	sev
sevse	seve	sevmeli	sevsin
sevsek	sevelim	sevmeliyiz
sevseniz	sevesiniz	sevmelisiniz	sevin, seviniz
sevseler	seveler	sevmeliler	sevsinler

sevmesem	sevemeyim	sevmemeliyim
sevmesen	sevemesin	sevmemelisin	sevme
sevmesek	seveme	sevmemeli	sevmesin
sevmesek	sevemeyelim	sevmemeliyiz
sevmeseniz	sevmemeyesiniz	sevmemelisiniz	sevmeysin, sevmeysiniz
sevmeseler	sevmemeyeler	sevmemeliler	sevmesinler

Alıştırmalar:

1. Lütfen cevap veriniz.

1. Esen Hanım yazın tatile çıkamıyor?
2. Uludağ Bursa'ya kaç kilometre uzaklıktadır?
3. Uludağ'da hava nasıldır?
4. Esen hanım kayak yapmaktan korkuyor mu?
5. "Düşmeyen kayakçı yoktur" sözü sizce doğru mudur?

2. Lütfen yeterlik eylemine çeviriniz.

Esen Hanım kayak yaptı. — Esen Hanım kayak yapabildi.

1. Esen Hanım Uludağ'a gitti.
2. Muzaffer Bey kayak öğretti.
3. Esen Hanım teleferiğe bindi.
4. Esen Hanım Uludağ'dan denizi gördü.
5. Mart ayında denizde yüzdüler.
6. Esen Hanım çok fotoğraf çekti.

3. Lütfen edilgen eyleme çeviriniz.

1. Kışın kayak yaparlar. Kışın kayak yapılır
2. Uludağ'a teleferikle ıktılar.
3. Uludağ'a arabayla gidecekler.
4. Uludağ'dan denizi görmüşler.
5. Bursa'dan Uludağ'a bir saatte gittik.
6. Uludağ'da çok yemek yedik.

4. Lütfen dilek şart kipine çeviriniz.

Dikkat et dengeni kaybetme. — Dikkat edersen dengeni kaybetmezsin.

1. Dikkat ediniz, düşmeyiniz.
2. Sınıfını geç, Uludağ'a git.
3. Teleferiğe bin, çabuk git.
4. En yükseğe ık, denizi gör.
5. Uludağ'da kalın giy, üşütme.
6. Spor yap, genç kal.

5. Lütfen ortaç yapınız.

pişmek + yemek — pişmemiş yemek

1. bitmek + senfoni
2. olmak + meyve
3. çekilmek + diş
4. kurumak + çamaşır
5. kirlenmek + su
6. okumak + gazete

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Lütfen gereklik kipine çeviriniz.

1. Kayarken dikkat ediniz.
2. Başka kayakçılarla çarpışmayınız.
3. İyi öğrenmeden hızlı kaymayınız.
4. Yatmadan önce süt içiniz.
5. Yaralanırsanız, doktora gidiniz.
6. Sisli havalarda uzağa gitmeyiniz.

Kayarken dikkat etmelisiniz

.....

.....

.....

.....

.....

7. Lütfen zıt anlamlı kelimeleri bulunuz.

acı - ekşi - tuzlu - tatlı — acı - tatlı

1. açık - berrak - kapalı - basit
2. ağlamak - gülmek - üzülme - acımak
3. anlayışlı - akılsız - dahi - akıllı
4. İkinci - akşam - gece - sabah
5. sevgili - dost - arkadaş - düşman
6. dul - evli - evlenmemiş - bekâr

8. Lütfen eş anlamlı kelimeleri bulunuz.

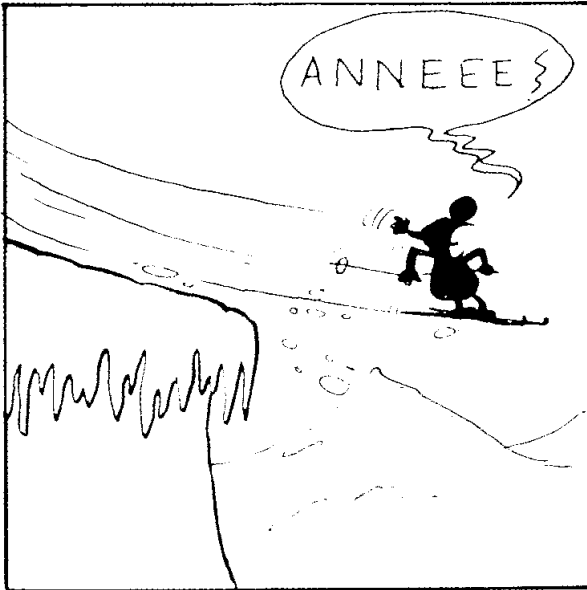
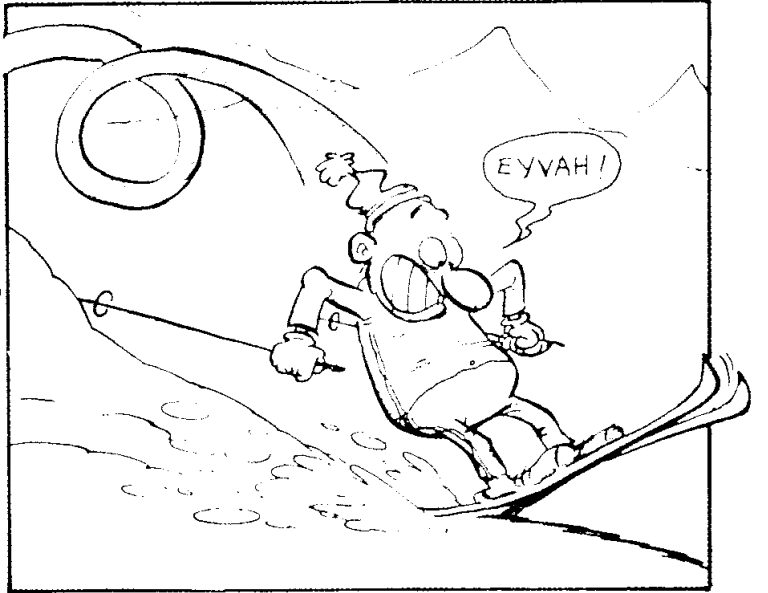
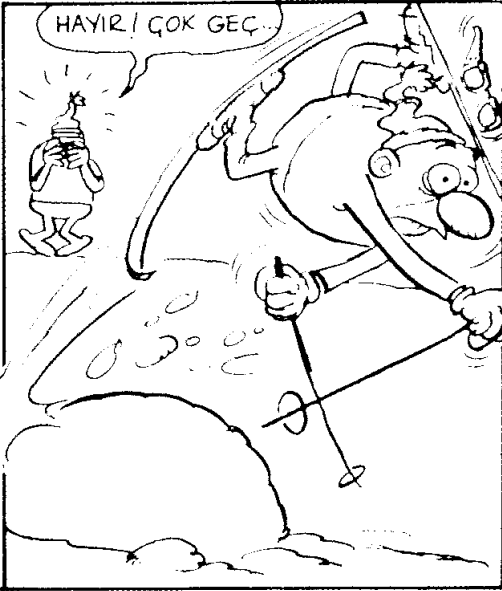
istemek - ısmarlamak - arzu etmek - sevmek — istemek - arzu etmek

1. dinlemek - duymak - işitmek - beklemek
2. kadın - anne - kız - bayan
3. merhaba - günaydın - iyi geceler - selam
4. rejim yapmak - şişmanlamak - kilo almak
5. melek - Tanrı - şeytan - Allah
6. affetmek - özür dilemek - bağışlamak

9. Lütfen -lı ve -sız ekiyle sıfat yapınız.

kar + hava = karlı hava, karsız hava

1. yağmur + hava
2. buz + yol
3. araba + adam
4. sis + hava
5. bulut + gökyüzü
6. güneş + hava
7. gözlük + kadın
8. şapka + adam

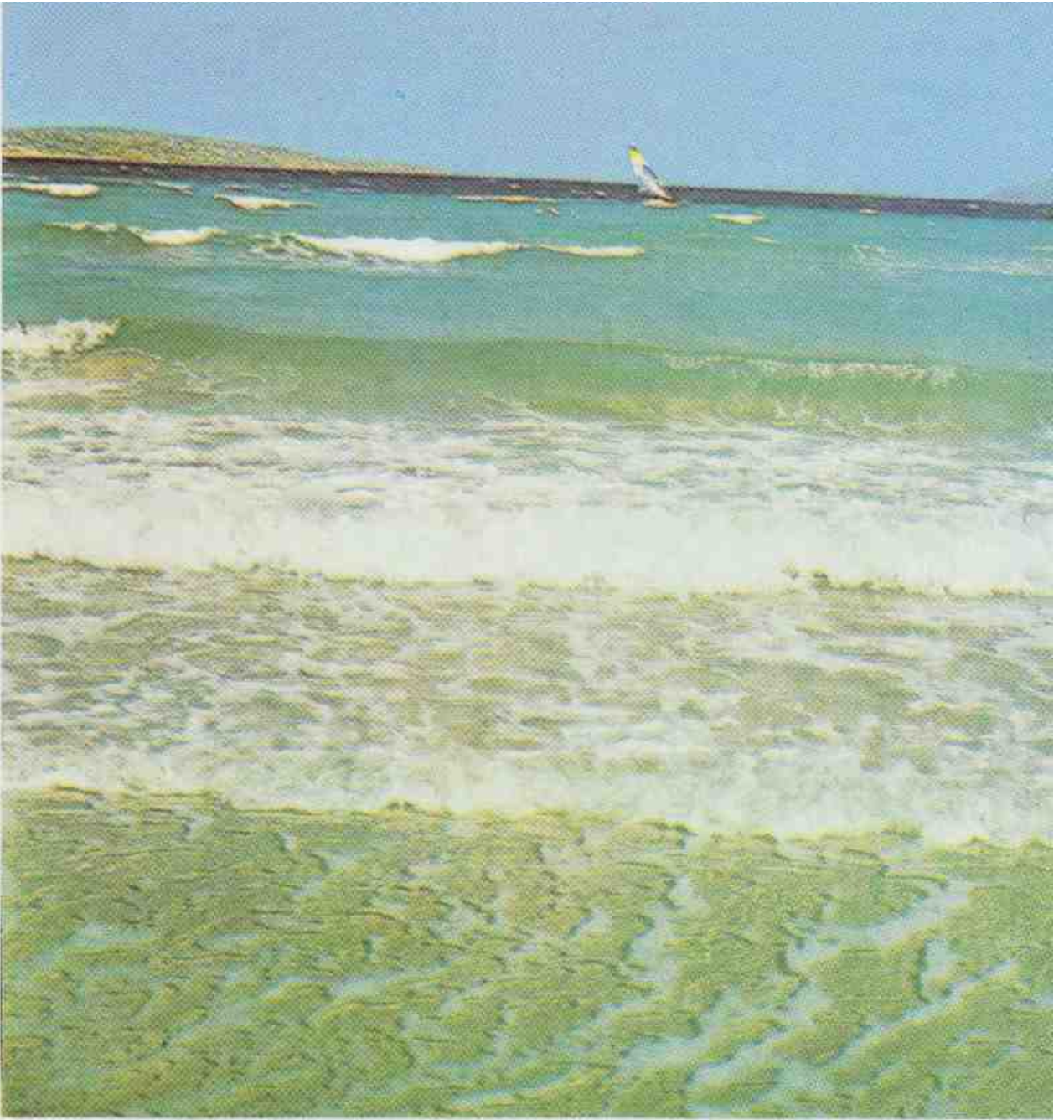
Uludağ

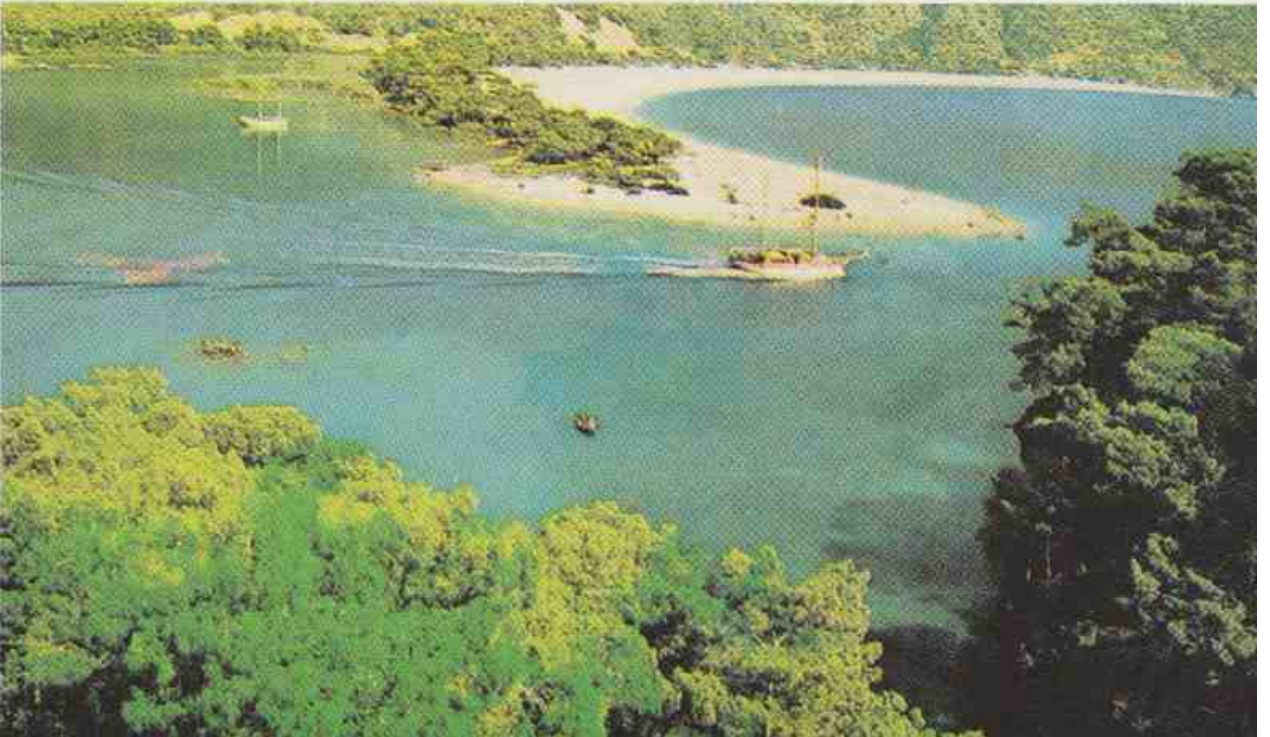

İstanbul

Egede sahil
Ölü Deniz - Fethiye

Kızılay Meydanı - Ankara
İzmir Fuarı

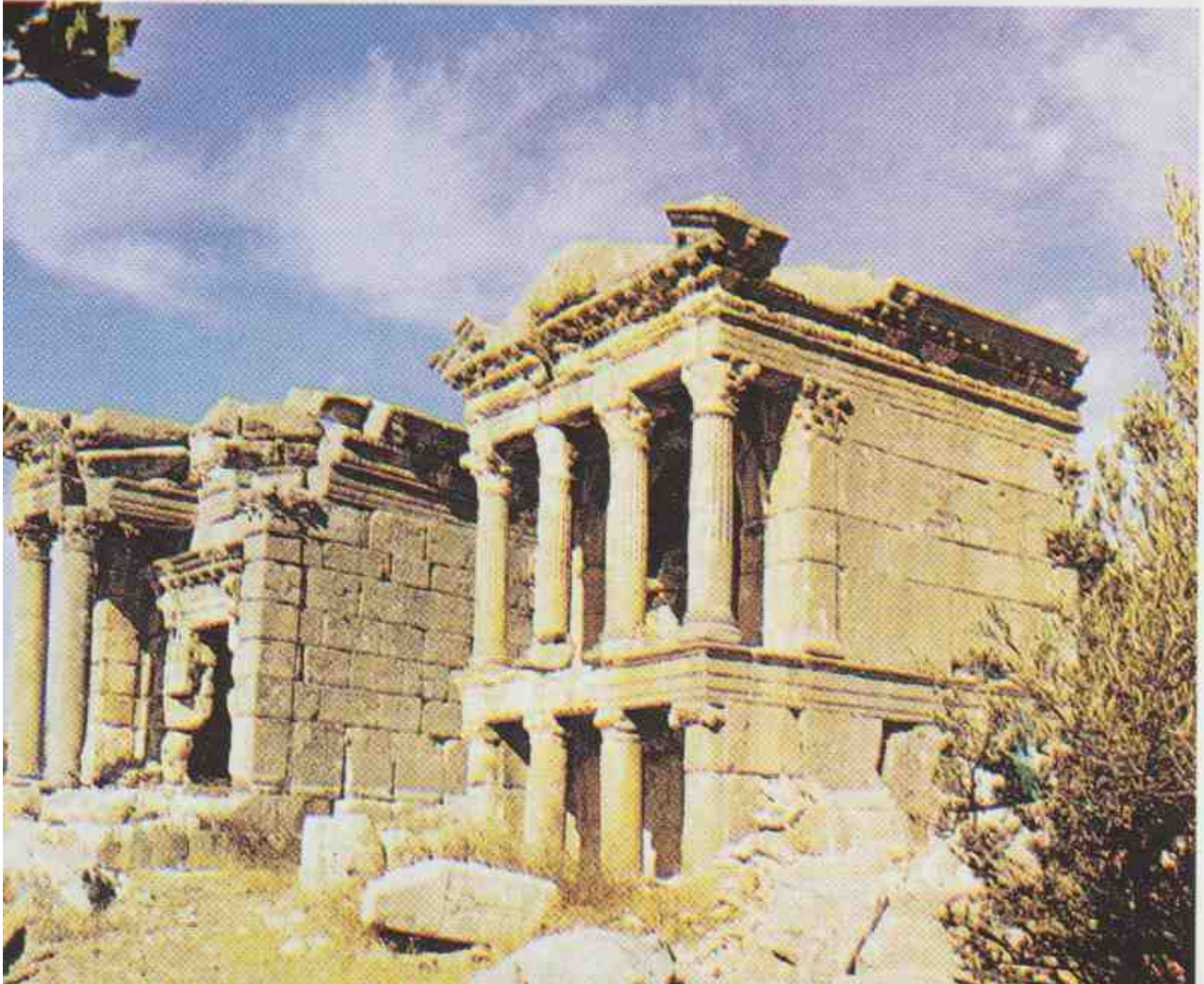

Düden Şelalesi - Antalya

Euromos, Zeus Mabedi, Milas - Muğla
Roma Mezarları, Silifke - Mersin

Türk folklor ekibi

Dolmabahçe Sarayı - İstanbul

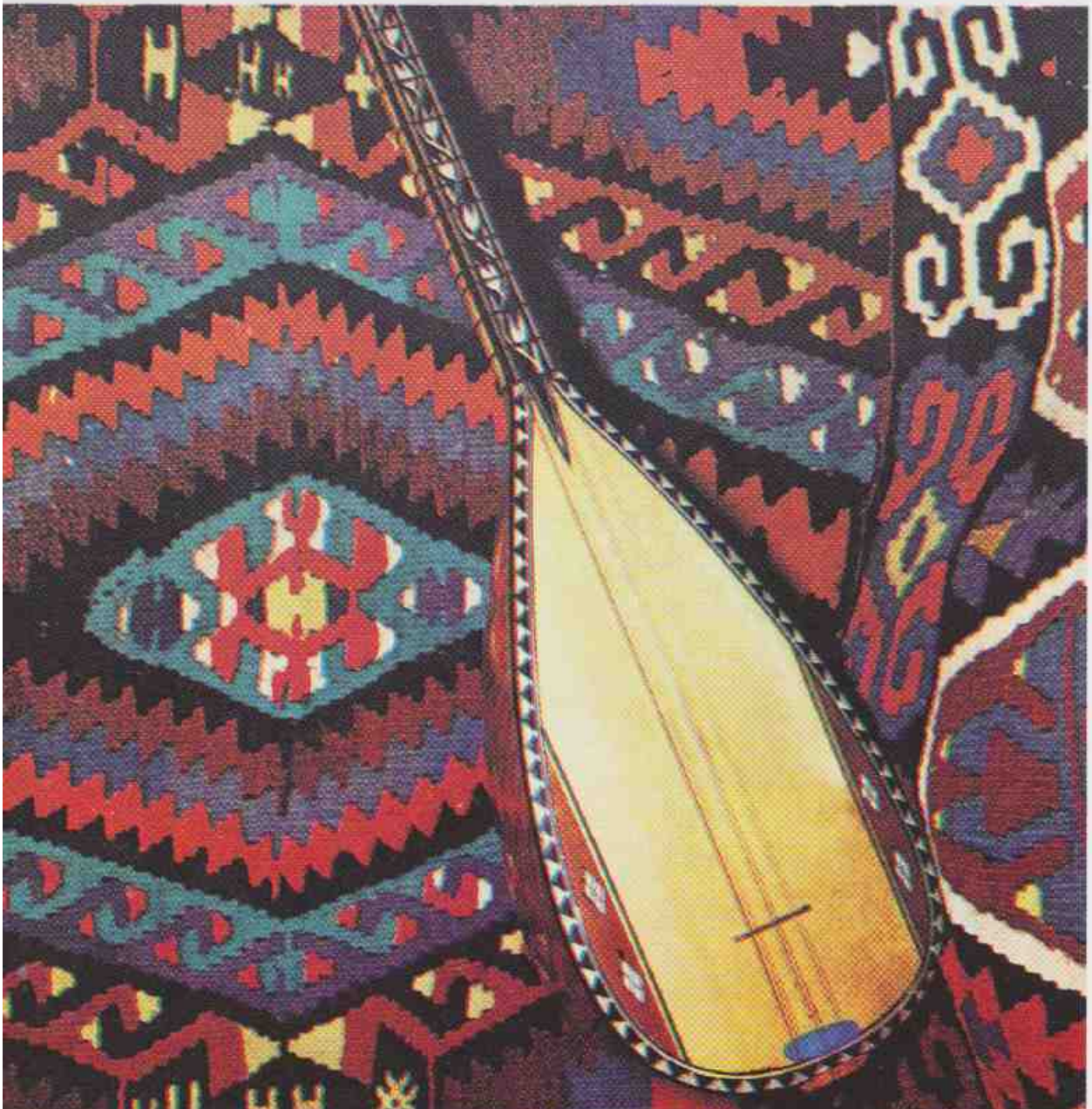

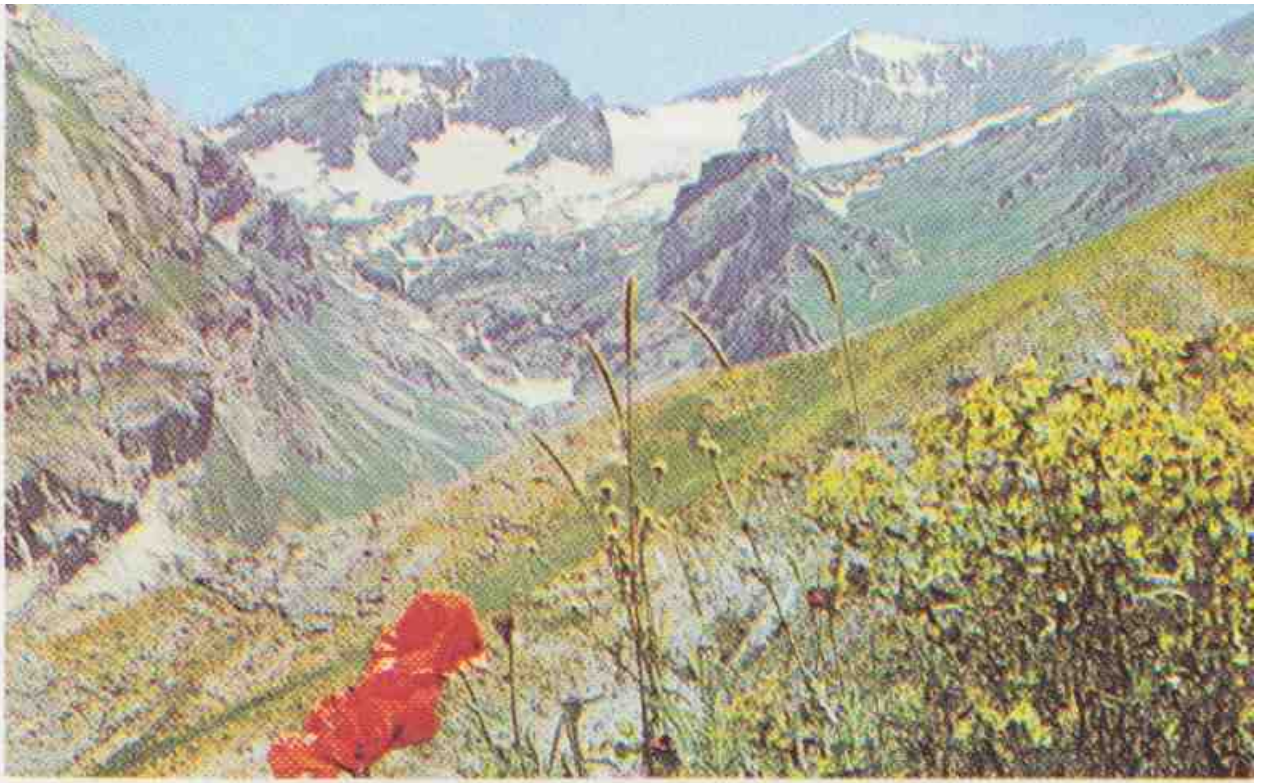
Türk el sanatları, semaver
Türk el sanatları, antik saat

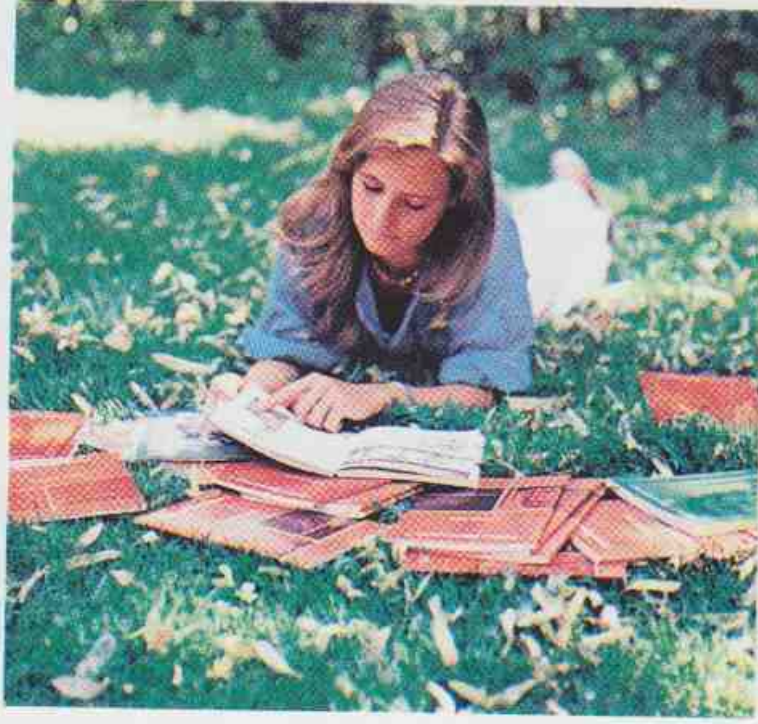
Alanya
Türk kilimi

Trabzon
Türk Halısı

Türkçe Öğreniyoruz I, II, III, IV, V, VI ***Türkisch Aktiv***

Türkçe Öğreniyoruz altı ciltten oluşmaktadır. **Türkçe Öğreniyoruz**'a ait anahtar kitaplar, kasetler, slaytlar, dilbilgisi ve alıştırmaları anlatan video filmleri vardır.

- ❑ **Türkçe Öğreniyoruz I**
Türkçe Öğreniyoruz I'de daha çok günlük konuşmalara yer verilmiştir. Bu kitabı bitiren günlük konuşmaları rahatlıkla yapabilir.
- ❑ **Türkçe Öğreniyoruz II**
Günlük konuşmaların yanısıra bazı basit metinler bu kitapta yer almıştır. Türkçe dilbilgisinin en önemli konuları bu kitapta çözümlenmiştir. Bu kitabı bitiren, Türklerle sohbet edebilir. Gazete haberlerini büyük ölçüde anlayabilir.
- ❑ **Türkçe Öğreniyoruz III**
Bu ciltte gazete ve kitaplardan alınan örnek metinler vardır. Dilbilgisinin incelikleri bu kitapta işlenmiştir. Türk kültürünün ve Türkiye'nin tanıtımına yer verilmiştir.
- ❑ **Türkçe Öğreniyoruz IV**
Türk kültürünün tanıtımına ağırlık verilmiştir. Bu kitabı bitiren üniversite öğrenimini sürdürebilecek düzeyde Türkçe öğrenir.
- ❑ **Türkçe Öğreniyoruz V**
Bu kitapta, tarih, edebiyat, dil, coğrafya, ekonomi, işletme, siyasal bilim, hukuk ve sosyal bilgiler konuları içeren bilgiler Yüksek Öğretim Kurumu'nun tavsiye ettiği doğrultuda hazırlanmıştır.
- ❑ **Türkçe Öğreniyoruz VI**
Türkçe Öğreniyoruz VI'da tıp, astroloji, çeviri, biyoloji, kimya, uzay ve fen bilgileri konularını içeren bilgiler Yüksek Öğretim Kurumu'nun tavsiye ettiği doğrultuda hazırlanmıştır.